महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

CIN : U45200MH1974SGC017206

४८ वा
वार्षिक अहवाल
आणि हिशेब
२०२०-२१

(मराठी अनुवादित प्रत तसेच इंग्रजी प्रत)

पंजियीत कार्यालय : "एफडीसीएम भवन", प्लॉट नं. ३५९/ब, अंबाझरी, हिंगणा रोड, नागपूर-४४० ०३६

BLANK

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	तपशील	पृष्ठ क्र.
१.	अठ्ठेचाळीसाव्या वार्षिक सर्वसाधरण सभेची सूचना	४ ते १३
२.	संचालक मंडळाचा अहवाल	१४ ते ३१
अ.	स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे	
i	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय	३२ ते ३३
ii	लेखापरीक्षकांचा अहवाल	३४ ते ४६
iii	ताळेबंद	४७
iv	नफा - तोट्याचा हिशेब	४८
v	भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र	४९
vi	रोख प्रवाह विवरणपत्र	५० ते ५२
vii	टिपणी १ ते ३८	५३ ते ८५
ब	एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे	
i	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय	८७ ते ८८
ii	लेखापरीक्षकांचा अहवाल	८९ ते १०१
iii	ताळेबंद	१०२
iv	नफा - तोट्याचा हिशेब	१०३
v	भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र	१०४
vi	रोख प्रवाह विवरणपत्र	१०५ ते १०७
vii	टिपणी १ ते ४०	१०८ ते १४५

महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

पंजियीत कार्यालय : एफडीसीएम भवन, प्लॉट नं. ३५९/ब अंबाझरी, हिंगणा रोड, नागपूर-४४० ०३६

CIN : U4500MH1974SGC017206

संचालक मंडळ

(दि.३१.०३.२०२१)

संचालक

श्री मिलींद म्हैसकर

श्री जी. साईप्रकाश

श्री एन. वासुदेवन

श्री गजेंद्र नरवणे

श्री आशुतोष सलील

व्यवस्थापकीय संचालक

श्री एन. वासुदेवन

लेखा नियंत्रक व वित्तीय सल्लागार

सीए कौस्तुभ विनय भांबुरकर

कंपनी सचिव

सीएस सौरभ सिंह

वेतन व लेखा अधिकारी

श्री सुनील कोमलकर

लेखा परीक्षक

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल,
२०५ घटाटे चेंबर्स,
पंचशील चौक
नागपूर - ४४० ०१२

सी. एन. पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल,
प्लॉट नं.१२, एसबीआय कर्मचारी
आराधना सोसायटी, काटोल रोड,
नागपूर - ४४० ०१३

अधिकोष

बँक ऑफ महाराष्ट्र

बँक ऑफ इंडिया

कॅनरा बँक

स्टेट बँक ऑफ इंडिया

सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया

प्रादेशिक कार्यालये

नागपूर प्रदेश

३५९ ब, एफडीसीएम भवन, अंबाझरी,

हिंगणा रोड, नागपूर– ४४० ०३६

नाशिक प्रदेश

वनविकास भवन,

कालीका मंदिर मार्ग,

नाशिक ४२२ ००२

चंद्रपूर प्रदेश

फॉरेस्ट कॉलनी, मूल रोड,

चंद्रपूर – ४४२ ४०१

Disclaimer:- ह्या वार्षिक अहवालाचे मराठी अनुवाद / संकलन / छपाई करतांना पुरेशी काळजी घेण्यात आली आहे. तथापि जर काही चूक / त्रृटी / मुद्रण दोष निदर्शनास आले तर अशावेळी पंजियीत कार्यालयात ठेवलेला स्वाक्षरित इंग्रजी प्रतीतील अंतिम वार्षिक अहवाल अभिभावी राहील.

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

CIN : U45200MH1974SGC017206

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे २०२०-२१

पंजियीत कार्यालय:एफडीसीएम भवन, प्लॉट नं. ३५९/ब, अंबाझरी, हिंगणा रोड, नागपूर-४४० ०३६

महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

CIN : U45200MH1974SGC017206

पंजियीत कार्यालय : एफडीसीएम भवन, ३५९ / ब, हिंगणा रोड, अंबाझरी, नागपूर ४४० ०३६

संकेत स्थळ : www.fdcm.nic.in E-mail - md@fdcm.nic.in

हस्त प्रेषित

क्रमांक : सीएसएल/एजीएम-४८/९२ नागपूर, २५.११.२०२१

प्रती,

१	महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे प्रतिनिधी, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, 'वन भवन', रामगिरी रोड, सिव्हील लाईन्स, नागपूर - ४४० ००१	२	महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे वैकल्पिक प्रतिनिधी, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन आणि विकास), महाराष्ट्र राज्य, 'वन भवन', रामगिरी रोड,सिव्हील लाईन्स, नागपूर - ४४० ००१
३	श्री बी. वेणूगोपाल रेड्डी, नामनिर्देशित संचालक, एफडीसीएम लिमीटेड, प्रधान सचिव (वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२	४	श्री जी. साईप्रकाश, सभासद आणि नामनिर्देशित संचालक, एफडीसीएम लिमीटेड., प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, 'वन भवन', रामगिरी रोड, सिव्हील लाईन्स, नागपूर - ४४० ००१
५	श्री एन. वासुदेवन, सभासद आणि व्यवस्थापकीय संचालक, एफडीसीएम लिमीटेड, एफडीसीएम भवन, ३५९/ब, हिंगणा रोड, अंबाझरी, नागपूर ४४० ०३६.	६	श्रीमती जयश्री भोज, नामनिर्देशित संचालक, एफडीसीएम लिमीटेड, व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ मर्यादित, सी.डी.ओ. हटमेंट्स, एलआयसी बिल्डींग, मॅडम कामा रोड, मुंबई ४०० ०२०
७	श्री गजेंन्द्र नरवणे, नामनिर्देशित संचालक, एफडीसीएम लिमीटेड, उपसचिव (वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.	८	मे. शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी, सनदी लेखापाल, २०५, घटाटे चेंबर्स, पंचशील चौक, नागपूर ४४० ०१२.
९	मे. सी. एन. पटेल आणि कंपनी, सनदी लेखापाल, प्लॉट क्र. १२, एसबीआय कर्मचारी, आराधना सोसायटी, काटोल रोड, नागपूर ४४० ०१३.		

अठ्ठेचाळीसाव्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेची अल्प सूचना

याव्दारे अल्पसूचना देण्यात येते की, फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेडच्या सभासदांची अठ्ठेचाळीसावी वार्षिक सर्वसाधारण सभा गुरुवार दिनांक २५ नोव्हेंबर २०२१ रोजी दुपारी १२.४५ वाजता प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, वन भवन, रामगिरी रोड, सिव्हील लाईन्स, नागपूर ४४० ००१ यांचे कार्यालयातील बुट सभागृह येथे खालील कामकाजासाठी घेण्यात येईल :-

सामान्य कामकाज :

१. दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजीचे कंपनीचे लेखा परीक्षित वित्तीय विवरणपत्रे (स्वतंत्र आणि एकत्रित), संचालकांच्या अहवालासह, प्राप्त करणे त्यावर विचार करणे व स्विकृत करणे.

२. दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या आर्थिक वर्षाकरीता समभागावर लाभांश घोषित करणे.

३. महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचेव्दारे अठ्ठेचाळीसाव्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत निवृत्त होणा-या सध्याच्या सर्व संचालकांच्या जागी शासन आदेश क्र. नुसार केलेल्या नियुक्ती / पुर्ननियुक्तीची नोंद घेणे.

४. कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३९(५) - कलम १४२ सोबत वाचावे . त्या अनुषंगाने भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी आदेश क्र. CA.V/COY/MAHARASHTRA,MFORDV(2)/१३८९ दि. २६.०८.२०२१ अन्वये २०२१-२२ या आर्थिक वर्षाकरीता संयुक्त लेखापरीक्षकांची केलेली नियुक्ती व पारिश्रमिक कायम करणे आणि खालील ठराव सुधारणांसह किंवा सुधारणाशिवाय सामान्य ठराव म्हणून संमत करणे.
" ठराव संमत करण्यात आला की, मे. सी.एन. पटेल आणि कंपनी, सनदी लेखापाल (नोंदणी क्र. WR०४०२) आणि मे. शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी, सनदी लेखापाल (नोंदणी क्र. WR०२६५) यांची कंपनीचे संयुक्त लेखापरीक्षक म्हणून या वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या समाप्तीपासून ते पुढील वार्षिक सर्व साधारण सभेच्या समाप्तीपर्यंत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी आदेश क्र. CA.V/COY/MAHARASHTRA, MFORDV(2)/ १३८९ दि. २६.०८.२०२१ अन्वये निश्चित केलेल्या पारिश्रमिकावर नेमणूक करण्यात आली ".

विशेष कामकाज :

५. कंपनीच्या संस्थापन नियमावलीच्या अनुच्छेद ९१(५) मध्ये सुधारणा करणे.

यावर विचार करण्यात यावा आणि योग्य वाटल्यास, खालील ठराव विशेष ठराव म्हणून सुधारणेसह किंवा सुधारणेशिवाय संमत करण्यात यावा.

"ठराव संमत करण्यात आला की, कंपनीच्या संस्थापन नियमावलीच्या अनुच्छेद ९१(५) मधील विद्यमान परंतुकाचे जागी सदर अनुच्छेदातील खालील परंतुकाव्दारे सुधारणा करण्यात आली."

"मात्र कंपनीमध्ये दरमहा रु. २०५४००/- किंवा त्यापेक्षा जास्त मूळ वेतन असलेल्या पदावर महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे पूर्वमान्यतेशिवाय कोणतीही नियुक्ती करण्यात येणार नाही."

संचालक मंडळाचे आदेशानुसार,

स्वाक्षरित
(एन. वासुदेवन)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र. ०८९४०३१९

दि. २५.११.२०२१

टीप i) वरील बाब क्र. १ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे लेखापरीक्षित वित्तीय विवरणपत्रे, (स्वतंत्र व एकत्रित) संचालकांचा अहवाल, आणि भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय इत्यादि असल्यास त्यासह लेखापरीक्षकांच्या अहवालाची प्रत यासोबत जोडली आहे.

ii) कंपनीच्या सभासंदांनी वार्षिक सर्वसाधारण सभेत दिनांक ३१ मार्च २०२१ ला संपणा-या वर्षासाठी लाभांश घोषित केल्यास वार्षीक सर्वसाधारण सभेची तारीख दि. २५.११.२०२१ ही लाभांश अनुज्ञेयतेच्या निश्चितीसाठी अभिलिखीत दिनांक समजण्यात येईल.

iii) **ज्या सभासदास सभेला हजर राहण्याचा व मतदान करण्याचा अधिकार आहे, अशा सभासदास त्यांचे स्वत:ऐवजी उपस्थित राहण्यासाठी व मतदान करण्यासाठी प्रतिनिधी (प्रॉक्सी) नेमण्याचा अधिकार आहे आणि असा प्रतिनिधी सभासद असण्याची आवश्यकता नाही.**

प्रॉक्सी परिणामकारक राहण्याकरिता कंपनीच्या पंजियीत कार्यालयात सभेच्या आयोजनासाठी निश्चित केलेल्या वेळेपूर्वी ४८ तास अगोदर जमा करणे आवश्यक आहे. उपस्थिती चिठ्ठी, कोरे प्रतिनिधी प्रपत्र, अल्प सूचना परिभ्रमणार्थ संमती, वार्षिक लेखे, संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल यासोबत जोडले आहेत.

iv) महाराष्ट्राचे राज्यपालांचे प्रतिनिधी किंवा त्यांचे अनुपस्थितीत महाराष्ट्राचे राज्यपालांचे वैकल्पिक प्रतिनिधीस सभासद मानण्यात येईल व त्यास सभेला हजर राहण्याचा व मतदान करण्याचा अधिकार राहील. महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे प्रतिनिधी / वैकल्पिक प्रतिनिधीचे या सभेसाठी नियुक्तीबाबत शासन आदेश क्र. एफडीसी-२०२०/सीआर-४८/फ-५ दि. १८ नोव्हेंबर २०२० ची प्रत सुलभ संदर्भासाठी सोबत जोडली आहे.

v) स्वत: उपस्थित दोन सभासद त्यापैकी एक राज्यपालांचे प्रतिनिधी सर्वसाधारण सभेकरिता किमान गणसंख्या समजण्यात येईल. कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १०३ नुसार कंपनीची सभा आयोजनासाठी निश्चित वेळेपासून अर्ध्या तासाचे आत किमान गणसंख्येची उपस्थिती नसेल तर सभा पुढील आठवड्यात त्याच दिवसापर्यंत त्याच वेळी व ठिकाणी किंवा संचालक मंडळ ठरवेल अशा वेळी, ठिकाणी व दिनांकापर्यंत तहकूब समजण्यात येईल.

तहकूब सभेत देखील सभा आयोजनासाठी निश्चित वेळेपासून अर्ध्या तासाचे आत गणपूर्ती नसेल तर अशा वेळी सभेस उपस्थित सभासद गणपूर्ती मानण्यात येईल.

vi) सूचनेत नमूद सर्व दस्तऐवज कंपनीच्या पंजियीत कार्यालयात सर्व कार्यालयीन कामाचे दिवशी सकाळी १०.०० ते सायंकाळी ५.०० वाजेपर्यंत सर्वसाधारण सभेच्या दिनांकापर्यंत तपासणीसाठी उपलब्ध होऊ शकतील.

vii) रस्ता नकाशा (Route Map)

प्रतिलिपी : लेखा नियंत्रक व वित्तीय सल्लागार, एफ.डी.सी.एम.लिमिटेड, नागपूर, यांना माहिती व उचित कार्यवाहीसाठी अग्रेषित .

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १०२ नुसार प्रस्तावित विशेष कामकाजासंबंधाने स्पष्टीकरणात्मक निवेदन

कंपनीच्या संस्थापन नियमावलीतील विद्यमान अनुच्छेद ९१(५) खालील प्रमाणे वाचावे.

"९१ मागील पूर्ववर्ती अनुच्छेदाव्दारे प्रदान केलेल्या सामान्य अधिकारास बाधा न येता आणि ह्या अनुच्छेदाव्दारे प्रदान केलेले इतर अधिकार आणि कायद्याच्या तरतूदीचे अधीन राहून संचालक मंडळास खालील अधिकार असतील, ज्या अधिकाराव्दारे :

(५) वेळोवेळी उचित वाटेल त्याप्रमाणे स्थायी, तात्पुरत्या किंवा विशेष स्वरुपाच्या सेवांसाठी व्यवस्थापक, सचिव, अधिकारी, लिपीक, अभिकर्ते आणि सेवकांची नियुक्ती, आणि त्यांचे स्वेच्छानिर्णयानुसार त्यांना कामावरुन काढून टाकणे, निलंबन आणि त्यांचे अधिकार व कर्तव्ये निर्धारित करणे, त्यांचे वेतन किंवा वित्तलब्धी आणि अशा बाबीसाठी त्यांना उचित वाटेल अशी सुरक्षा ठेव आणि रक्कम निश्चीत करणे, मात्र कंपनीमध्ये रु. ७५,५००/- दरमहा किंवा त्यापेक्षा अधिक मूळ वेतन असलेल्या पदावर राज्यपालाच्या पूर्व मान्यतेशिवाय नियुक्ती करण्यात येणार नाही."

सदर अनुच्छेदाचे परंतुकामध्ये नमूद रु. ७५,५००/- मूळ वेतनाचा संदर्भ ६ व्या वेतन आयोगाच्या शिफारशीनुसार व्यवस्थापकीय संचालकाचे पदाकरिता लागू आहे. त्यामुळे कंपनीच्या प्रशासकीय सोयीसाठी आणि व्यवस्थापकीय संचालक या दर्जापेक्षा खालील सर्व पदासाठी ह्या अनुच्छेदा अंतर्गत प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करण्यासाठी रु. ७५,५००/- च्या जागी रु. २,०५,४००/- याप्रमाणे बदल करणे आवश्यक आहे. प्रस्तावित सुधारणा पार पाडण्यासाठी शासनाने पत्र क्र. एफडीसी-२०१९/प्रक्र २९/फ ५ दि. १६ सप्टेबंर २०२१ अन्वये मान्यता प्रदान केली आहे.

त्यामुळे विशेष कामकाजा अंतर्गत प्रस्तावित केल्यानुसार अनुच्छेद ९१(५) मध्ये सुधारणा करण्यासाठी संचालक मंडळाव्दारे शिफारस करण्यात येत आहे.

अन्यथा कंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक यांचे व्यतिरिक्त प्रस्तावित विशेष ठरावामध्ये कोणत्याहि संचालकाचे हितसंबंध नाहीत किंवा त्यांचा संबंध नाही.

FOREST DEVELOPMENT CORPORATION OF MAHARASHTRA LIMITED
(Government of Maharashtra Enterprises)
CIN: U45200MH1974SGC017206
Registered Office: FDCM Bhavan, 359/B, Hingana Road, Ambazari, Nagpur-440036.

PROXY FORM

Form No. MGT-11

[Pursuant to section 105(6) of the Companies Act, 2013 and rule 19(3) of the Companies (Management and Administration) Rules, 2014]

Name of the Member(s)	
Registered Address	
Folio No	
No. of shares	

I/We, being the member(s) of ____________shares of the above named company, hereby appoint:

Name of Proxy:	
Address:	
E-mail Id:	
Signature , or failing him	

Name of Proxy:	
Address:	
E-mail Id:	
Signature , or failing him	

as my/ our proxy to attend and vote (on a poll) for me/us and on my/our behalf at the 48th Annual General Meeting of the company, to be held on the Thursday, 25th November, 2021 at 12.45 p.m. in Boot Sabhagruha at the office of the Principal Chief Conservator of Forest (head of Forest Force), M.S. Van Bhavan, Ramgiri Road, Civil Lines, Nagpur – 440 001 and at any adjournment thereof in respect of such resolutions as are indicated below:

S.No.	Resolution	For	Against
Ordinary Business			
1.	To receive, consider and adopt Audited Financial Statement (Standalone and Consolidated) of the Company for the year ended 31st March 2021 along with the Director's Report, Statutory Auditors' Report		
2.	To declare a dividend on equity shares for the financial year ended on 31st March 2021.		
3.	To note the appointment/reappointment of Directors made by the Governor of Maharashtra in place of all the existing Directors retiring thereat as per Government order No.FDC- _____/CR-____/F-5 dated ___th ___________ 2021		
4.	To confirm the appointment and remuneration of Joint Auditor appointed by Comptroller and Auditor General of India.		
Special Business			
5.	To amend Article 91(5) of the Articles of Association of the Company.		

Signed this 25th day of November, 2021

Signature of Shareholder(s)________________

Note:

1.This form of proxy in order to be effective should be duly completed and deposited at the registered office of the Company, not less than 48 hours before the commencement of the Meeting.

2. A proxy need not be a member of the Company.

3. Please put ✓ a in the appropriate column against the resolutions indicated in Box. If you leave the 'For' or 'Against' column blank against any or all the resolutions, your Proxy will be entitled to vote in the manner as he/she thinks appropriate.

Location of Annual General Meeting

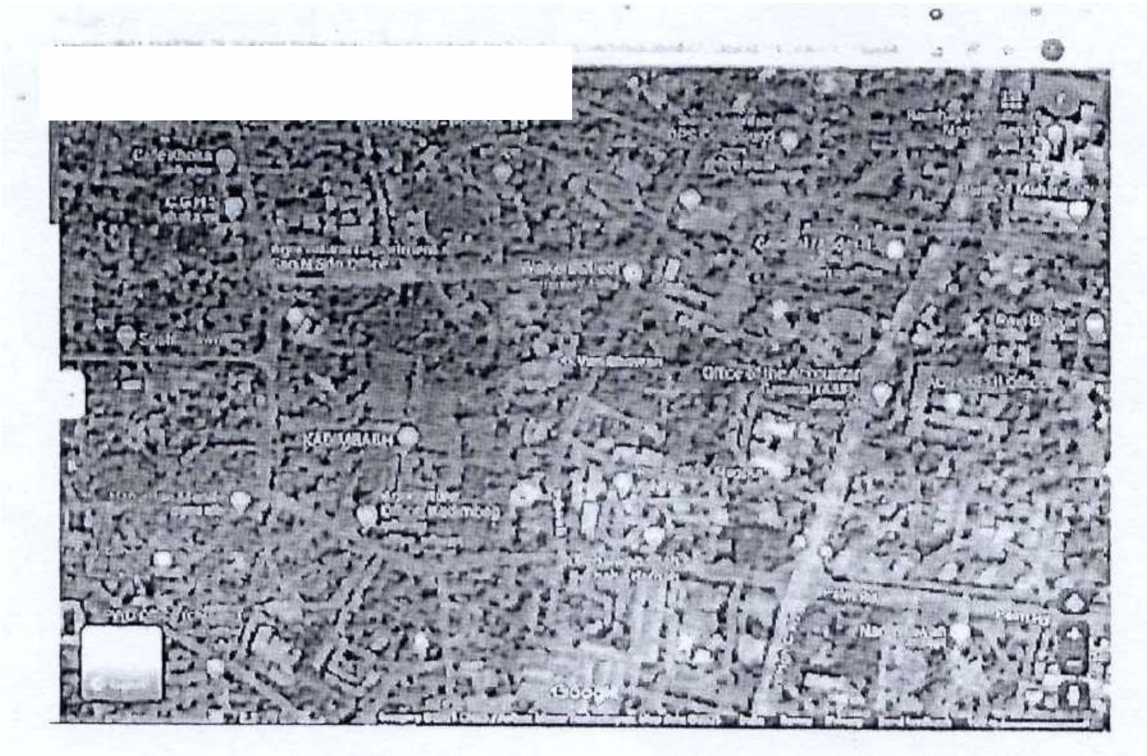

FOREST DEVELOPMENT CORPORATION OF MAHARASHTRA LIMITED
(Government of Maharashtra Enterprises)
CIN: U45200MH1974SGC017206
Registered Office: FDCM Bhavan, 359/B, Hingana Road, Ambazari, Nagpur-440036.

क्रमांक : सीएसएल/एजीएम-४६/६५५/२५ नागपूर, दि. २५.०५.२०२३

प्रति,
सभासद,
एफडीसीएम लिमिटेड

अठ्ठेचाळीसाव्या तहकूब वार्षिक सर्वसाधारण सभेची अल्प सूचना

याव्दारे अल्प सूचना देण्यात येतेकी, फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेडच्या सभासदांची अठ्ठेचाळीसावी तहकूब वार्षिक सर्व साधारण सभा मंगळवार दिनांक ३० मे २०२३ रोजी दुपारी ४.०० वाजता कंपनीचे पंजीकृत कार्यालय एफडीसीएम भवन, 359 ब, हिंगणा रोड, अंबाझरी, नागपूर ४४००३६ येथील चौथ्या माळ्यावरील सभागृहामध्ये खालील कामकाजासाठी घेण्यात येईल :-

सामान्य कामकाज:

१. दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजीचे कंपनीचे लेखा परीक्षित वित्तीय विवरणपत्रे (स्वतंत्र आणि एकत्रित),संचालकांच्या अहवालासह, प्राप्त करणे त्यावर विचार करणे व स्विकृत करणे.

२. दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या आर्थिक वर्षाकरीता समभागावर लाभांश घोषित करणे.

३. महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचेव्दारे अठ्ठेचाळीसाव्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत निवृत्त होणा-या सध्याच्या सर्व संचालकांच्या जागी शासन आदेश क्र.एफडीसी-२०२१/सीआर-११७/फ-५दि.२५नोव्हेंबर,२०२१ नुसार केलेल्या नियुक्ती / पुनर्नियुक्तीची नोंद घेणे.

संचालक मंडळाचेआदेशानुसार,

स्वाक्षरित
(सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
एसीएस - २२०५३

दिनांक : २५-०५-२०२३
स्थळ: नागपूर

टीप

i) वरील बाब क्र.१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे लेखापरीक्षित वित्तीय विवरणपत्रे, (स्वतंत्र व एकत्रित) संचालकांचा अहवाल, आणि भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय इत्यादि असल्यास त्यासह लेखापरीक्षकांच्या अहवालाची प्रत यासोबत जोडली आहे.

ii) कंपनीच्या सभासंदांनी वार्षिक सर्वसाधारण सभेत दिनांक ३१ मार्च २०२१ ला संपणा-या वर्षासाठी लाभांश घोषित केल्यास वार्षीक सर्वसाधारण सभेची तारीख लाभांश अनुज्ञेयतेच्या निश्चितीसाठी अभिलिखीत दिनांक समजण्यात येईल.

iii) **ज्या सभासदास सभेला हजर राहण्याचा व मतदान करण्याचा अधिकार आहे, अशा सभासदास त्यांचे स्वत:ऐवजी उपस्थित राहण्यासाठी व मतदान करण्यासाठी प्रतिनिधी (प्रॉक्सी) नेमण्याचा अधिकार आहे आणि असा प्रतिनिधी सभासद असण्याची आवश्यकता नाही.**

प्रॉक्सी परिणामकारक राहण्याकरिता कंपनीच्या पंजियीत कार्यालयात सभेच्या आयोजनासाठी निश्चित केलेल्या वेळेपूर्वी ४८ तास अगोदर जमा करणे आवश्यक आहे. उपस्थिती चिठ्ठी, कोरे प्रतिनिधी प्रपत्र, अल्प सूचना परिभ्रमणार्थ संमती, वार्षिक लेखे, संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षकांचा अहवाल यासोबत जोडले आहेत.

iv) महाराष्ट्राचे राज्यपालांचे प्रतिनिधी किंवा त्यांचे अनुपस्थितीत महाराष्ट्राचे राज्यपालांचे वैकल्पिक प्रतिनिधीस सभासद मानण्यात येईल व त्यास सभेला हजर राहण्याचा व मतदान करण्याचा अधिकार राहील. महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे प्रतिनिधी/वैकल्पिक प्रतिनिधीचे या सभेसाठी नियुक्तीबाबत शासन आदेश क्र.एफडीसी-२०२०/सीआर-४८/फ-५दि. १८ नोव्हेंबर २०२० ची प्रत सुलभ संदर्भासाठी सोबत जोडली आहे.

v) स्वत: उपस्थित दोन सभासद त्यापैकी एक राज्यपालांचे प्रतिनिधी सर्वसाधारण सभेकरिता किमान गणसंख्या समजण्यात येईल. कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १०३ नुसार कंपनीची सभा आयोजनासाठी निश्चित वेळेपासून अर्ध्या तासाचे आत किमान गणसंख्येची उपस्थिती नसेल तर सभा पुढील आठवड्यात त्याच दिवसापर्यंत त्याच वेळी व ठिकाणी किंवा संचालक मंडळ ठरवेल अशा वेळी, ठिकाणी व दिनांकापर्यंत तहकूब समजण्यात येईल.

तहकूब सभेत देखील सभा आयोजनासाठी निश्चित वेळेपासून अर्ध्या तासाचे आत गणपूर्ती नसेल तर अशा वेळी सभेस उपस्थित सभासद गणपूर्ती मानण्यात येईल.

vi) सूचनेत नमूद सर्व दस्तऐवज कंपनीच्या पंजियीत कार्यालयात सर्व कार्यालयीन कामाचे दिवशी सकाळी १०.०० ते सायंकाळी ५.०० वाजेपर्यंत सर्वसाधारण सभेच्या दिनांकापर्यंत तपासणीसाठी उपलब्ध होऊ शकतील.

vii) रस्ता नकाशा (Route Map)

प्रतिलिपी: लेखा नियंत्रक व वित्तीय सल्लागार,एफ.डी.सी.एम.लिमिटेड,नागपूर यांना माहिती व उचित कार्यवाहीसाठी अग्रेषित.

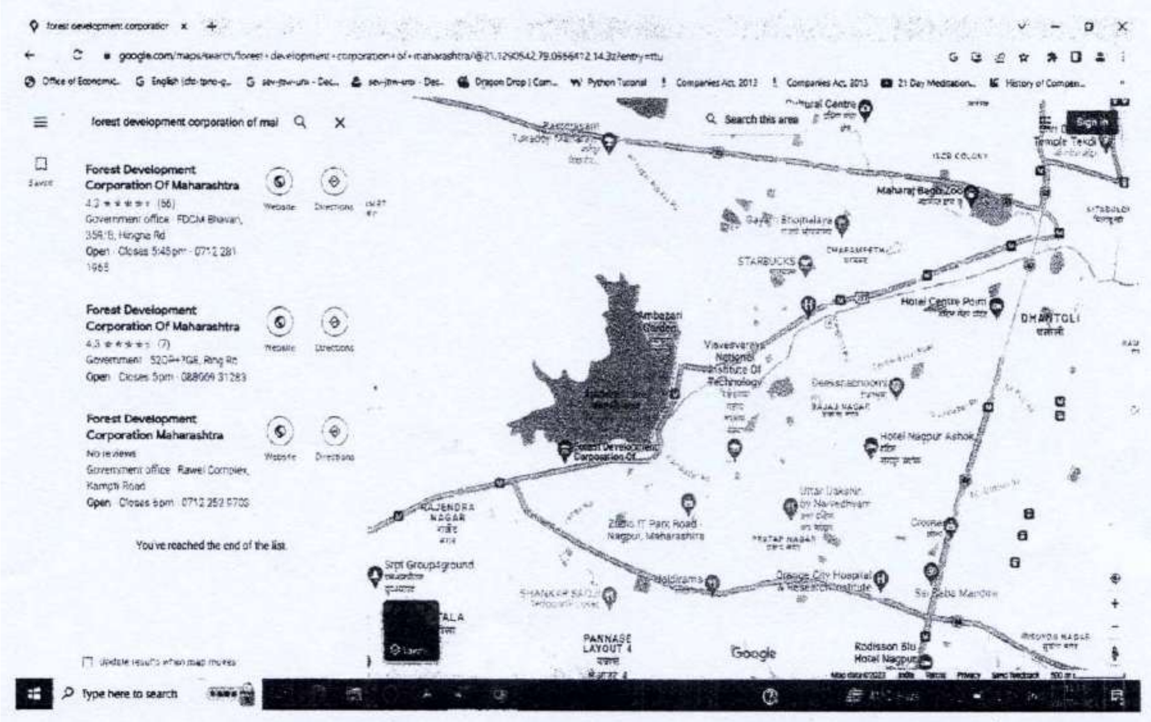

forest development corporation of mal
Forest Development Corporation Of Maharashtra
Government office · FDCM Bhavan, 358/B, Hingna Rd
Open · Closes 5:45pm
Forest Development Corporation Of Maharashtra
Open · Closes 5pm
Forest Development Corporation Maharashtra
No reviews
Government office · Rawel Complex, Kampti Road
Open · Closes 6pm · 0712 252 5703
You've reached the end of the list.
Search this area
Sign in
Maharaj Bagh Zoo
STARBUCKS
Hotel Centre Point
DHANTOLI
Visvesvaraya National Institute Of Technology
BAJAJ NAGAR
Hotel Nagpur Ashok
Forest Development Corporation Of
RAJENDRA NAGAR
Zenith IT Park Road · Nagpur, Maharashtra
Orange City Hospital & Research Institute
Haldirams
Sai Baba Mandir
PANNASE LAYOUT 4
Radisson Blu Hotel Nagpur
Google
Type here to search

FOREST DEVELOPMENT CORPORATION OF MAHARASHTRA LIMITED
(Government of Maharashtra Enterprises)
CIN: U45200MH1974SGC017206
Registered Office: FDCM Bhavan, 359/B, Hingana Road, Ambazari, Nagpur-440036.

PROXY FORM

Form No. MGT-11

[Pursuant to section 105(6) of the Companies Act, 2013 and rule 19(3) of the Companies (Management and Administration) Rules, 2014]

Name of the Member(s)	
Registered Address	
Folio No	
No. of shares	

I/We, being the member(s) of ____________shares of the above named company, hereby appoint:

Name of Proxy:	
Address:	
E-mail Id:	
Signature , or failing him	

Name of Proxy:	
Address:	
E-mail Id:	
Signature , or failing him	

as my/ our proxy to attend and vote (on a poll) for me/us and on my/our behalf at the 48th Annual General Meeting of the company, to be held on the Thursday, 30th May, 2023 at 04.00 p.m. at Registered Office in Conference Hall, 04th Floor, FDCM Bhavan, 359/B, Hingana Road, Ambazari, Nagpur 440 036 and at any adjournment thereof in respect of such resolutions as are indicated below:

S.No.	Resolution	For	Against
	Ordinary Business		
1.	To receive, consider and adopt Audited Financial Statement (Standalone and Consolidated) of the Company for the year ended 31st March 2021 along with the Director's Report, Statutory Auditors' Report		
2.	To declare a dividend on equity shares for the financial year ended on 31st March 2021.		
3.	To note the appointment/reappointment of Directors made by the Governor of Maharashtra in place of all the existing Directors retiring thereat as per Government order No.FDC-2021/CR-117/F-5 dated 25th November 2021.		

Signed this 30th day of May, 2023

Signature of Shareholder(s)________________

Note:

1.This form of proxy in order to be effective should be duly completed and deposited at the registered office of the Company, not less than 48 hours before the commencement of the Meeting.

2. A proxy need not be a member of the Company.

3. Please put ✓ a in the appropriate column against the resolutions indicated in Box. If you leave the 'For' or 'Against' column blank against any or all the resolutions, your Proxy will be entitled to vote in the manner as he/she thinks appropriate.

संचालकांचा अहवाल

प्रति,
सभासद,
फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड,
एफडीसीएम भवन, ३५९ /ब , हिंगणा रोड ,अंबाझरी ,
नागपूर ४४० ०३६.

दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या वर्षाकरिता कंपनीचा ४८ वा वार्षिक अहवाल लेखापरीक्षित वित्तीय विवरणपत्रे आणि लेखा परीक्षकांच्या अहवालासह सादर करतांना आपल्या संचालकांना अतिशय आनंद होत आहे.

आर्थिक निष्पत्ती

सन २०२०-२१ या वर्षाकरिता कंपनीच्या आर्थिक कार्याची निष्पत्ती खाली दर्शविल्या प्रमाणे आहे.

तपशील	**स्वतंत्र**		**एकत्रिकृत**	
	दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या वर्षाकरिता (रुपये)	**दि.३१ मार्च २०२० रोजी संपणा-या वर्षाकरिता** (रुपये)	**दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या वर्षाकरिता** (रुपये)*	**दि.३१ मार्च २०२० रोजी संपणा-या वर्षाकरिता** (रुपये)
व्यापारी कार्यापासून निव्वळ विक्री / प्राप्ती	२१०६९१८४३४	१५७२९९००९३	उपलब्ध नाही	१५७२९९००९३
इतर प्राप्ती	१५७७९३८१९	२७३५५६०१०	उपलब्ध नाही	२७३५५६०१०
एकूण प्राप्ती	**२२६४७१२२५३**	**१८४६५४६१०३**	उपलब्ध नाही	**१८४६५४६१०३**
वजा: विक्री केलेल्या मालाची किंमत / इतर खर्च	१२३१४१८६१९	१३६५६८५६६६	उपलब्ध नाही	१३६५६९७४६६
वजा : घसारा	२०३४४३४	१९५३९५४	उपलब्ध नाही	१९५३९५४
घसारा, विक्री केलेल्या मालाची किंमत व इतर खर्चानंतरचा नफा	१०३१२५९२००	४७८९०६४८३	उपलब्ध नाही	४७८८९४६८३
वजा : चालू कर	१५००००००	१०५००००००	उपलब्ध नाही	१०५००००००
वजा : लांबणीवर टाकलेला कर (Deferred Tax)	(३५५४४४९)	२२५०१४९	उपलब्ध नाही	२२५०१४९
करानंतर निव्वळ नफा	८८४८१३६४९	३७१६५६३३४	उपलब्ध नाही	३७१६४४५३४
विनियोजन				
लाभांश, लाभांश वितरण कर इ.	२७२९०८४९	८२२३०४०	उपलब्ध नाही	८२२३०४०
भांडवली संचितीला स्थानांतरित रक्कम	२३०२९८७८२	२३४६११६६७	उपलब्ध नाही	२३४६११६६७

*सहाय्यक कंपनीच्या संचालक मंडळाची सभा व वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या संबंधाने संयुक्त उपक्रम करारनाम्यानुसार गणपूर्तीची आवश्यकता असल्याकारणाने सहाय्यक कंपनीचे लेखे एकत्रिकृत करण्यास कंपनी समर्थ नाही.

१. व्यवसायिक कार्य

आपल्या कंपनीने मागील वर्षातील रु १८४.६५ कोटीचे तुलनेत चालू वर्षात रु. २२६.४७ कोटीची उलाढाल साध्य केली आहे. करा नंतरचा निव्वळ नफा मागील वर्षीच्या रु. ३७.१७ कोटीचे तुलनेत चालू वर्षी रु. ८८.४८ कोटी आहे.

२ लाभांश

आपल्या संचालकांनी २०२०-२१ या आर्थिक वर्षाकरीता प्रति सम भाग रु. १.०१ याप्रमाणे एकूण रु. ३२७५०००० अंतिम लाभांशाची शिफारस केली आहे.

३ भांडवली संरचना

कंपनीचे अधिकृत भाग भांडवल रू. ३३०.०० कोटीचे तुलनेत पूर्णदत्त भाग भांडवल रू. ३,२३,१२,३४,८०० एवढे असून कंपनीने विचाराधीन वर्षात कोणतेही भाग निर्गमित केलेले नाही.

४ संचिती

व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवनासाठी कंपनीच्या सन २०२०-२१ या वर्षाचे नफ्रयातून विनियोजित करून भांडवल संचितील रू. २३,०२,९८,७८२/- ची रक्कम स्थानांतरीत करण्याचे प्रस्तावित आहे.

५ संयुक्त अंमल (कार्पोरेट गव्हर्नन्स)

उत्तम संयुक्त अंमलामुळे सकारात्मक संघटनात्मक संस्कृती प्रस्थापित होते या तत्वावर आपली कंपनी विश्वास ठेवते, कंपनीचे आर्थिक व्यवहार आणि भागधारकाचे प्रती उत्तरदायित्व, जबाबदारी सुसंगता, प्रामाणिकपणा आणि पारदर्शकता यातून ते व्यक्त होत आहे.

६ एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे

सहाय्यक कंपनीच्या संचालक मंडळाची सभा व वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या संबंधाने संयुक्त उपक्रम करारनाम्यानुसार गणपूर्तीची आवश्यकता असल्या कारणाने सहाय्यक कंपनीचे लेखे एकत्रिकृत करण्यास कंपनी समर्थ नाही.

७ लेखापरीक्षकानी घेतलेले आक्षेप, मर्यादा किंवा प्रतिकूल शेरे किंवा अस्वीकार याबाबत स्पष्टीकरण किंवा अभिप्राय.

अ) सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षाकरिता सांविधिक लेखा परीक्षकांच्या अभिप्रायांवर व्यवस्थापनाचे उत्तर.

अ. क्र.	लेखापरीक्षा अहवाल संदर्भ	सांविधिक लेखापरीक्षकांचे अभिप्राय	उत्तर
१	लेखापरीक्षा अहवालाचे सहपत्र (अ) अ.क्र. ii (अ)	आम्हाला कळविल्याप्रमाणे सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात कच्चा माल, तयार मालाचा साठा व प्रगतीपथावरील कामाची प्रत्यक्ष पडताळणी व्यवस्थापनाने केली आहे. तथापि कंपनीने आम्हाला कळविले आहे की, कंपनीने जैविक संपत्तीची भौतिक पडताळणी केलेली नाही.	स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिपणी क्र. २२ (एफ) कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे.

सचिविय लेखापरीक्षा अहवाल सादर करण्यासंबंधाने तरतूदी कंपनीला लागू नाहीत.

८ मागणी न केलेल्या लाभांशाचे गुंतवणूकदार शिक्षण व संरक्षण निधीत स्थानांतरण

मागील वर्षात मागणी न केलेला घोषित लाभांश नसल्यामुळे कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १२५ च्या तरतूदी लागू होत नाही.

९ आर्थिक वर्ष समाप्ती आणि अहवालाची तारीख या कालावधीमध्ये घडलेले वित्तीय विवरणपत्राशी संबंधित कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर परिणाम करणारे महत्वपूर्ण बदल आणि वनचबध्दता जर कांही असल्यास.

आर्थिक वर्ष समाप्ती पासून या अहवालाचे तारखेपर्यंत कंपनीच्या वित्तीय परिस्थितीवर परिणाम करणारे कोणतेही महत्वपूर्ण बदल आणि वचनबध्दता नाही. कंपनीचे व्यवसायाचे स्वरुप यामध्ये कोणताही बदल झालेला नाही.

१० उर्जा संरक्षण तंत्रज्ञान समावेशन, परकीय चलन, मिळकत व खर्च

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १३४(म) मधील तरतूदी आपल्या कंपनीस लागू होत नाही. पुर्नविलोकन वर्षाअंतर्गत परकीय चलन अंतप्रवाह / उत्प्रवाह संबंधाने व्यवहार नाहीत. तथापि कंपनी रोपवन क्षेत्रात कार्यरत असून त्याव्दारे हिरवे आच्छादन वाढविण्यासाठी देशाला मदत करीत आहे व शक्य असेल तेथे प्रदूषण कमी करण्यासाठी उत्कृष्ट तंत्रज्ञानाचा अंगीकार करीत आहे.

११ कंपनीच्या जोखीम व्यवस्थापन धोरणाचा विकास आणि अंमलबजावणी संबंधाने निवेदन.

संघटनेतील संपूर्ण जोखीम व्यवस्थापन प्रक्रियेची जबाबदारी संचालक मंडळ घेते. व्यवसाय जोखीमेचे व्यवस्थापन विभागांच्या परस्पर कार्यात्मक समावेशाव्दारे तसेच विभागातील परस्पर संदेशाव्दारे करण्यात येते.

१२ कंपनीव्दारे विकसित आणि अंमलबजावणी केलेल्या संयुक्त सामाजिक जबाबदारी संबंधाने घेतलेल्या पुढाकाराचा तपशील.

कंपनीच्या संयुक्त सामाजिक जबाबदारी संबंधाने धोरणाची (सीएसआर) संक्षिप्त रुपरेषा ह्या अहवालाचे सहपत्र-१ मध्ये कंपनी नियम २०१४ (सीएसआर पॉलीसी) मधील विहित प्रपत्रात देण्यात आली आहे. सदर धोरण कंपनीच्या http://fdcm.nic.in/CSR-Policy.aspx या संकेत स्थळावर उपलब्ध आहे.

संचालक मंडळ स्तरावरील संयुक्त सामाजिक जबाबदारी (CSR) समितीची स्थापना खालीलप्रमाणे करण्यात आली होती.

अ.क्र.	पदसिध्द (संचालक)	समिती मधील पदनाम
१	सचिव (वने)	अध्यक्ष
२	प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख)	सदस्य
३	प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (सामाजिक वनीकरण)	सदस्य
४	व्यवस्थापकीय संचालक, एफडीसीएम लिमीटेड	सदस्य

संयुक्त सामाजिक जबाबदारी (सीएसआर) नियमाचे अनुपालन करण्यासाठी संयुक्त सामाजिक जबाबदारीचे प्रती आपली वचनबध्दता पुढे सुरु ठेवण्यासाठी आणि पुढाकार मान्य करुन एफडीसीएम सीएसआर धोरणानुसार संयुक्त सामाजिक जबाबदारीच्या कार्यविधी राबविण्यासाठी सन २०२०-२१ या वर्षात एफडीसीएम सीएसआर ट्रस्ट निधी पोटी अंदाजे रु. २.१२ कोटी वाटप करण्यात आले होते.

१३ कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १८६ अंतर्गत ऋण, हमी किंवा केलेल्या गुंतवणूकीचा तपशील.

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १८६ अंतर्गत पुनर्विलोकनातंर्गत चालू वर्षात कंपनीने ऋण, हमी किंवा गुंतवणूक केलेली नसल्यामुळे याबाबत तरतूद लागू नाही.

१४ संबंधित पक्षकारासोबत केलेले करार किंवा व्यवस्थेबाबत तपशील.

दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षातील संबंधित पक्षकारासोबत केलेले सर्व व्यवहार हाताच्या लांबीच्या (Arms length) आधारावर आणि व्यवसायाच्या सामान्य स्वरुपाचे होते.

आपले संचालक सभासदांचे लक्ष वित्तीय विवरणपत्राच्या टिपणी क्र. ३१ कडे वेधू इच्छितात, ज्यामध्ये संबंधित पक्षकारा संबंधाने प्रकटन करण्यात आले आहे. (संबंधित पक्षकारासोबत केलेल्या कराराबाबत ‘एओसी’ या विहित प्रपत्रातील तपशील सहपत्र २ मध्ये देण्यात आला आहे).

१५ संचालकांची नियुक्ती, पारिश्रमिकाचे शोधन आणि त्यांचे कर्तव्यपालन याबाबत कंपनीचे धोरण.

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १७८ (१) अंतर्गत नामनिर्देशन आणि पारिश्रमिक समिती स्थापन करण्यासंबंधाने तरतूदी कंपनीला लागू नाहीत आणि त्यामुळे कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १७८ (३) अंतर्गत नमूद केल्याप्रमाणे संचालकांची नियुक्ती, व्यवस्थापकीय पारिश्रमिकाचे शोधन, संचालकांची पात्रता, निश्चित विशेष गुणधर्म, संचालकांचे स्वातंत्र्य आणि इतर संबंधित बाबी संबंधाने कंपनीने कोणत्याहि धोरणाची आखणी केलेली नाही.

१६ वार्षिक विवरण पत्र.

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम ९२ (३) नुसार वार्षिक विवरणपत्र कंपनीच्या www.fdcm.nic.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध होईल.

१७ पुनर्विलोकनांतर्गत वर्षात आयोजित संचालक मंडळाच्या सभेची संख्या.

पुनर्विलोकनांतर्गत आर्थिक वर्षात दि. २९.०६.२०२०, २९.०९.२०२०, २९.१२.२०२० आणि २३.०३.२०२१ रोजी याप्रमाणे संचालक मंडळाच्या एकूण ४ सभा आयोजित करण्यात आलेल्या आहेत.

१८ संचालकांच्या उत्तरदायित्वासंबंधाने निवेदन

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १३४(५) अंतर्गत तरतूदी नुसार संचालक मंडळ याव्दारे आपल्या उत्तरदायित्वासंबंधाने निवेदन सादर करीत आहे:-

(अ) कंपनीला लागू असलेल्या लेखांकन मानकांचे अनुसरण करण्यात आले असून महत्वपूर्ण विचलनासंबंधाने योग्य स्पष्टीकरण देण्यात आले आहे.

(ब) आर्थिक वर्षअखेर कंपनीच्या स्थितीची आणि त्या कालावधीच्या कंपनीच्या नफा/तोट्याची खरी व वास्तववादी स्थिती दर्शविण्यासाठी संचालकांनी अशा लेखाविषयक धोरणाची निवड करुन सातत्याने त्याचा अंगीकार केला आहे, आणि घेतलेले निर्णय व अंदाज वाजवी असून दूरदर्शी आहेत.

(क) कंपनीच्या मालमत्तेच्या सुरक्षिततेसाठी तसेच फसवणूक व इतर अनियमिततांना प्रतिबंध आणि तपास करण्यासाठी संचालकांनी या कायद्यातील तरतूदीनुसार पुरेशा प्रमाणात लेखाविषयक अभिलेख ठेवण्यासाठी योग्य व पुरेशी काळजी घेतलेली आहे.

(ड) संचालकांनी वार्षिक लेखे सध्या कार्यरत असलेल्या चालू संकल्पना आधारावर (on a going concern basis) तयार केले आहेत, आणि

(ई) संचालकांनी लागू असलेल्या सर्व कायद्यांच्या तरतूदीचे अनुपालनाची खात्री करण्यासाठी उचित पध्दती तयार केल्या आहेत आणि अशा पध्दती पुरेशा असून परिणामकारकपणे कार्यरत आहेत.

१९ सहाय्यक, संयुक्त उपक्रम आणि सहयोगी कंपनी

कंपनीची एफडीसीएम एस्सेलवर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड ही एक सहाय्यक कंपनी गोरेवाडा नागपूर येथे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे प्राणी संग्रहालयाच्या स्थापनेसाठी दि. १४.११.२०१८ रोजी विधि संस्थापित करण्यात आली आहे.

२० ठेवी

पुनर्विलोकन वर्षाअंतर्गत कंपनीने कोणत्याहि ठेवी स्विकृत केलेल्या नाहीत.

२१ संचालक

कंपनीच्या संस्थापन नियमावलीच्या अनूच्छेद क्र. ८९(२) नुसार कंपनीच्या प्रत्येक सर्वसाधारण सभेत अध्यक्ष आणि उपाध्यक्षासह सर्व संचालक पदांपासून निवृत्त होतील.

दि. ३१.०३.२०२१ रोजी संपलेल्या वर्षातील संचालकांच्या पदातील बदल / स्थिती खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	संचालकाचे नांव	नियुक्ती/समाप्ती/बदल नाही
१	श्री व्ही.एस. खारगे	नामनिर्देशन मागे घेण्यात आले (दि १६.०६.२०२० पासून)
२	श्री मनूकुमार श्रीवास्तव	नियुक्ती (दि २४.०६.२०२० पासून)
३	श्री एस.डी. डोडल	नामनिर्देशन मागे घेण्यात आले (दि १०.०८.२०२० पासून)
४	श्री मनूकुमार श्रीवास्तव	नामनिर्देशन मागे घेण्यात आले (दि १२.०८.२०२० पासून)
५	श्री डी.के. त्यागी	नामनिर्देशन मागे घेण्यात आले (दि ३०.०९.२०२० पासून)
६	श्री ए.आर. काळे	नामनिर्देशन मागे घेण्यात आले (दि ०१.१०.२०२० पासून)
७	श्री आशुतोष सलील	नियुक्ती (दि ०१.१०.२०२० पासून)
८	श्री मिलींद म्हैसकर	नियुक्ती (दि १३.१०.२०२० पासून)
९	श्री एन. वासुदेवन	नियुक्ती (दि २९.१०.२०२० पासून)
१०	श्री गजेन्द्र नरवणे	नियुक्ती (दि १२.११.२०२० पासून)
११	डॉ. एन रामबाबू	पदात बदल (१७.१२.२०२० पासून) नामनिर्देशन संचालक म्हणून नियुक्ती
१२	श्री जी साईप्रकाश	नियुक्ती (दि १९.०३.२०२१ पासून)
१३	डॉ. एन रामबाबू	नामनिर्देशन मागे घेण्यात आले (दि १९.०३.२०२१ पासून)

२२ स्वतंत्र संचालकांचे प्रतिज्ञापन

स्वतंत्र संचालकाच्या नियुक्ती संबंधाने कलम १४९ च्या तरतूदी आपल्या कंपनीला लागू नाहीत.

२३ मानव संसाधन

आपली कंपनी शिकण्यासाठी अनुकूल वातावरण प्रदान करते, प्रत्येक क्षेत्रात उत्कृष्ट पध्दतींचा अंगीकार करण्यास प्रोत्साहीत करते आणि कर्मचा-यांमध्ये सर्जनशीलता आणि नवीनता यांचे परिपोषण करते. कंपनीमधील मानव संसाधन पुढाकार उपक्रम संघाची भावना विकसित करणे, कर्मचारी सबळीकरण आणि विविध सुधारणांच्या कामामध्ये त्यांचा सहभाग यावर केंद्रीत आहे.

२४ लैंगिक छळणूकीस प्रतिबंध

कंपनीचे कर्मचारी छळणूक, शोषण आणि धमकीमुक्त वातावरणात काम करु शकतील आणि बरोबरच आपले कामकाज सुरु ठेवू शकतील अशा सुरक्षित कार्य परिस्थितीची निर्मिती करुन ती टिकवून ठेवण्यासाठी आपली कंपनी वचनबध्द आहे. महिलांचे सबळीकरण करणे आणि लैंगिक छळणूकी पासून महिलांचे संरक्षण करण्यासाठी, लैगिंक छळणूकीस प्रतिबंध करण्यासाठी धोरण तयार करण्यात आले असून कंपनीच्या सर्व महत्वाच्या कार्यस्थळी सांविधिक मार्गदर्शक सूचनानुसार महिलांच्या लैंगिक छळणूकीस प्रतिबंध करण्यासाठी समितीचे गठण

करण्यात आले आहे. हे धोरण कर्मचा-यांना कार्यस्थळी लैंगिक छळणूकीची प्रकरणाची तक्रार करण्यास परवानगी देते. लैंगिक छळणुकीच्या सर्व तक्रारीची चौकशी करणे व स्वतंत्र आणि योग्य चौकशी प्रक्रिया पार पाडण्याचे समितीला अधिकार आहेत.

पुनर्विलोकन वर्षात कंपनीला यासंबंधाने ०३ तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत.

२५ सांविधिक लेखापरीक्षक

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे आदेश क्र. सीए.व्ही/सीओवाय.महाराष्ट्र, एमएफओआरडीव्ही (२)/१३८९ दि. २६.०८.२०२१ अन्वये निश्चित केलेल्या पारिश्रमिकावर मे. सी.एन. पटेल आणि कंपनी, सनदी लेखापाल (डब्ल्यूआर०४०२) आणि मे. शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी सनदी लेखापाल (डब्ल्यूआर०२६५) यांची संयुक्त सांविधिक लेखा परीक्षक म्हणून कंपनीच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या समाप्ती पासून पुढील वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या समाप्तीपर्यंत नियुक्ती करण्यात आली आहे.

२६ लेखापरीक्षा समितीची रचना आणि दक्षता कार्यतंत्र संबंधाने प्रकटीकरण

कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १७७ अंतर्गत तरतूदी नियम ६ व ७ सह वाचल्यास कंपनी (संचालक मंडळाच्या सभा आणि त्यांचे अधिकार) नियम २०१३, ह्या कंपनीस लागू नाही.

२७ भाग

अ) रोख्यांची पुनर्खरेदी

कंपनीने पुनर्विलोकना अंतर्गत वर्षात आपल्या कोणत्याहि रोख्यांची पुनर्खरेदी केलेली नाही.

ब) श्रम समता भाग (Sweat equity)

कंपनीने पुनर्विलोकना अंतर्गत वर्षात श्रम समता भागाचे वाटप केलेले नाही.

क) अधिलाभांश भाग

पुनर्विलोकन वर्षा अंतर्गत अधिलाभांश भागाचे वाटप करण्यात आले नाही.

ड) कर्मचारी भांडवल विकल्प योजना

कंपनीने कर्मचा-यांना कोणत्याहि भांडवल विकल्प योजनेची व्यवस्था केलेली नाही.

२८ कर्मचा-यांचा तपशील आणि तत्संबंधी प्रकटीकरण

कंपनी नियम २०१४ (व्यवस्थापकीय कर्मचारी वर्गाची नियुक्ती व पारिश्रमिक) अंतर्गत नियम क्र. ५ (२) व ५(३) च्या तरतूदी व वेळोवेळी झालेल्या सुधारणानुसार नमूद करण्यात येते की सन २०२०-२१ या वर्षात रु. एक कोटी दोन लाख किंवा दरमहा रु.आठ लक्ष पन्नास हजार पेक्षा जास्त परिश्रमिक प्राप्त करणारे कोणतेही कर्मचारी नाहीत.

२९ माहितीचा अधिकार अधिनियम (RTI) २००५ ची अंमलबजावणी

माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ (अधिनियम) अंतर्गत तरतूदींचे पालन कंपनीच्या सर्व प्रादेशिक व विभागीय कार्यालयाकडून केले जात आहे. आपल्या कंपनीने अधिनियमाचे

कलम ५ आणि १९ (I) अंतर्गत प्राप्त प्रश्न जलद गतीने निकाली काढण्यासाठी जन माहिती अधिकारी व अपिलीय अधिकारी यांची नियुक्ती केली आहे.

अधिनियमाची अंमलबजावणी संबंधाने तिमाही तसेच वार्षिक प्रपत्र माहिती आयुक्त यांना सादर करण्यात येत आहेत.

३० आरक्षण धोरण

अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / इतर मागास वर्ग आणि निरनिराळ्या पात्र संवर्गातील उमेदवारांना नोकरीत आरक्षणा संबंधाने प्रकरणात महाराष्ट्र शासनाचे धोरण व निर्देशाची अंमलबजावणी यास कंपनीव्दारे जास्तीत जास्त महत्व देणे चालू ठेवण्यात आले आहे.

३१ ऋणर्निदेश

पुनर्विलोकनांतर्गत वर्षात, महसूल व वन विभाग, इतर विविध विभाग, यंत्रणा, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे कार्यालय, अधिकोष, व्यवसायिक सहयोगी, समंत्रक यांनी कंपनीला केलेल्या सहाय्य आणि सहकार्याबद्दल आपले संचालक त्यांचे प्रती कृतज्ञता व्यक्त करतात. त्यांचे सक्रिय पाठिंब्याशिवाय पुर्नविलोकनातंर्गत वर्षात कंपनीची कामगिरी साध्य करणे शक्य झाले नसते.

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

स्वाक्षरित	स्वाक्षरित
नारायना वासुदेवन	साईप्रकाश संकरराव गंटी
व्यवस्थापकीय संचालक	नामनिर्देशित संचालक
सं.ओ.क्र. ०८९४०३१९	सं.ओ.क्र. ०९११३८०८

दिनांक : २५.११.२०२१
स्थळ : नागपूर

ANNEXURE-1

FORMAT FOR THE ANNUAL REPORT ON CSR ACTVITIES TO BE INCLUDED IN THE BOARD'S REPORT

Brief outline on CSR Policy of the Company.

Corporate Social Responsibility is our commitment to operate in economically, socially and environmentally sustainable manner that is transparent and ethical. It encourages engagement with stakeholders in determining their expectations. The Company Strives to integrate social and environmental concerns in its business process and work towards providing the best possible solutions for sustainable developmental need of the society. The Company believes in Principles of "Serving Society". Our vision is to actively contribute to the social and economic development of the communities in the State of Maharashtra by providing them the medical facilities, community building, conservation of natural resources etc. In so doing build a better, sustainable way of life for the weaker sections of society and raise the country's human development index.

2. **Composition of CSR Committee:**

The CSR Committee of the Board of the Company comprises the following members:

S.No.	Ex-Officio	Designation	Number of meetings of CSR Committee held during the year	Number of meetings of CSR Committee attended during the year
1.	Milind Mhaiskar Principal Secretary (Forests)	Chairman	01	01
2.	Shri G. Saiprakash Principal Chief Conservator of Forests (Head of Forest Force), Maharashtra State	Member	01	01
3.	Shri N. Vasudevan Managing Director, FDCM Ltd	Member	01	01

3. **Provide the web-link where Composition of CSR committee, CSR Policy and CSR projects approved by the board are disclosed on the website of the Company.**

Composition of CSR committee: http://fdcm.nic.in/CSR-Policy.aspx.

CSR Policy: http://fdcm.nic.in/CSR-Policy.aspx.

4. **Provide the details of Impact assessment of CSR projects carried out in pursuance of sub-rule (3) of rule 8 of the Companies (Corporate Social responsibility Policy) Rules, 2014, if applicable (attach the report).**

Not Applicable.

5. **Details of the amount available for set off in pursuance of sub-rule (3) of rule 7 of the Companies (Corporate Social responsibility Policy) Rules, 2014 and amount required for set off for the financial year, if any:**

The Company does not propose any amount to be set off during the year.

6. **Average net profit of the company as per section 135(5):** Rs. 10570.58 Lakh.

7. **(a) Two percent of average net profit of the Company as per section 135(5):** Rs. 212.00 Lakh appx.

(b)Surplus arising out of the CSR projects or programs or activities of the previous financial years: Nil

(c) Amount required to be set off for the financial year, if any: Nil

(d)Total CSR obligation for the financial year (7a+7b-7c): Rs. 212.00 Lakh.

8. **(a) CSR amount spent or unspent for the financial year:**

Total Amount Spent for the Financial Year (Rs. in Lakh)	Amount Unspent (In Rs.)				
	Total Amount transferred to Unspent CSR Account as per section 135(6)		Amount transferred to any fund specified underSchedule VII as per second proviso to section 135(5)		
	Amount	Date of transfer	Name of the Fund	Amount	Date of transfer
212.00	Not Applicable		Not Applicable		

(b) Details of CSR amount spent against ongoing projects of the financial year:

Sl. No.	Name of the Project	Item from the list of activities in Schedule VII of the Act	Local Area (Yes/No)	Location of the Project		Project Duration	Amount allocated for the project (in Rs.)	Amount Spent in the current financial year (in Rs.)	Amount transferred to unspent CSR account for the project as per Section 135((6) (in Rs.)	Mode of implementation - Direct (Yes/No)	Mode of Implementation-Through Implementing Agency	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
				State	District						Name	CSR Registration number
Not Applicable												

(c) **Details of CSR amount spent against other than ongoing project for the financial year:**

The Company has transferred Rs.212.00 Lakh to FDCM CSR Trust

(d) **Amount spent in Administrative Overheads:** Nil

(e) **Amount spent on Impact Assessment, if applicable:** Not Applicable

(f) **Total amount spent for the Financial Year (8b+8c+8d+8e):** Rs. 212.00 Lakh.

(g) **Excess amount for set off, if any:**

Sl. No.	Particular	Amount (Rs. in lakh)
(i)	Two percent of average net profit of the company as per section 135(5).	212.00
(ii)	Total amount spent for the Financial Year	212.00
(iii)	Excess amount spent for the Financial Year[(ii)-(i)].	-
(iv)	Surplus arising out of the CSR projects or programmes or activities of the previous financial years, if any.	-
(v)	Amount available for set off in succeeding financial year [(iii) - (iv)].	-

9. (a) **Details of Unspent CSR amount for the preceding three financial years:**

Sl. No.	Preceding Financial Year	Amount transferred to Unspent CSR account under section 135(6) (In Rs.)	Amount spent in the reporting financial year (In Rs.)	Amount transferred to any fund specified under Schedule VII as per Section 135(6), if any			Amount remaining to be spent in succeeding financial year (In Rs.)
				Name of the Fund	Amount (In Rs.)	Date of Transfer	
NIL							

(b) **Details of CSR amount spent in the financial year for ongoing projects of the preceding financial year(s):**

Sl. No.	Project ID	Name of the project	Financial year in which the project was commenced	Project Duration	Total amount allocated for the project (In Rs.)	Amount spent on the project in the reporting financial year (In Rs.)	Cumulative amount spent at the end of reporting financial year (In Rs.)	Status of the project - completed/ ongoing
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
Not Applicable								

). **In case of creation or acquisition of capital asset, furnish the details relating to the asset so created or acquired through CSR spent in the financial year (asset-wise details):**

Not Applicable.

l. **Specify the reason(s) if the Company has failed to spend two percent of the average net profit as per Section 135(5):**

Not Applicable.

(Venugopal Reddy Rama Subba Reddy Bollava)
Chairman CSR Committee
DIN: 03611800

(Narayana Vasudevan)
Managing Director
DIN: 08940319

ANNEXURE-2
Form AOC-1

(Pursuant to first proviso to sub-section (3) of section 129 read with rule 5 of Companies (Accounts) Rules, 2014)

Statement containing salient features of the financial statement of subsidiaries/associate companies/joint ventures

Part "A": Subsidiaries

(Information in respect of each subsidiary to be presented with amounts in Rs.)

Sl. No.	Particulars	Details
1.	Name of the subsidiary	FDCM Esselworld Gorewada Zoo Private Limited
2.	Reporting period for the subsidiary concerned, if different from the holding company's reporting period	01.04.2020-31.03.2021
3.	Reporting currency and Exchange rate as on the last date of the relevant Financial year in the case of foreign subsidiaries	NA
4.	Share capital	10,00,000/-
5.	Reserves & surplus	*
6.	Total assets	*
7.	Total Liabilities	*
8.	Investments	*
9.	Turnover	*
10.	Profit before taxation	*
11.	Provision for taxation	*
12.	Profit after taxation	*
13.	Proposed Dividend	*
14.	% of shareholding	51.00

* The respective figures are not available because of the non-preparation of Financial Statement of the Subsidiary Company because of the requirement of quorum with respect to the Board Meeting and Annual General Meeting.

Notes: The following information shall be furnished at the end of the statement:
1. Names of subsidiaries which are yet to commence operations -NA
2. Names of subsidiaries which have been liquidated or sold during the year -NA

Part "B": Associates and Joint Ventures

Statement pursuant to Section 129 (3) of the Companies Act, 2013 related to Associate Companies and Joint Ventures

Name of associates/Joint Ventures	NA	NA	NA
1. Latest audited Balance Sheet Date	NA	NA	NA
2. Shares of Associate/Joint Ventures held by the company on the year end	NA	NA	NA
No.			

Amount of Investment in Associates/Joint Venture	NA	NA	NA
Extend of Holding%	NA	NA	NA
3. Description of how there is significant influence	NA	NA	NA
4. Reason why the associate/joint venture is not consolidated	NA	NA	NA
5. Net worth attributable to shareholding as per latest audited Balance Sheet	NA	NA	NA
6. Profit/Loss for the year	NA	NA	NA
i. Considered in Consolidation	NA	NA	NA
ii. Not Considered in Consolidation	NA	NA	NA

1. Names of associates or joint ventures which are yet to commence operations:- NA
2. Names of associates or joint ventures which have been liquidated or sold during the year:- NA

On behalf of the Board of Directors

Narayana Vasudevan
Managing Director
DIN: 08940319

Saiprakash Sankararao Ganti
Nominee Director
DIN: 09113808

Form No. AOC-2

(Pursuant to clause (h) of sub-section (3) of section 134 of the Act and Rule 8(2) of the Companies (Accounts) Rules, 2014)

Form for disclosure of particulars of contracts/arrangements entered into by the company with related parties referred to in sub-section (1) of section 188 of the Companies Act, 2013 including certain arm's length transactions under third proviso thereto.

1. Details of contracts or arrangements or transactions not at arm's length basis---NA

(a) Name(s) of the related party and nature of relationship:

(b) Nature of contracts/arrangements/transactions

(c) Duration of the contracts / arrangements/transactions

(d) Salient terms of the contracts or arrangements or transactions including the value, if any

(e) Justification for entering into such contracts or arrangements or transactions

(f) date(s) of approval by the Board

(g) Amount paid as advances, if any:

(h) Date on which the special resolution was passed in general meeting as required under first proviso to section 188

2. Details of material contracts or arrangement or transactions at arm's length basis –

(a)	Name(s) of the related party and nature of relationship:	FDCM Esselworld Gorewada Zoo Pvt. Ltd. Relationship: Joint Venture Company (Subsidiary Company)
(b)	Nature of contracts/arrangements/transactions:	Various Tenders were floated by the Company related to Phase-1 (Indian Safari & Water Reservoir) on behalf of the FDCM.
(c)	Duration of the contracts / arrangements/transactions:	Tender Completion period is less than One Year
(d)	Salient terms of the contracts or arrangements or transactions including the value, if any:	As per Joint Venture Agreement dtd. 06-09-2018, the FDCM has to construct Water Reservoir and Indian Safari (Phase-1) as pre-project activities at JVC's cost using Grant Money. After incorporation of the JVC, the remaining works relating to Phase-1 like Theme work for Leopard Safari, Interior work for Admin, Souvenir and cafeteria, Design, supply, installation, testing and commissioning of STP with O&M for 12 months, Supply, laying, testing and commissioning 11 KV HT supply from substation to Gorewada Zoo Site, HT installation work for Indian Safari and

		ancillary work in Gorewada Zoo, Design, analysis and construction of pick up and Drop point of Tram for visitor for Gorewada Zoo, LT installation for Indian Safari and Ancillary Work at Gorewada Zoo, Branding, communication, marketing and implementation agency for various activities in Gorewada Zoo, Walking Trail, etc. amounting to approx. Rs. 12.00 Cr. are to be executed by the JVC. The Board approved Rs. 12.00 Cr out of which 10 cr is given last year and Rs. 1.78 cr this year. Apart from this electricity bill of Rs. 99,527/- is also paid by the Company on behalf of the subsidiary Company.
(e)	Date(s) of approval by the Board, if any	15th June, 2019
(f)	Amount paid in advance, if any	Rs. 10.00 cr during last year.

On behalf of the Board of Directors

Narayana Vasudevan
Managing Director
DIN: 08940319

Saiprakash Sankararao Ganti
Nominee Director
DIN: 09113808

संचालकांच्या अहवालाचे पूरकपत्र

प्रति,
सभासद,
फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड,
एफडीसीएम भवन, ३५९ /ब , हिंगणा रोड ,अंबाझरी ,
नागपूर ४४० ०३६.

आर्थिक ठळक मुद्दे एकत्रिकृत आकडेवारीसह

सन २०२०-२१ या वर्षाकरिता कंपनीच्या आर्थिक कार्याची निष्पत्ती खाली दर्शविल्या प्रमाणे आहे.

तपशील	स्वतंत्र		एकत्रिकृत	
	दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या वर्षाकरिता (रुपये)	**दि.३१ मार्च २०२० रोजी संपणा-या वर्षाकरिता** (रुपये)	**दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या वर्षाकरिता** (रुपये)*	**दि.३१ मार्च २०२० रोजी संपणा-या वर्षाकरिता** (रुपये)
व्यापारी कार्यापासून निव्वळ विक्री / प्राप्ती	२,१०,६९,१८,४३४	१,५७,२९,९०,०९३	२,११,०८,८२,९०४	१,५७,२९,९०,०९३
इतर प्राप्ती	१५,७७,९३,८१९	२७,३५,५६,०१०	१५,९०,६५,०१२	२७,३५,५६,०१०
एकूण प्राप्ती	**२,२६,४७,१२,२५३**	**१,८४,६५,४६,१०३**	२,२६,९९,४७,९१६	**१,८४,६५,४६,१०३**
वजा: विक्री केलेल्या मालाची किंमत / इतर खर्च	१,२३,१४,१८,६१९	१,३६,५६,८५,६६६	१,२३,५३,७१,६१६	१,३६,५६,९७,४६६
वजा : घसारा	२०,३४,४३४	१९,५३,९५४	३२,५१,३७७	१९,५३,९५४
घसारा, विक्री केलेल्या मालाची किंमत व इतर खर्चानंतरचा नफा	१,०३,१२,५९,२००	४७,८९,०६,४८३	१,०३,१३,२४,९२३	४७,८८,९४,६८३
वजा : चालू कर	१५,००,००,०००	१०,५०,००,०००	१५,००,००,०००	१०,५०,००,०००
वजा : लांबणीवर टाकलेला कर (Deferred Tax)	(३५,५४,४४९)	२२,५०,१४९	(३५,५४,४४९)	२२,५०,१४९
करानंतर निव्वळ नफा	८८,४८,१३,६४९	३७,१६,५६,३३४	८८,४८,७९,३७१	३७,१६,४४,५३४
विनियोजन				
लाभांश, लाभांश वितरण कर इ.	२,७२,९०,८४९	८२,२३,०४०	२,७२,९०,८४९	८२,२३,०४०
भांडवली संचितीला स्थानांतरित रक्कम	२३,०२,९८,७८२	२३,४६,११,६६७	२३,०२,९८,७८२	२३,४६,११,६६७

*पूर्ण स्वामित्व असलेल्या एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमिटेड या सहाय्यक कंपनीचे वार्षिक लेखे तयार झाल्यानंतर एकत्रिकृत आकडेवारी ४८ व्या तहकूब सर्वसाधारण सभेमध्ये एफ.डी.सी.एम. लिमिटेडच्या सभासदांसमोर सादर करण्यात आली.

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड *करिता*

स्वाक्षरीत
(विकास गुप्ता)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र. ०९७५३९०५

FOREST DEVELOPMENT CORPORATION OF MAHARASHTRA LIMITED
(Govt. of Maharashtra Enterprise)
CIN : U45200MH1974SGC017206
FDCM Bhavan, 359/B, Hingna Road, Ambazari, Nagpur - 440 036
Web site : www.fdcm.nic.in E- mail : md@fdcm.nic.in, mdfdcmltd@gmail.com
"वनाचा समग्र विकास हाच आमचा ध्यास"

दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता संचालक मंडळाच्या अहवालाचे पूरकपत्र

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) कलम १२९ (४) सह वाचावे त्या अंतर्गत फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लि. च्या दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता स्वतंत्र / एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रावरील अभिप्रायास उत्तर

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय	**व्यवस्थापनाचे उत्तर**
दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता स्वतंत्र / एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रावर अभिप्राय - निरंक	उत्तर - नाही

कार्यालय
महालेखाकार (लेखापरीक्षा)–II, महाराष्ट्र, नागपुर
OFFICE OF THE
ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT)-II, MAHARASHTRA, NAGPUR

सत्यमेव जयते

लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा
Dedicated to Truth in Public Interest

गोपनीय

डी.पी. सेल (ए एम जी-II)/एफ़डीसीएम/20--21 /331

दिनांक- 30.06.2022

प्रति,
व्यवस्थापकीय संचालक
फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड
एफडीसीएम भवन, प्लॉट क्र. ३५९/ब, अंबाझरी, हिंगणा रोड,
नागपूर ४४० ०३६.

विषय: फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूर च्या दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या स्वतंत्र लेख्यांवर कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय.

महोदय / महोदया,

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूर च्या दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या स्वतंत्र लेख्यांवर कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे "निरंक" अभिप्राय प्रमाणपत्र (Nil comment certificate) सोबत जोडले आहे.

वार्षिक सर्वसाधारण सभा (A.G.M.) झाल्यानंतर वार्षिक अहवालाच्या तिन छापील प्रती या कार्यालयास कृपया पाठविण्यात याव्यात, तसेच उपरोक्त वार्षिक अहवाल विधान सभेत सादर करण्याची तारीख या कार्यालयास कळवावी.

आपला विश्वासू,
स्वाक्षरीत
(पल्लवी होळकर)
व. उप महालेखाकार/AMG-II

सहपत्र: वरील प्रमाणे

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरण पत्रावरील अभिप्राय

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूर च्या दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाकरिता स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे, कंपनी अधिनियम २०१३ नुसार विहीत केलेल्या अहवालाचे चौकटीत तयार करण्याची जबाबदारी ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची आहे. भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३५ (५) अधिनियमाचे कलम १२९ (४) सोबत वाचावे त्यानुसार नियुक्त केलेले सांविधिक लेखापरीक्षक हे अधिनियमाच्या कलम १४३ अंतर्गत त्यांनी स्वतंत्रपणे केलेल्या लेखापरीक्षणाचे आधारे व अधिनियमाच्या कलम १४३ (१०) अंतर्गत विहित लेखापरीक्षण प्रमाणानुसार या वित्तीय विवरणपत्रावर अभिप्राय व्यक्त करण्यासाठी जबाबदार आहेत. त्यांनी ही जबाबदारी पार पाडल्याचे त्यांचे दिनांक २५/११/२०२१ रोजीच्या लेखापरीक्षकांच्या अहवालात नमूद केलेले आहे.

मी, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे वतीने कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) अधिनियमाच्या कलम १२९ (४) सोबत वाचावे त्यानुसार फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचे पूरक लेखा परीक्षण केलेले आहे. हे पूरक लेखापरीक्षण आम्ही सांविधिक लेखा परीक्षकांचे कामाची कागदपत्रे न पाहता आणि मूलतः सांविधिक लेखापरीक्षकांनी केलेल्या प्राथमिक तपासाला मर्यादित राहून स्वतंत्रपणे आणि कंपनीच्या अभिमत व्यक्ती व लेखांकनासंबंधी निवडक अभिलेख तपासून केले आहे.

माझ्या लेखा परीक्षणाच्या आधारावर सांविधीक लेखा परीक्षकांचे अहवालावर अधिनियमाच्या १४३ (६) (ब) अंतर्गत कोणतेही अभिप्राय किंवा पुरवणी देण्यायोग्य कोणतीही ठळक बाब माझे निदर्शनास आलेली नाही.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक
यांचे वतीने व करिता
स्वाक्षरीत
(थिरुपती वेंकटस्वामी)
प्रधान महालेखाकार (लेखापरीक्षा) - ॥

स्थळ : नागपूर
दिनांक: ३०/०६/२०२२

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी, सनदी लेखापाल, २०५ घटाटे चेंबर्स, पंचशील चौक नागपूर - ४४० ०१२.	सी एन पटेल आणि कंपनी, सनदी लेखापाल, प्लॉट नं.१२, एसबीआय कर्मचारी, आराधना सोसायटी, काटोल रोड, नागपूर - ४४० ०१३

"स्वतंत्र लेखा परीक्षकांचा अहवाल"

प्रति,
सभासद,
फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचे लेखा परीक्षणावर अहवाल

१. अभिप्राय

आम्ही फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड (यानंतर कंपनी म्हणून निर्दिष्ट) चे सोबतचे स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे ज्यात दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजीचा स्वतंत्र ताळेबंद, स्वतंत्र नफातोट्याचा हिशेब (इतर समावेशक उत्पन्न अंतर्भूत करुन) व रोख प्रवाह विवरण पत्र, वर्ष अखेर भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र तसेच महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणाचे सारांशासह स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रास टिपणी आणि त्यासोबत जोडलेल्या इतर स्पष्टीकरणात्मक माहितीचे लेखापरीक्षण केले आहे.

आमच्या मते व संपूर्ण माहितीनुसार आणि आम्हाला देण्यात आलेल्या स्पष्टीकरणानुसार पूर्वोक्त वित्तीय विवरणपत्रे कंपनी अधिनियम २०१३ ('अधिनियम') नुसार आवश्यक असलेली माहिती देत असून अधिनियमाच्या कलम १३३ अंतर्गत सुधारित केल्याप्रमाणे कंपनी (भारतीय लेखांकन मानक) नियम २०१५ सह वाचल्यास त्याअन्वये विहित केलेल्या भारतीय लेखांकन मानकाशी (Ind AS) अनुरुप आणि भारतामध्ये सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार दि. ३१ मार्च २०२१ अखेर कंपनीची स्थिती, स्वतंत्र नफा व एकूण स्वतंत्र समावेशक उत्पन्न, स्वतंत्र भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र आणि त्या दिवशी संपणा-या वर्षाकरिता स्वतंत्र रोख प्रवाह विवरणपत्र यांची खरी व वास्तववादी स्थिती दर्शवित आहेत.

२. अभिप्रायाकरिता आधार

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३(१०) अंतर्गत विनिर्दिष्ट लेखापरीक्षण मानकानुसार (SAs) आम्ही स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचे आमचे लेखापरीक्षण केले आहे. ह्या मानकांतर्गत आमच्या जबाबदा-या पुढे स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचे लेखापरीक्षणा करिता जबाबदा-या अंतर्गत वर्णन केल्या असून त्या आमच्या अहवालाचा भाग आहेत. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेव्दारे निर्गमित नीतितत्व संहितेनुसार तसेच कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतूदी अंतर्गत स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या आमच्या लेखापरीक्षणाशी सुसंबध्द असलेल्या नैतिक आवश्यकता सह आणि सदर आवश्यकता तसेच नितितत्व संहितेनुसार आम्ही आमच्या इतर नैतिक जबाबदा-या पार पाडल्या असून त्यानुसार आम्ही कंपनीपासून स्वतंत्र आहोत.

आम्ही प्राप्त केलेला लेखापरीक्षण विषयक पुरावा स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रावर आमचे अभिप्राय व्यक्त करण्यासाठी पुरेसा व समर्पक आधार आहे असा आम्हाला विश्वास आहे.

३. लेखापरीक्षण विषयक महत्वाच्या बाबी

असूचीबध्द कंपनी असल्यामुळे एसए ७०१ नुसार लेखापरीक्षण विषयक महत्वाच्या बाबींवर प्रतिवेदन करणे कंपनीला लागू नाही.

४. महत्वपूर्ण बाब (Emphasis of Matter)

कंपनीने आपल्या कर्मचा-यांसाठी रजा रोखीकरण लाभा संबंधाने सेवानिवृत्ती लाभांचे विमागणितीय मूल्यांकन प्राप्त केलेले नाही.

कंपनीने देय बाकी रकमेची राज्य शासन तसेच इतर शासकीय विभागाकडून पुष्टी उपलब्ध करुन दिलेली नाही. अशा विभागाकडून पुष्टी अभावी देय बाकी रकमेच्या वहनक्षमतेच्या अचूकपणाबाबत खात्री करता येवू शकली नाही.

या बाबीसंबंधाने आमचे मतात फेरबदल झालेला नाही.

५. वित्तीय विवरणपत्रे आणि त्यावर लेखा परीक्षकांच्या अहवाला व्यतिरिक्त इतर माहिती

कंपनीचे संचालक मंडळ इतर माहिति तयार करण्यासाठी जबाबदार आहे. इतर माहितीमध्ये संचालक मंडळाच्या अहवालात समाविष्ट केलेल्या माहितीसह संचालक मंडळाच्या अहवालास सहपत्रे, व्यवसाय जबाबदारी अहवाल यांचा समावेश आहे परंतु त्यामध्ये वित्तीय विवरणपत्रे आणि त्यावरील आमचा लेखा परीक्षण अहवाल समाविष्ट नाही.

वित्तीय विवरणपत्रावरील आमचे मत इतर माहितीचा समावेश करत नाही आणि आम्ही त्यावर कोणत्याही आश्वासन प्रकाराचे निष्कर्ष व्यक्त करत नाही.

वित्तीय विवरणपत्राच्या आमच्या लेखापरीक्षणा संदर्भाने, आमची जबाबदारी ही इतर माहितीचे वाचन करण्याची आहे आणि असे करतांना इतर माहिती स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राशी बरीच विसंगत आहे किंवा आमच्या लेखा परीक्षणा दरम्यान मिळविलेली आमची माहिती किंवा अन्यथा विशेषकरुन चुकीची असल्याचे दिसून येत आहे यावर विचार करावयाचा आहे. आम्ही केलेल्या कामाच्या आधारावर या इतर माहितीमध्ये महत्वपूर्ण असत्यकथन असल्याबाबत आम्ही निष्कर्ष काढल्यास त्याबाबत वस्तुस्थिती प्रतिवेदित करणे आम्हाला आवश्यक आहे. यासंबंधाने आम्हाला कांहीही प्रतिवेदन करावयाचे नाही.

६. स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राकरिता व्यवस्थापनाची जबाबदारी

भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) आणि भारतामध्ये सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार स्वतंत्र वित्तीय स्थिती, स्वतंत्र वित्तीय कार्य, स्वतंत्र एकूण समावेशक उत्पन्न, स्वतंत्र भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र आणि कंपनीचे स्वतंत्र रोख प्रवाह विवरणपत्र याबाबत कंपनी अधिनियम २०१३ ("अधिनियम") च्या कलम १३४ (५) मध्ये नमूद केलेल्या बाबी संबंधाने खरी व वास्तववादी स्थिती दर्शविणारे स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्यासाठी कंपनीचे संचालक मंडळ जबाबदार आहे. या जबाबदारीमध्ये अधिनियमातील

तरतूदीनुसार कंपनीच्या मालमत्तेच्या सुरक्षिततेसाठी पुरेसे लेखांकन दस्तऐवज ठेवणे तसेच फसवणूक आणि इतर अनियमितताचा तपास करणे व प्रतिबंध करण्यासाठी योग्य लेखा विषयक धोरणाची निवड करुन लागू करणे, वाजवी आणि दूरदर्शी प्राक्कलन करणे आणि निर्णय घेणे, फसवणूक आणि चुका यामुळे महत्वपूर्ण असत्यकथनापासून मुक्त आणि खरी व वास्तववादी स्थिती दर्शविणारे वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे व सादर करण्यासंबंधाने लेखाकंन दस्तऐवजाची अचुकता व पूर्तता याची खात्री करण्यासाठी पुरेशा अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची आखणी, अंमलबजावणी व पालन करणे इत्यादिचा सुध्दा अंतर्भाव होतो.

जोपर्यंत व्यवस्थापन एकतर समूहाचे परिसमापन करीत नाही किंवा कार्य करणे थांबवित नाही किंवा तसे केल्याशिवाय वास्तववादी विकल्प उपलब्ध राहत नाही तोपर्यंत कार्य चालू ठेवण्यासाठी (Going Concern) समूहाच्या कार्यकुशलतेचे निर्धारण करणे, कार्य चालू ठेवण्यासाठी संबंधित बाबीचे प्रकटन करणे आणि लेखांकन कार्य चालू ठेवण्याबाबत (Going concern) आधाराचा उपयोग करणे यासाठी स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना समूहात समाविष्ट कंपनीचे संचालक मंडळ जबाबदार आहे.

ते संचालक मंडळ कंपनीच्या आर्थिक अहवाल प्रक्रियेवर देखरेख ठेवण्यासाठी देखील जबाबदार असतात.

७. लेखापरीक्षकांची जबाबदारी

संपूर्ण स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे फसवणूक किंवा चुका यामुळे महत्वपूर्ण असत्यकथनापासून मुक्त आहेत यासंबंधाने वाजवी आश्वासन प्राप्त करणे आणि आमचे अभिप्राय अंतर्भूत असलेला लेखापरीक्षकांचा अहवाल निर्गमित करणे हे आमचे उद्देश आहेत. वाजवी आश्वासन हे आश्वासनाची वरिष्ट पातळी आहे. परंतु प्रमाण लेखांकन मानकानुसार केलेले लेखापरीक्षण अस्तित्वात असलेल्या महत्वपूर्ण असत्यकथनाचा नेहमी तपास करेल याची हमी नसते. असत्यकथन हे फसवणूक किंवा चुका पासून उद्‌भवू शकते आणि जर अशा स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचे आधारावर उपयोगकर्त्याचे आर्थिक निर्णय वैयक्तिकरित्या, किंवा एकुणात, प्रभावित होणे अपेक्षित असल्यास सदर असत्यकथन हे महत्वपूर्ण मानण्यात येते.

प्रमाण लेखांकन मानकानुसार लेखापरीक्षणाचा भाग म्हणून आम्ही व्यावसायिक विवेकबुध्दीचा वापर करुन लेखा परीक्षणाचे शेवटपर्यंत व्यावसायिक संशयी वृत्तीचे पालन केले आहे. आम्हाला देखील :-

- चुका किंवा फसवणूक यामुळे स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या महत्वपूर्ण असत्यकथनाच्या जबाबदा-यांची ओळख व अंदाज आहे. अशा जबाबदा-यास प्रतियोगी स्वरुपाच्या लेखापरीक्षा कार्यपध्दतीची आखणी करुन त्याप्रमाणे लेखापरीक्षणाचे कार्य केले जाते, आणि आमच्या अभिप्रायाबाबत आधार तयार करण्यासाठी योग्य व पुरेसे लेखापरीक्षण पुरावे प्राप्त केले जातात. फसवणुकीमध्ये संगनमत, बनावट दस्तऐवज तयार करणे उद्देशपूर्वक अकृती, विपर्यास करणे किंवा अंतर्गत नियंत्रण अधिभावी ठरणे यासारख्या बाबी अंतर्भूत होत असल्याने चुकामंळे उद्‌भवणा-या जबाबदारीपेक्षा फसवणूकीपासून महत्वपूर्ण असत्यकथनाचा तपास न होण्याची जबाबदारी जास्त असते.

- परिस्थितीशी अनुरुप अशा योग्य लेखापरीक्षा कार्यपध्दतीची आखणी करण्यासाठी लेखापरीक्षणाशी संबंधित अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची समज करुन घेण्यात येते. वित्तीय विवरण पत्राचे संबंधाने कंपनीकडे पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दती अस्तित्वात आहे काय, अशा नियंत्रण पध्दतीची परिणामकारकता यासंबंधाने कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (३) अंतर्गत आमचे मत व्यक्त करण्यासाठी आम्ही देखील जबाबदार आहोत.
- व्यवस्थापनाने उपयोगात आणलेल्या लेखाविषयक धोरणांची समुचितता, लेखांकन प्राक्कलने आणि केलेले संबंधित प्रकटन याचे मूल्यमापन केले जाते.
- कंपनीच्या कार्य चालू ठेवण्याचे क्षमतेबाबत शंका उपस्थित करणा-या घटना किंवा परिस्थितीचे संबंधाने विशेष स्वरुपाची अनिश्चितता अस्तित्वात असल्यास लेखापरीक्षण पुराव्याचे आधारावर व्यवस्थापनाने उपयोगात आणलेल्या लेखांकनाचे कार्य चालू ठेवण्याचे आधाराबाबतच्या समुचिततेवर निष्कर्ष काढण्यात येतो. विशेष स्वरुपाची अनिश्चितता अस्तित्वात असल्याबाबत आम्ही निष्कर्ष काढल्यास आमच्या लेखापरीक्षकांच्या अहवालात वित्तीय विवरणपत्रातील संबंधित प्रकटनाकडे लक्ष वेधणे आम्हाला आवश्यक असते किंवा जर असे प्रकटन अपर्याप्त असेल तर आमचे अभिप्रायात दुरुस्ती करावी लागते. आम्ही काढलेले निष्कर्ष आमच्या लेखापरीक्षकांच्या अहवालाचे दिनांकापर्यंत लेखापरीक्षणातील प्राप्त पुराव्यावर आधारित आहेत. तथापि भविष्यातील घटना किंवा परिस्थिती समूहाचे चालू असलेले कार्य (Going concern) बंद करण्यास कारणीभूत ठरु शकते.
- स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचे प्रकटनासह एकूण सादरीकरण, संरचना आणि आशय तसेच स्वतंत्र विवरणपत्रे महत्वाचे व्यवहार आणि घटनांचे प्रतिनिधीत्व अशा पध्दतीने करतात की, ज्यामुळे वाजवी सादरीकरण साध्य होते, याबाबत मूल्यमापन करण्यात येते.

भौतिकता हा स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रातील असत्यकथनाचा परिणाम आहे, ज्यामुळे वैयक्तिकरित्या किंवा एकूणात वित्तीय विवरणपत्राची संमजसपणे चांगली माहिती असलेल्या उपयोगकर्त्याचे आर्थिक निर्णय प्रभावित होऊ शकतात. आम्ही परिणामात्मक भौतिकता विचारात घेतो आणि उपरोक्त संयुक्तपणे नियंत्रित संस्थाच्या संबंधाने अधिनियमाच्या कलम १४३ च्या पोटकलम ३ व ११ चा संबंध केवळ अशा लेखापरीक्षित विवरणपत्रावर पूर्णपणे आधारित आहे. केलेल्या कामावरील आमचा विश्वास, इतर लेखापरीक्षकांचे अहवाल आणि व्यवस्थापनाव्दारे प्रमाणित वित्तीय विवरणपत्रासंबंधी वरील बाबीसंबंधाने स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रावरील आमचा अहवाल आणि खाली दिलेल्या विधीविषयक आणि विनियामक आवश्यकता या बाबी संबंधाने स्वतंत्र वित्तीय विवरणावरील आमचे अभिप्रायात बदल नाही. ह्या बाबी संबंधाने आमचे मत बदललेले नाही.

आमच्या लेखापरीक्षणात आम्ही इतर बाबी बरोबरच अभिन्न मानलेल्या अंतर्गत नियंत्रणातील महत्वपूर्ण त्रुटीसह लेखापरीक्षणाची नियोजित व्याप्ती आणि वेळ तसेच लेखापरीक्षणाचे महत्वपूर्ण निष्कर्षासंबंधाने नियमनाचा कार्यभार असलेल्या सोबत संवाद साधतो.

८. इतर विधी विषयक आणि विनियामक आवश्यकतावर अहवाल

१. अधिनियमाच्या कलम १४३ चे पोटकलम ११ अन्वये केंद्र शासनाव्दारे निर्गमित कंपनी (लेखा परीक्षकांचा अहवाल) आदेश २०१६ (‘आदेश’) नुसार आवश्यक असलेल्या सदर आदेशाच्या परिच्छेद ३ आणि ४ मधील विनिर्दिष्ट बाबीसंबंधाने निवेदन आम्ही सहपत्र ‘अ’ मध्ये देत आहोत.

२. कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३(५) अंतर्गत आवश्यकतेनुसार, लेखापरीक्षणाच्या सुचविलेल्या पध्दतीचे अनुपालन करुन भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे व्दारा निर्गमित निर्देशावरील निवेदन आम्ही सहपत्र ‘क’ मध्ये देत आहोत.

३. कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (३) मधील आवश्यकतेनुसार आम्ही प्रतिवेदन करतो की:

अ) आमच्या माहिती आणि समजुतीप्रमाणे लेखापरीक्षणासाठी आवश्यक असलेली सर्व माहिती व स्पष्टीकरण आम्ही मागितले व प्राप्त केले आहेत.

ब) आमच्या मते आम्ही केलेल्या लेखापुस्तकाचे तपासणीवरुन कायद्यानुसार आवश्यक असलेली योग्य ती लेखापुस्तके कंपनीव्दारे ठेवण्यात आली आहेत असे दिसून येते.

क) या अहवालाशी संबंधित स्वतंत्र ताळेबंद, स्वतंत्र नफातोटा पत्रक आणि स्वतंत्र रोख प्रवाह विवरणपत्र यांचा ह्या अहवालाशी संबंधित स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्र तयार करण्यासाठी ठेवलेल्या संबंधित लेखापुस्तकाशी मेळ आहे.

ड) आमच्या मते उपरोक्त स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचे टिपणी २७ (ब) नुसार (Ind AS) भारतीय लेखांकन मानक १९ चे अपालनाचे अधिन राहून अधिनियमाच्या कलम १३३ अंतर्गत विनिर्दिष्ट लेखांकन मानकाचे (भारतीय लेखांकन मानके) नियम २००५ सुधारित केल्याप्रमाणे अनुपालन करीत आहेत.

ई) दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संचालक मंडळाने अभिलिखित केलेल्या संचालकांकडून मिळालेल्या लेखी निवेदनाच्या आधारावर नियुक्त केलेल्या संचालकापैकी दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी कोणीही संचालक कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १६४(२) अन्वये अपात्र ठरविण्यात आलेले नाही.

फ) कंपनीच्या वित्तीय प्रतिवेदनावर पुरेशा अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबंधाने आणि अशा नियंत्रणाचे प्रभावी अंमलबजावणी संबंधाने आमचा सहपत्र ‘ब’ मधील स्वतंत्र अहवाल पहावा.

ग) आमच्या मते दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता कंपनीने आपल्या संचालकांना अधिनियमाच्या कलम १९७ मधील तरतूदीनुसार अनुसूची V सह वाचल्यास, व्यवस्थापकीय परिश्रमिकाचे शोधन केले / तरतूद केली आहे.

४. लेखापरीक्षकांच्या अहवालात अंतर्भूत करावयाच्या इतर बाबीसंबंधाने कंपनी (लेखापरीक्षा व लेखापरीक्षक) नियम २०१४ च्या नियम ११ नुसार आमच्या मते आणि आमच्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे व आम्हाला देण्यात आलेल्या स्पष्टीकरणानुसार,

i) कंपनीने आपल्या भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) वित्तीय विवरणपत्रात प्रलंबित न्यायालयीन वादामुळे आपल्या आर्थिक स्थितीवर पडणा-या प्रभावाचे प्रकटन केले आहे. भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) वित्तीय विवरणपत्रातील टिपणी क्र. ३६ कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे.

ii) कंपनीकडे विशेष अंदाजित नुकसान होण्याजोगे व्युत्पन्न करारासह कोणतेही दिर्घमुदती करार नाहीत.

iii) गुंतवणूकदार शिक्षण व संरक्षण निधीत स्थानांतरीत करावयाच्या रकमेचे स्थानांतरण करण्यास कंपनीव्दारे विलंब झालेला नाही.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.१०९५१३ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
(स.क्र. १३५०३८)
UDIN : 21135038AAAACQ6182
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

सी एन पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.११२५५२ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
(स.क्र. १०९९७४)
UDIN : 21109974AAAAGK5831
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

लेखा परीक्षकांच्या अहवालाचे सहपत्र - अ
(आमचे सम दिनांकाचे अहवालात निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे) वित्तीय वर्ष २०२०-२१
(फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेडच्या सभासदांना प्रेषित केलेल्या दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या कंपनीच्या वित्तीय विवरण पत्रावरील आमचे सम दिनांकाचे अहवालातील निर्दिष्ट)

१) अ) सख्यांत्मक तपशील व ठिकाण यासह स्थिर संपत्तीचे पूर्ण तपशील दर्शविणारी बाबवार यादी ठेवण्यात आली आहे.

ब) आम्हाला कळविल्याप्रमाणे व्यवस्थापनाने सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात स्थिर संपत्तीची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली आहे.

क) कंपनीच्या पूर्ण स्वामित्व असलेल्या (Free hold) जमीनीवरील अचल संपत्तीचे हक्क विलेख (Title-deeds) कंपनीचे नावे आहेत. तथापी भाडे पट्टीने घेतलेल्या जमिनीवर बांधकाम केलेल्या ईमारतीच्या स्वरुपातील अचल संपत्तीची मालकी जरी कंपनीची असली तरी हक्क विलेख कंपनीच्या नावे नाहीत. टिपणी क्र. २६ कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे.

२) अ) आम्हाला कळविल्याप्रमाणे सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात कच्चा माल, तयार मालाचा साठा व प्रगतीपथावरील कामाची प्रत्यक्ष पडताळणी व्यवस्थापनाने केलेली आहे. तथापि कंपनीने आम्हाला कळविले आहे की कंपनीने जैविक संपत्तीची भौतिक पडताळणी केलेली नाही.

३) अ) कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १८९ अंतर्गत ठेवलेल्या नोंदवहीत समाविष्ट कंपन्या, संस्था, मर्यादित दायित्व भगिदारी व इतर पक्षास कंपनीने कोणतेही प्रतिभूत किंवा अप्रतिभूत ऋण मंजूर केलेले नाही. त्यामुळे यासंबंधी तरतूदी लागू नाहीत.

४) आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणाप्रमाणे कंपनीने ऋण, गुंतवणूक, हमी आणि प्रतिभूती यासंबंधाने कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १८५ व १८६ च्या तरतूदीचे अनुपालन केले आहे.

५) आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे कंपनीने जनतेकडून कोणत्याही प्रकारच्या ठेवी स्विकृत केलेल्या नाहीत, आणि परिणामत: भारतीय रिझर्व बँकेव्दारे निर्गमित केलेले निर्देश आणि कंपनी अधिनियम २०१३ कलम ७३ ते ७६ किंवा इतर संबंधित तरतूदी आणि त्याअंतर्गत तयार केलेले नियम लागू नाहीत.

६) आम्हाला दिलेल्या माहीतीप्रमाणे केंद्र शासनाने कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४८च्या पोटकलम (१) नुसार कंपनीला कंपनी राबवित असलेल्या कोणत्याही कार्यविधीसाठी परिव्यय लेखापुस्तके ठेवण्याबाबत विनिर्दिष्ट केलेले नाही.

७) अ) आम्हाला दिलेल्या माहीती व स्पष्टीकरणानुसार निर्विवाद सांविधानिक देणी, जसे भविष्य निर्वाह निधी, कर्मचारी राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, सीमाशुल्क, सेवाकर आणि उत्पादन शुल्क, मूल्यवर्धित कर, उपकर, वस्तु व सेवाकर आणि इतर कोणतीही लागू असलेली महत्वाची सांविधिक देणी

याचा भरणा समुचित प्राधिका-याकडे चालू वर्षात नियमितपणे करण्यात आला आहे. अशा रकमा देय झालेल्या तारखेपासून सहा महीन्यापेक्षा जास्त कालावधीकरिता प्रलंबित नाहीत.

ब) आम्हाला दिलेल्या माहीती व स्पष्टीकरणानुसार आणि आम्ही तपासलेल्या कंपनीच्या नोंदीनुसार खाली दिलेली मूल्यवर्धितकर / आयकर थकबाकी विवादित असल्यामुळे जमा करण्यात आली नाही.

कायद्याचे नांव	थकबाकीचे स्वरुप	विवादित रक्कम (रुपये)	निषेधा अंतर्गत भरणा केलेली रक्कम	रकमेशी संबंधित कालावधी	विवाद प्रलंबित असलेले मंच
महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कायदा २००२	विक्रीकर प्रकरणे	१२१०६०९/-	२८००००/-	२०१०-११	**सह** आयुक्त (अपील) विक्रीकर, नागपूर
महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कायदा २००२	विक्रीकर प्रकरणे	७४३२६४/-	३२३२३२/-	२०११-१२	**सह** आयुक्त (अपील) विक्रीकर, नागपूर
आयकर अधिनियम १९६१	आयकर प्रकरणे	१८५६७५६७/-	३८८४५९४/-	कर निर्धारण वर्ष २०१६-१७	आयकर आयुक्त (अ), नागपूर
आयकर अधिनियम १९६१	आयकर प्रकरणे	८८६४१५४/-	१७७२८४०/-	कर निर्धारण वर्ष २०१७-१८	आयकर आयुक्त (अ), नागपूर

८) आम्हाला दिलेल्या माहीती आणि स्पष्टीकरणानुसार, आमच्या मते कंपनीने कोणतीही वित्तिय संस्था, बँका आणि ऋणपत्रधारक यांची देणी परत करण्यात कसूर केलेला नाही.

९) पार पाडलेल्या लेखापरीक्षण प्रक्रियेवर आधारित आणि व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहीती आणि स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीने प्रारंभिक सार्वजनिक मागणीव्दारे किंवा पुढील सार्वजनिक मागणीव्दारे ऋण विलेख आणि ऋणासह रक्कम उभारलेली नाही, परिणामत: आदेशाचे कलम ३ (ix) मधील तरतूदी कंपनीला लागू नाहीत आणि त्यामुळे त्याबाबत अभिप्राय नाही.

१०) पार पाडलेल्या लेखापरीक्षण प्रक्रियेवर आधारित आणि व्यवस्थापनाव्दारे दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आम्ही प्रतिवेदित करतो की, चालू आर्थिक वर्षात कंपनीव्दारे किंवा कंपनीमध्ये कोणतीही फसवणूक (Fraud) झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही किंवा प्रतिवेदीत करण्यात आलेले नाही.

११) कंपनी अधिनियम २०१३ च्या अनुसूची (v) ५ सह वाचल्यास कलम १९७ च्या आवश्यकतेनुसार आवश्यक मंजुरीनंतरच व्यवस्थापकीय पारिश्रमिक शोधन केले किंवा तरतूद केली आहे.

१२) कंपनी निधी कंपनी नाही. त्यामुळे कलम (xii) मधील तरतूदी कंपनीला लागू नाही.

१३) कंपनी अधिनियम २०१३, कलम १७७ व १८८ मधील तरतूदींचे अनुपालन करुन भारतीय लेखांकन मानक (IndAS) - २४ “संबंधित पक्षकार प्रकटन” नुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे संबंधित पक्षकारासोबतच्या सर्व व्यवहाराचे प्रकटन वित्तीय विवरणपत्रात करण्यात आले आहे. टिपणी क्र. ३१ पहावी.

१४) कंपनीने परीक्षणांतर्गत चालू आर्थिक वर्षात भागाचे कोणतेही अधिमान्य आवंटन किंवा खाजगी वाटप किंवा पूर्णत: अथवा अंशत: परिवर्तित ऋणपत्राचे वाटप केलेले नाही. परिणामत: आदेशाच्या कलम ३ (xiv) ची तरतूद कंपनीला लागू नाही.

१५) आम्हाला दिलेल्या माहिती प्रमाणे कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १९२ च्या व्याप्तीत समाविष्ट होणारे रोखीत नसलेले व्यवहार कंपनीने संचालक किंवा त्यांचेशी संबंधित व्यक्तिशी केलेले नाहीत. परिणामत: आदेशाच्या, कलम ३ (xv) च्या तरतूदी कंपनीला लागू नाही.

१६) भारतीय रिझर्व बँक कायदा १९३४ कलम ४५ आयए अंतर्गत कंपनीला नोंदणी करण्याची आवश्यकता नाही. परिणामत: आदेशाचे कलम ३ (xvi) च्या तरतूदी कंपनीला लागू नाही.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.१०९५१३ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
(स.क्र. १३५०३८)
UDIN : 21135038AAAACQ6182
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

सी एन पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.११२५५२ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
(स.क्र. १०९९७४)
UDIN : 21109974AAAAGK5831
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

लेखा परीक्षकांच्या अहवालाचे सहपत्र - ब
(आमचे सम दिनांकाचे अहवालात निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे) वित्तीय वर्ष २०२०-२१

कंपनी अधिनियम २०१३ ("कायदा") कलम १४३ पोटकलम ३ चे उपकलम (i) अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणावर अहवाल

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड **("कंपनी")** च्या दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता कंपनीच्या भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) वित्तीय विवरणपत्राच्या आम्ही केलेल्या लेखापरीक्षणाचे संबंधाने त्याच दिवशी संपलेल्या वर्षाकरिता आर्थिक प्रतिवेदनावर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणांचे आम्ही लेखापरीक्षण केले आहे.

अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाकरिता व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबंधाने (इंस्टीटयूट ऑफ चार्टर्ड अकाऊन्टट्स ऑफ इंडिया) भारतीय सनदी लेखापालाच्या संस्थेने (ICAI) निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केल्यानुसार कंपनीने आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे आधारे स्थापित केलेले अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण सुस्थितीत ठेवण्यासाठी कंपनीचे व्यवस्थापन जबाबदार आहे. या जबाबदारीमध्ये कंपनी अधिनियम २०१३ अंतर्गत आवश्यक असल्याप्रमाणे कंपनीच्या व्यवसायाचे सुस्थितीत व कार्यक्षम संचालनाची खात्री करण्यासाठी प्रभावीपणे कार्यरत पुरेशा अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण योजनेची आखणी, अंमलबजावणी व परिचलन, कंपनीच्या धोरणांचा अवलंब, संपत्तीची सुरक्षा, फसवणूक आणि चुकांचा प्रतिबंध आणि तपास, लेखाविषयक अभिलेखाची अचूकता व पूर्णत्व आणि विश्वसनीय वित्तीय माहितीची वेळेवर तयारी इत्यादिचा अंतर्भाव आहे.

लेखापरीक्षकांची जबाबदारी :

आम्ही केलेल्या लेखापरीक्षणाचे आधारे आर्थिक प्रतिवेदनावरील कंपनीचे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणासंबंधाने अभिप्राय व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखापरीक्षणाबाबत भारतीय सनदी लेखापाल (ICAI) संस्थेव्दारे निर्गमित मार्गदर्शक टिपणीनुसार (''मार्गदर्शक टिपणी'') आणि कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (१०) अंतर्गत विहित केल्याचे मानण्यात आल्यानुसार, दोन्ही अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखापरीक्षणास लागू असलेले तसेच दोन्ही भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने निर्गमित केलेले, अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणास लागू मर्यादेपर्यंत आम्ही आमचे लेखापरीक्षण केले आहे. त्यानुसार सदर मानके आणि मार्गदर्शक टिपणीनुसार आम्ही नैतीक मूल्यांचे अनुपालन व लेखापरीक्षणाचे नियोजन करुन आर्थिक प्रतिवेदनावर पुरेसे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण स्थापित असून त्याचे पालन होत आहे आणि असे नियंत्रण सर्व महत्वपूर्ण विषयात प्रभावीपणे चालू आहे याबाबत वाजवी आश्वासन प्राप्त केले आहे.

आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दती पुरेशी असून प्रभावीपणे चालू आहे, यासंबंधाने लेखापरीक्षण पुरावा प्राप्त करण्यासाठी कार्यपध्दतीचा आमच्या लेखापरीक्षणात अंतर्भाव आहे. आमच्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणात आर्थिक प्रतिवेदनावर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची जाणीव प्राप्त करणे, महत्वपूर्ण उणीवा असल्यास जबाबदारीचे निर्धारण करणे आणि निर्धारित जबाबदारीवर आधारित अंतर्गत नियंत्रणाचे प्रभावीपणे पालन होत असल्याबाबत चाचणी व मूल्यमापन करणे याचा अंतर्भाव आहे. निवड केलेली कार्यपध्दती लेखापरीक्षकांचे निर्णय तसेच वित्तीय विवरणपत्रे फसवणूक किंवा चुकामुळे महत्वपूर्ण असत्यकथन याबाबत जबाबदारीचे निर्धारण यावर अवलंबून आहे.

आर्थिक प्रतिवेदनावरील कंपनीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दती संबंधाने आमच्या अभिप्रायाच्या आधारासाठी आम्ही पुरेसा आणि योग्य लेखापरीक्षण पुरावा प्राप्त केला आहे असा आम्हाला विश्वास आहे.

आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गंत वित्तीय नियंत्रणाचा अर्थ :

सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार आर्थिक प्रतिवेदन आणि वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्याची विश्वसनीयता बाह्य प्रयोजनासाठी वाजवी आश्वासन उपलब्ध करुन देण्यासाठी तयार केलेली आर्थिक प्रतिवेदनावरील कंपनीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण ही प्रक्रिया आहे. कंपनीच्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण यामध्ये अशी धोरणे व प्रक्रियाचा समावेश आहे की, १) व्यवहार अचूकपणे व योग्यप्रकारे प्रतिबिंबीत करणे आणि कंपनीच्या संपत्तीची विल्हेवाट यासंबंधाने वाजवी तपशीलासह अभिलेख ठेवणे, २) सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्यासाठी आवश्यक असल्याप्रमाणे व्यवहाराची नोंद केल्याबाबत वाजवी आश्वासन उपलब्ध करुन देणे आणि व्यवस्थापन तसेच फक्त कंपनीचे व्यवस्थापन आणि संचालकाच्या प्राधिकार पत्रानुसार कंपनीची प्राप्ती आणि खर्च करण्यात येत आहेत आणि ३) वित्तीय विवरणपत्रावर महत्वपूर्ण परिणाम करणा-या कंपनीच्या संपत्तीचे अनधिकृत संपादन, वापर आणि विल्हेवाट याबाबत वेळीच तपास करुन प्रतिबंध करणे यासाठी वाजवी आश्वासन उपलब्ध करुन देणे, असे धोरण व कार्यपध्दतीचा अंतर्भाव आहे.

<u>आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या अंगभूत मर्यादा :</u>

संगनमताची शक्यता किंवा अयोग्य व्यवस्थापन, नियंत्रणाचे अधिभावीकरण यासारख्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या अंगभूत मर्यादामुळे चुका किंवा फसवणुकीमुळे महत्वपूर्ण असत्यकथन घडून तपास न होण्याची शक्यता असते. तसेच परिस्थितीतील बदल, धोरण किंवा प्रक्रियेच्या अनुपालनाचा दर्जा इत्यादि मुळे आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत नियंत्रणाचे भविष्यकालीन कालावधीच्या प्रक्षेपणाचे कोणतेही मूल्यांकन अपूर्ण राहून बिघडण्याची शक्यता असते.

अभिप्राय :

आमच्या मते महत्वपूर्ण बाबतीत कंपनीकडे, आर्थिक प्रतिवेदनावरील पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दत अस्तित्वात आहे आणि भारतीय सनदी लेखापालाच्या संस्थेने निर्गमित केलेल्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणावरील मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केल्यानुसार अंतर्गत नियंत्रणाचे आवश्यक घटक विचारात घेता कंपनीने आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबंधाने कसोटीवर आधारित अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण स्थापित केले असून असे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण दि. ३१.०३.२०२१ रोजी प्रभावीपणे कार्यरत होते.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.१०९५१३ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
(स.क्र. १३५०३८)
UDIN : 21135038AAAACQ6182
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

सी एन पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.११२५५२ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
(स.क्र. १०९९७४)
UDIN : 21109974AAAAGK5831
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

स्वतंत्र लेखा परीक्षकांच्या अहवालाचे सहपत्र - क
(आमचे सम दिनांकाचे अहवालात निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे) वित्तीय वर्ष २०२०-२१

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३(५) अंतर्गत कंपन्याचे लेखापरीक्षणाकरिता निर्देश व उपनिर्देशानुसार अहवाल

अ.क्र.	तपशील / निदेश	अभिप्राय
१	कंपनीकडे माहिती तंत्रज्ञान यंत्रणे मार्फत लेखाविषयक सर्व व्यवहाराचे संस्करण करण्यासाठी प्रणाली आहे किंवा कसे? असल्यास माहिती तंत्रज्ञान यंत्रणेबाहेरील लेखाविषयक व्यवहार संस्करणाचे वित्तीय भारासह लेख्याचे साकल्यावर अपेक्षित भार जर कांही असल्यास नमूद करण्यात यावे.	कंपनीव्दारे हस्त (Mannul) लेखापुस्तके ठेवण्यात येत आहेत व लेखांकन प्रयोजनासाठी माहिती तंत्रज्ञान यंत्रणेचा वापर करण्यात येत नाही.
२	सावकाराने दिलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यास कंपनी असमर्थ असल्यामुळे विद्यमान कर्जाची पुनर्रचना किंवा ऋण / कर्ज / व्याज इत्यादिचे निर्लेखन / माफीची प्रकरणे आहेत किंवा कसे? असल्यास आर्थिक प्रभाव नमूद करण्यात यावा. अशा प्रकरणाचे योग्यरितीने लेखांकन करण्यात आले आहे किंवा कसे? (सावकार शासकीय कंपनी असल्यास अशा प्रकरणी हे निर्देश सावकार कंपनीच्या सांविधिक लेखापरीक्षकांना सुध्दा लागू आहेत)	आम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार सावकाराने दिलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यास कंपनी असमर्थ असल्यामुळे अशाप्रकारची माफी / निर्लेखनाची प्रकरणे नाहीत.
३	केंद्र / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणेकडून विनिर्दिष्ट योजनांसाठी प्राप्त / प्राप्य निधीचे त्यातील शर्ती व अटीनुसार योग्यरितीने लेखांकन करण्यात आले आहे किंवा कसे? विचलनाच्या प्रकरणांची यादी देण्यात यावी.	माहितीनुसार केंद्र / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणेकडून विनिर्दिष्ट योजनासाठी प्राप्त / प्राप्य निधीचे शर्ती व अटीनुसार योग्यरितीने लेखांकन करण्यात आले आहे.
	विनिर्दिष्ट क्षेत्रात गुंतलेल्या कंपन्यांच्या लेखापरीक्षणाकरिता उपनिदेश	
	क्षेत्र विनिर्दिष्ट रोपवन	
१	आर्थिक आयुष्यमानानंतर तोड केलेल्या रबर रोपवनाकरिता लेखांकनाचे धोरण इतर समान उद्योगात स्विकृत केलेल्या प्रथेनुसार आहे काय? व्यवस्थापनाने उपउत्पादन/टाकाऊ माल प्रमाणपध्दतीच्या मर्यादेत आहे याबाबत सनियंत्रण केले आहे काय?	कंपनी रबर रोपवनाची कार्यविधी राबवित नाही.
२	पुनर्रोपवन संचिती चा वापर उद्देशित प्रयोजनासाठी करण्यात आला आहे आणि पर्यायी वनीकरणाच्या संबंधित विधीविधानांतर्गत आवश्यकताचे पालन झाले आहे काय?	आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कोणत्याहि विधीविधानांतर्गत निर्मित पुनर्रोपवन संचिती कंपनीने ठेवलेली नाही.
३	लेखा परीक्षण अहवालात नमूद नफा/तोटा कंपनीच्या नफातोटा विवरणपत्राप्रमाणे आहे काय?	नफा किवा तोटा लेखा परीक्षण अहवालात नमूद करणे आवश्यक नसल्याने आम्ही नफा किंवा तोटा लेखापरीक्षण अहवालात नमूद केलेला नाही.
	उत्खनन / वनकार्यपध्दतीचा वापर	
४	वन विभागास स्वामित्व शुल्क परिगणनेचा आधार व वेळेवर शोधनाची तपासणी करण्यासाठी कंपनीकडे योग्य पध्दत आहे काय? स्वामित्व शुल्काचे शोधन करण्यास विलंब झाल्यामुळे राज्य शासनास प्रदान केलेल्या व्याजाबाबत अभिप्राय देण्यात यावे.	आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार स्वामित्व शुल्काचे शोधनासाठी कंपनीने वन विभागासोबत करार केलेला नाही.
५	ईमारती मालाच्या विक्रीतील अडचणी टाळण्यासाय्ठी मागणी व पुरवठ्यातील अंतर कमी करण्यासाठी वस्तुसूची व्यवस्थापन प्रभावी आहे काय?	मागणी व पुरवठा याकरिता शासनाव्दारे तयार केलेल्या नियमांचे पालन करणे कंपनीला बंधनकारक आहे. चालू वर्षात ईमारतीमालाची विपत्तीदायक विक्री झालेली नाही.

६	ठराविक कार्यविधी राबविण्यासाठी केंद्र शासन / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणेकडून प्राप्त झालेले अनुदान / अर्थसहाय्य परिवर्तित प्रकरणाचा अहवाल देण्यात यावा.	आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे आणि स्पष्टीकरणानुसार केंद्र शासन / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणाकडून प्राप्त अनुदान / अर्थसहाय्य परिवर्तित प्रकरणे निदर्शनास आलेली नाहीत.
	सामान्य	
७	कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) कार्यविधीबाबत प्रतिवेदन आणि प्रकटन संदर्भाने कंपनी कायद्यातील तरतूदींचे पालन करण्यात आले आहे किंवा कसे.	कार्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) कार्यविधीच्या कंपनी अधिनियम २०१३ चे संदर्भाने प्रतिवेदन व प्रकटनाबाबत तरतूदीचे पालन करण्यात आले असल्याचे आम्हास आढळून आले आहे. टिपणी क्र. २८ पाहावी.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.१०९५१३ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
(स.क्र. १३५०३८)
UDIN : 21135038AAAACQ6182
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

सी. एन. पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.११२५५२ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
(स.क्र. १०९९७४)
UDIN : 21109974AAAAGK5831
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित
दिनांक ३१.०३.२०२१ रोजीचा स्वतंत्र ताळेबंद

	तपशील	टिपणी क्र.	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
			रुपये	रुपये
	संपत्ती :-			
१	**अचल संपत्ती**			
	अ) संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे	१ (अ)	१९१६२४१२५	२१०८५२०२२
	ब) प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	१ (ब)	१९०९७६५	२१९१५९
	क) जैविक संपत्ती	४	११८५५८३९५६४	१११७८३५७३७१
	ड) वित्तीय संपत्ती			
	i) गुंतवणूक	२	१	१
	ii) ऋण	२ अ	६२६८५०४३	५७५७६१८१
	ई) लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती (निव्वळ)	३३	४९०७४३७	१३५२९८९
	फ) इतर अचल संपत्ती	३	२९१८३३६७४५	२९१८३३६७४५
			१५०३५३०२६८०	**१४३६६६९४४६८**
२	**चल संपत्ती**			
	अ) वस्तुसूची	४ अ	१५६७५५१४७४	१४७१४७८२५८
	ब) वित्तीय संपत्ती			
	i) व्यापारी येणे	५	५२७१८६११८	४३९६५५७०९
	ii) रोख आणि रोख सममूल्य	६	५६७६८६०४१	४२३८४४६०५
	iii) बँकेतील शिल्लक वरील (ii) व्यतिरिक्त	६ अ	२६६५१८८४४१	२६८२५०११२७
	iv) ऋण	७	२२६८९५३०९	२२८५४५१११
	v) इतर वित्तीय संपत्ती	७ अ	४०५६२२९५	८५४२५७२२
	क) इतर चल संपत्ती	८	६७२१३०६४	७४६२७२८१
	ड) चालू कर संपत्ती (निव्वळ)	१४	१९९७८३२२८	१९०६५९०५९
			५८६२०६५९७०	**५५९६७३६८७२**
	एकूण		**२०८९७३६८६५०**	**१९९६३४३१३४०**
	समता भाग आणि देयता			
१	**समता भाग**			
	अ) समता भाग भांडवल	९	३२३१२३४८००	३२३१२३४८००
	ब) इतर भाग / संचिती	१०	१४९५०६१६१७१	१३९७०९०६८५६
			१८१८१८५०९७१	**१७२०२१४१६५६**
२	**देयता**			
अ)	**चल देयता**			
	अ) वित्तीय देयता			
	i) ऋण	११	-	-
	ii) व्यापारी देणे	१२	२१८७०१०	२३५३३५१
	ब) इतर चल देयता	१३	२७१३३३०६६९	२७५८९३६३३३
			२७१५५१७६७९	**२७६१२८९६८४**
	एकूण		**२०८९७३६८६५०**	**१९९६३४३१३४०**
	महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणांचा सारांश	२२		
	वित्तीय विवरणपत्राचा अविभाज्य भाग असलेले सोबतचे टिपणी क्र.१ ते ३८			

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
UDIN : 21135038AAAACQ6182
सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
UDIN : 21109974AAAAGK5831
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(साईप्रकाश संकरराव गंटी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०९११३८०८

स्वाक्षरित
(एन. वासुदेवन)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८९४०३१९

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित
दिनांक ३१ मार्च २०२१रोजी संपणा-या वर्षाकरिता स्वतंत्र नफा तोट्याचा हिशेब

	तपशील	टिपणी क्र.	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
			रुपये	रुपये
१	कार्यापासून महसूल	१५	२१०६९१८४३४	१५७२९९००९३
२	इतर उत्पन्न	१६	१५७७९३८१९	२७३५५६०१०
३	**एकूण महसूल**		**२२६४७१२२५३**	**१८४६५४६१०३**
४	**खर्च**			
	वापरलेल्या मालाची किंमत	१७	१११६१७७८५७	१२०१९९८९१८
	तयार मालाची वस्तुसूची व प्रगतीपथावरील कामे यातील बदल	१७.१	(८७८३८१०२)	(१३७३२३४९)
	कर्मचारी लाभ खर्च	१८	९८०६६७२७	८९९६७१९७
	घसारा व परिशोधन खर्च	१९	२०३४४३४	१९५३९५४
	इतर खर्च	२०	१०५०१२१३७	८७४५१९००
	एकूण खर्च (४)		**१२३३४५३०५३**	**१३६७६३९६२०**
५	अपवादात्मक बाबी आणि करापूर्वीचा नफा / (तोटा) (३-४)		१०३१२५९२००	४७८९०६४८३
६	अधिक/वजा : अपवादात्मक बाबी		--	--
७	कर पूर्व नफा / (तोटा)		१०३१२५९२००	४७८९०६४८३
८	करावरील खर्च			
	अ) चालू कर		१५००००००००	१०५००००००
	ब) लांबणीवर टाकलेला कर	३३	(३५५४४४९)	२२५०१४९
	एकूण कर खर्च (८)		**१४६४४५५५१**	**१०७२५०१४९**
९	चालू कार्यापासून या कालावधीचा नफा / (तोटा) (७-८)		८८४८१३६४९	३७१६५६३३४
१०	इतर समावेशक उत्पन्न		--	--
११	कालावधीचे एकूण समावेशक उत्पन्न (९+१०) समावेशक नफा / (तोटा) व इतर समावेशक उत्पन्न		८८४८१३६४९	३७१६५६३३४
१२	रु.१०० दर्शनी मूल्य असलेल्या प्रत्येक सम भागाची मिळकत (चालू कार्याकरिता)			
	i) मूळ	३२	२०.२६	४.२४
	ii) मिश्रीत	३२	२०.२६	४.२४
	महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणांचा सारांश	२२		
	वित्तीय विवरणपत्राचा अविभाज्य भाग असलेले सोबतचे टिपणी क्र.१ ते ३८			

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
UDIN : 21135038AAAACQ6182
सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
UDIN : 21109974AAAAGK5831
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(साईप्रकाश संकरराव गंटी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०९११३८०८

स्वाक्षरित
(एन. वासुदेवन)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८९४०३१९

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

भाग भांडवलामध्ये झालेल्या बदलाचे स्वतंत्र विवरणपत्र

अ) समता भाग भांडवल

(रक्कम रुपयात)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
वर्षाचे सुरुवातीला	३२३१२३४८००	३२३१२३४८००
भाग भांडवलातील बदल	--	--
वर्ष अखेरीस (टिपणी क्र. ९)	**३२३१२३४८००**	**३२३१२३४८००**

ब) इतर भाग (संचिती)

तपशील	संचिती व अतिरेक		एकूण इतर भाग (संचिती)
	(अ) भांडवल संचिती रुपये	(ब) संचित नफा रुपये	रुपये
दि. ३१.३.२०१९ रोजीची शिल्लक	५६५४४०८४१५	७८०७५५००५४	१३४६१९५८४७०
अधिक :- निव्वळ स्थानांतरण / चालू वर्षातील प्राप्ती	४१९८२५८१९	--	४१९८२५८१९
अधिक :- चालू वर्षाचा नफा (तोटा)	--	३७१६५६३३४	३७१६५६३३४
वजा : (i) विनियोग लाभांश वितरण	--	(३९७५००००)	(३९७५००००)
वजा : (ii) विनियोग लाभांशावरील कर	--	(८१७२१००)	(८१७२१००)
वजा :(iii) विनियोग व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवनासाठी भांडवली संचिती	--	(२३४६११६६७)	(२३४६११६६७)
दि. ३१ मार्च २०२० रोजीची शिल्लक	६०७४२३४२३५	७८९६६७२६२१	१३९७०९०६८५६
अधिक :- निव्वळ स्थानांतरण / चालू वर्षातील प्राप्ती	३५२४८५२९७	--	३५२४८५२९७
अधिक :- चालू वर्षाचा नफा (तोटा)	--	८८४८१३६४९	८८४८१३६४९
वजा : (i) विनियोग यापूर्वीच्या वर्षाकरिता आयकर	--	(२०२९०८४९)	(२०२९०८४९)
वजा : (ii) विनियोग लाभांश वितरण	--	(७००००००)	(७००००००)
वजा :(iii) विनियोग व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवनासाठी भांडवली संचिती	--	(२३०२९८७८२)	(२३०२९८७८२)
दि. ३१ मार्च २०२१ रोजीची शिल्लक	६४२६७१९५३२	८५२३८९६६३९	१४९५०६१६१७१

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
UDIN : 21135038AAAACQ6182
सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
UDIN : 21109974AAAAGK5831
स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(साईप्रकाश संकरराव गंटी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०९११३८०८

स्वाक्षरित
(एन. वासुदेवन)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८९४०३१९

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

दिनांक ३१.०३.२०२१ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता स्वतंत्र रोख प्रवाह विवरणपत्र

तपशील	२०२०-२१ (रु)		२०१९-२० (रु)	
(अ) कार्यरत कार्यविधीपासून रोख प्रवाह नफातोटयाचे हिशेबानुसार नफा (करपूर्व)		**१०३१२५९२००**		**४७८९०६४८३**
खालील बाबी करिता समायोजन:-				
घसारा	१३४३००१७		१११७१७०३	
संदिग्ध ऋणाकरीता तरतूद (निव्वळ)	३०७१३१३४		११९५१८२	
निर्लेखित केलेली रक्कम	२३१३२५०		८३७४८८१	
निर्लेखित रोपवन खर्च	४०२२६२७७		४२५७०९३४	
बीज भूखंड विकास खर्चाचे निर्लेखन	१५८६३४		१८९६५४	
व्याजाची प्राप्ती (वेगळयाने दर्शविलेली)	(१४७०७१३८७)		(२२८८१८७६३)	
नफातोट्याच्या हिशेबात परत जास्तीची तरतूद	(६३५१४४)		(२०४०२२१०)	
संपत्ती,यंत्रे व उपकरणाच्या विक्रीवरील नफा	(१२२०५)		-	
रोपवन क्षतीपूर्ती दाव्याची प्राप्ती	(९८३८९०)		(७६६३३०४)	
		(६१८६१३१४)		**(१९३३८१९२२)**
कार्यकारी भांडवल बदलापूर्वी कार्यरत कार्यविधीपासून नफा		**९६९३९७८८६**		**२८५५२४५६१**
खालील बाबी करिता समायोजन:-				
व्यापारी येणे	(८७५३०४०९)		(२८०३१४१६)	
इतर चल/अचल संपत्ती	४३१५३४७५		(११३३६९२०७)	
वस्तुसूची (तयार माल/प्रगतीपथावरील कामे)	(९६०७३२१६)		(२११९८०६५८)	
रोपवने व रोपवाटिका	(६७७४८२१९४)		(७६१००६५७९)	
ऋण / गुंतवणूक	(३४५९०५९)		(१८७३३१७५०)	
व्यापारी देणे/इतर चल देयता	(४५७७२००५)		४७६११०५६५	
		(८६७१६३४०८)		**(८२५६०९०४५)**
कार्यरत कार्यविधीपासून रोख उत्पन्न		**१०२२३४४७८**		**(५४००८४४८४)**
प्रत्यक्ष कराचे शोधन		(१८१४८८९६८)		(२५४४४९२७५)
कार्यरत कार्यविधीपासून निव्वळ रोख अंतप्रवाह / उत्प्रवाह		**(७९२५४४९०)**		**(७९४५३३७५९)**

(ब) गुंतवणूक कार्यविधीपासून रोख प्रवाह				
संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे खरेदी		(५२४९४५०)		(२२५१४२२८)
मुदत ठेवीची खरेदी		(२६६५१८८४४१)		(२६८२५०११२७)
मुदत ठेवीपासून प्राप्ती		२६८२५०११२७		२६९६०२६६२८
संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे यांची विक्री		१२२०५		--
क्षतीपूर्ती दाव्याची प्राप्ती		९८३८९०		७६६३३०४
व्याजाची प्राप्ती		१४७०७१३८७		२२८८१८७६३
गुंतवणूक कार्यविधीत वापरलेली निव्वळ रोख		**१६०१३०७१९**		**२२७४९३३३९**
(क) वित्तीय कार्यविधीपासून रोख प्रवाह				
महाराष्ट्र शासनाकडून भागभांडवल		--		--
महाराष्ट्र शासन /इतर यंत्रणा यांचेकडून / यांना निधी		६२९६५२०७		३१४५७३२७४
लाभांश आणि त्यावरील कराचे शोधन		--		(४७९२२१००)
वित्तीय कार्यविधीत वापरलेली निव्वळ रोख		**६२९६५२०७**		**२६६६५११७४**
रोख आणि रोख सममूल्य यामध्ये निव्वळ वाढ/(घट)		**१४३८४१४३५**		**(३००३८९२४५)**
रोख आणि रोख सममूल्य याचे सुरुवातीचे आधिक्य		**४२३८४४६०५**		**७२४२३३८५०**
रोख आणि रोख सममूल्य यांचे अखेरचे आधिक्य		**५६७६८६०४१**		**४२३८४४६०५**

रोख प्रवाह विवरण पत्रास टिपणी

(अ) भारतीय लेखांकन मानक क्र. ७ “रोख प्रवाह विवरण पत्र” मध्ये नमूद केल्यानुसार उपरोक्त “रोख प्रवाह विवरण पत्र” हे अप्रत्यक्ष पध्दती अंतर्गत तयार करण्यात आले आहे.

(ब) मागील वर्षाचे आकडे चालू वषातील वर्गवारीचे अनुरुप करण्यासाठी आवश्यक त्याठिकाणी पुर्न:मांडणी करुन घेण्यात आले आहेत.

(क) रोख आणि रोख सममूल्य यामध्ये रोख व बँकेतील शिल्लक अंतर्भूत आहे.

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
UDIN : 21135038AAAACQ6182

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(साईप्रकाश संकरराव गंटी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०९११३८०८

स्वाक्षरित
(एन. वासुदेवन)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८९४०३१९

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
UDIN : 21109974AAAAGK5831

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - १ (अ) संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे

(रक्कम रुपयात)

तपशील	सकल मूल्य				घसारा				निव्वळ मूल्य	
	दि.१ एप्रिल २०२० रोजीचे मूल्य	भर	विल्हे-वाट (विक्री/ समा-योजन)	दि.३१ मार्च २०२१ रोजी एकूण मूल्य	दि. १ एप्रिल २०२० रोजी संचित घसारा	चालू वर्षाक-रिता	विल्हेवाट (विक्री/ समा-योजन)	दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संचित घसारा	दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी	दि. ३१ मार्च २०२० रोजी
मूर्त संपत्ती										
(अ)जमीन – (पूर्ण स्वामित्व)	११०७३८	-	-	११०७३८	-	-	-	-	११०७३८	११०७३८
(ब) रस्ते (कारपेट नसलेले)	३६९४०२३	-	-	३६९४०२३	३३७४२०७	३१९८०२	-	३६९४००९	१४	३१९८१६
(क) इमारती										
i) आर.सीसी फ्रेम बांधकाम	१०९८१७१२३	-	-	१०९८१७१२३	१३७२००६२	१७४५३१७	-	१५४६५३७८	९४३५१७४४	९६०९७०६१
ii) आरसीसी फ्रेम शिवाय बांधकाम	९४९३२८०२	२३०७४८४	१५७३५६८	९५६६६७१८	५४४५५३६२	२८९४४७८	१५७३५६८	५५७७६२७१	३९८९०४४६	४०४७७४४०
iii) कुंपण, विहीर, कुपनलिका	१०३२५४४३	२९२८७०	-	१०६१८३१३	८७१५५६७	९६०८५८	-	९६७६४२५	९४१८८८	१६०९८७६
iv) इतर (अस्थायी बांधकामे इ.सह)	१३६६२०६५	१६३४८८९	-	१५२९६९५४	१३३८३५५६	२३१०७३	-	१३६१४६२८	१६८२३२६	२७८५०९
एकूण i ते iv	**२२८७३७४३३**	**४२३५२४३**	**१५७३५६८**	**२३१३९९१०८**	**९०२७४५४६**	**५८३१७२५**	**१५७३५६८**	**९४५३२७०३**	**१३६८६६४०४**	**१३८४६२८८६**
(ड)यंत्रे व संयंत्रे	२०६७२४११	४१९६५	४९५०	२०७०९४२६	६९२३६४३	१२४९८१८	४९५०	८१६८५१०	१२५४०९१६	१३७४८७६९
(इ) उपस्कर व जोडकाम	४२७७३१३४	८६१२१	६०५५२	४२७९८७०३	२१७८५७६४	४०१६५११	६०५५०	२५७४१७२५	१७०५६९७८	२०९८७३७०
(फ) वाहने										
i) मोटार गाडया	१०८४५०८७	-	-	१०८४५०८७	८०११४५१	६७१७९७	-	८६८३२४८	२१६१८४०	२८३३६३७
ii) इतर वाहने	४५१४६९७९	-	१२२७९६७	४३९१९०१२	३३७२२९३४	२५२३८५८	३८३७४	३६२०८४१८	७७१०५९४	११४२४०४५
एकूण फ (iते ii)	**५५९९२०६६**	**-**	**१२२७९६७**	**५४७६४०९९**	**४१७३४३८५**	**३१९५६५५**	**३८३७४**	**४४८९१६६६**	**९८७२४३४**	**१४२५७६८२**
(ग)कार्यालयीन उपकरणे										
i) कार्यालयीन उपकरणे	३३९०४११९	४८९९१२	२०७९४४	३४१८६०८७	१७५६६२६७	५७४०२६२	२०७९४०	२३०९८५८९	११०८७४९८	१६३३७८५२
ii) सर्वेक्षण व गणितीय उपकरणे	२४९५७४३	१५७६००	-	२६५३३४३	१६९६९१९	२६६०२४	-	१९६२९४३	६९०४००	७९८८२४
iii) बिनतारी संदेश उपकरणे	१०	-	-	१०	-	-	-	-	१०	१०
एकूण (ग) i ते iii	**३६३९९८७२**	**६४७५१२**	**२०७९४४**	**३६८३९४४०**	**१९२६३१८६**	**६००६२८६**	**२०७९४०**	**२५०६१५३२**	**११७७७९०८**	**१७१३६६८६**
(ह) संगणक	१६७०८५६९	२३८६०८	५०३०५०	१६४४४१२८	१०८८०४९६	२६६७९४१	५०३०४०	१३०४५३९८	३३९८७३०	५८२८०७३
य)जाखाका संपत्ती (नाममात्र मूल्याने)	१	-	-	१	-	-	-	-	१	१
ज) म.वा.प्र. अंतर्गत संगणक संपत्ती (नाममात्र मूल्याने)	१	-	-	१	-	-	-	-	१	१
एकूण बेरीज (अ ते जे)	४०५०८८२४९	५२४९४५०	३५७८०३१	४०६७५९६६७	१९४२३६२२७	२३२८७७३८	२३८८४२२	२१५१३५५४३	१९१६२४१२५	२१०८५२०२२
मागील वर्ष	३८४६५२४९५	२२५१४२२८	२०७८४७५	४०५०८८२४९	१७३३४०९१०	२३०१९०७९	२१२३७६२	१९४२३६२२७	२१०८५२०२२	२११३११५८६
टिपणी - १ (ब) प्रगतीपथावरील भांडवली कामे										
प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	२१९१५९	१६९०६०६	-	१९०९७६५	-	-	-	-	१९०९७६५	२१९१५९

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - २ अचल वित्तीय संपत्ती :- गुंतवणूक

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अ) समता भाग भांडवलामध्ये गुंतवणूक (Unquoted)		
i) दुय्यम (Subsidiaries) अंगभूत कंपनी		
अ) समभाग प्रत्येकी रु. १० चे एफडीसीएम एस्सेलवर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड	१	१
एकूण - बेरीज	**१**	**१**

टिपणी - २ अ ऋण

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अ) सुरक्षा ठेवी :- अप्रतिभूत, प्रतिप्राप्य	३११९४०२९	३१२१९२७४
संचालकाकडून येणे	--	--
ब) कर्मचा-यांना ऋण व अग्रिम - प्रतिभूत व प्रतिप्राप्य		
i) वाहन अग्रिम		
त्यावरील उपार्जित परंतु देय न झालेले व्याज	१५६९२०	२८८१७०
उपार्जित आणि देय झालेले व्याज	१२१६४४	११५६७१
ii) घर बांधणी अग्रिम	--	--
त्यावरील उपार्जित परंतु देय न झालेले व्याज	२५१५५७७१	२२१४५६१३
iii) संगणक अग्रिम	५९२२०७९	३३६०६५३
	२१४६००	४४६८००
एकूण - उप बेरीज	**३१५७१०१४**	**२६३५६९०७**
संचालकाकडून येणे	**--**	**--**
एकूण - बेरीज	**६२६८५०४३**	**५७५७६१८१**

टिपणी - ३ इतर अचल संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अप्रतिभूत प्रतिप्राप्य		
अ) शासन / इतर यंत्रणाकडून रोपवन संपत्तीपोटी क्षतीपूर्वी दावे-येणे रकमा	२९१३३०३७१०	२९१३३०३७१०
ब) इतर येणे रक्कम	५०३३०३५	५०३३०३५
संचालकांकडून येणे	--	--
एकूण बेरीज	**२९१८३३६७४५**	**२९१८३३६७४५**

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - ४ जैविक संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अ) रोपवाटिका (परिव्यय मूल्याने)	५९३२१६५५	५४८५४६१४
ब) रोपवने (परिव्यय मूल्याने)	११७९६५१७९०९	१११२३५०२७५६
एकूण बेरीज	**११८५५८३९५६४**	**१११७८३५७३७१**

टिपणी - ४ (अ) वस्तुसूची

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अ) प्रगतीपथावरील कामे (परिव्यय मूल्याने)	५९९८७१७८०	६३९३४३२८२
ब) तयार माल (निव्वळ वसूलीयोग्य मूल्याने)	९६७६७९६९४	८३२१३४९७६
एकूण बेरीज	**१५६७५५१४७४**	**१४७१४७८२५८**

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे
टिपणी - ५ व्यापारी येणे

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
व्यापारी येणे	५८६६६१७०७	४६९८५४७०१
वजा : संदिग्ध व्यापारी येणे रकमाकरिता तरतूद	५९४७५५८८	३०१९८९९२
एकूण	**५२७१८६११८**	**४३९६५५७०९**
प्रतिभूत व प्रतिप्राप्य	२८९५०१०१३	२०२१३०१४२
अप्रतिभूत व प्रतिप्राप्य	२३७६८५१०५	२३७५२५५६७
अंतर्भूत:-		
संचालकाकडून येणे	--	--

टिपणी - ६ रोख आणि रोख सममूल्य

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
अ) बँकेतील शिल्लक		
i) चल खाते	५५०४२८७१	६६७०२७९५
ii) बचत खाते	४७९८५४२१२	३५६४५५०२६
ब) हस्तस्थ धनादेश, धनाकर्ष	३२७८३५३४	६७८६६०
क) हस्तस्थ रोख व पोष्टाची तिकीटे	५४२४	८१२४
एकूण बेरीज	**५६७६८६०४१**	**४२३८४४६०५**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - ६ अ वरील (ii) व्यतिरिक्त बँकेतील शिल्लक

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
तीन महिण्यापेक्षा जास्त परंतू १२ महिण्यापेक्षा अधिक परिपक्वता कालावधी नसलेल्या मुदत ठेवी	२६६५१८८४४१	२६८२५०११२७
एकूण बेरीज	**२६६५१८८४४१**	**२६८२५०११२७**

टिपणी - ७ ऋण

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
इतर ठिकाणी वेगळा उल्लेख नसल्यास अप्रतिभूत प्रतिप्राप्य अ) कर्मचारी / इतरांना ऋण व अग्रीम	२२६८९५३०९	२२८५४५१११
एकूण बेरीज	**२२६८९५३०९**	**२२८५४५१११**
अंतर्भूत : संचालककांकडून येणे	--	--

टिपणी - ७ अ इतर वित्तीय संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
अ) उपार्जित (i) ठेवी वरील उपार्जित व्याज	४०५६२२९५	८५४२५७२२
एकूण बेरीज	**४०५६२२९५**	**८५४२५७२२**
अंतर्भूत : संचालककांकडून येणे	--	--

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - ८ इतर चल संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
इतर ठिकाणी वेगळा उल्लेख नसल्यास अप्रतिभूत प्रतिप्राप्य		
अा) विमा दाव्याची येणे रक्कम	१५३१९०४	२८६१३८७
ब) इतर येणे	२८२०१०५३	५३१५४६३८
क) पूर्वदत्त व्यय	१६५३००५१	२३१६४१४
ड) अग्रिम	२०९५००५७	१६२९४८४३
एकूण बेरीज	**६७२१३०६४**	**७४६२७२८१**
अंतर्भूत :		
संचालकांकडून येणे	--	--

टिपणी - ९ समता भाग भांडवल

(रक्कम रुपये)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
अ) अधिकृत		
३३०००००० समता भाग प्रत्येकी रु. १०० चे मतदान अधिकारासह	३३००००००००	३३००००००००
ब) निर्गमित, अभिदत्त व पूर्णदत्त *	३२३१२३४८००	३२३१२३४८००
एकूण बेरीज	**३२३१२३४८००**	**३२३१२३४८००**

* (मतदान अधिकारासह प्रत्येकी रु. १०० चे समभाग (यापैकी १६६६३६ भाग रोखी व्यतिरिक्त मोबदल्याचे स्वरुपात निर्गमित)

अ) समता भागाशी संलग्न अधिकार व शर्ती

कंपनीकडे रु. १०० प्रति समभाग मूल्याचे फक्त एकाच वर्गवारीचे समभाग आहेत
(मागील वर्ष रु. १०० प्रति समभाग)

महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ मर्यादित

ब) कंपनीच्या एकूण भागापैकी भागधारकांनी ५% पेक्षा अधिक धारण केलेले भाग

भागाची वर्गवारी	तपशील	दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी		दि. ३१ मार्च २०२० रोजी	
	भाग धारकाचे नांव आणि धारण केलेल्या भागाची संख्या	धारण केलेल्या भागाची संख्या	भागाच्या त्या वर्गवारीत धारण केलेली टक्केवारी	धारण केलेल्या भागाची संख्या	भागाच्या त्या वर्गवारीत धारण केलेली टक्केवारी
(अ) मतदान अधिकारासह समभाग	महाराष्ट्राचे राज्यपाल (२ नामनिर्देशित व्यक्तीनी धारण केलेले २ भाग अंतर्भूत करुन)	३२३१२३४८	१००	३२३१२३४८	१००
(ब) अधिमान भाग	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

टिपणी

(क) प्रतिवेदन कालावधीचे सुरुवातीस आणि शेवटी भागाची संख्या व प्रलंबित रकमा यांचा ताळमेळ-

तपशील	सुरुवातीची शिल्लक	नवीन निर्गम	अधिलाभांश	इतर बदल	अखेरची शिल्लक
मतदान अधिकारासह समभाग					
३१ मार्च २०२१ रोजी संपणारे वर्ष					
भागांची संख्या	३२३१२३४८	--	--	--	३२३१२३४८
रक्कम रुपये	३२३१२३४८००	--	--	--	३२३१२३४८००
दि. ३१ मार्च २०२० रोजी संपणारे वर्ष					
भागांची संख्या	३२३१२३४८	--	--	--	३२३१२३४८
रक्कम रुपये	३२३१२३४८००	--	--	--	३२३१२३४८००

ड) समभागाशी संलग्न अधिकार, अधिमान व निर्बंध :-

तपशील	चालू वर्ष ३१.३.२०२१	मागील वर्ष ३१.३.२०२०
मतदान हक्क	३२३१२३४८	३२३१२३४८
लाभांश हक्क	३२३१२३४८	३२३१२३४८
निर्बंध	--	--
अन्य बाबी	--	--
एकूण	३२३१२३४८	३२३१२३४८

इ) भागधारक कंपनी इत्यादिचा तपशील : लागू नाही

फ) समभाग / अधिमान भागात परिवर्तनिय रोख्याबाबत तपशील : निरंक

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी १० - इतर भाग (संचिती)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
संचिती व अतिरेक		
अ) भांडवल संचिती		
प्रतिवेदन कालावधीच्या सुरुवातीची शिल्लक	६०७४२३४२३५	५६५४४०८४१५
अधिक : चालू वर्षातील बदल	३५२४८५२९७	४१९८२५८१९
प्रतिवेदन कालावधी अखेरची शिल्लक	**६४२६७१९५३२**	**६०७४२३४२३५**
ब) संचित नफा		
सुरुवातीची शिल्लक	७८९६६७२६२१	७८०७५५००५४
अधिक : चालू वर्षातील नफा	८८४८१३६४९	३७१६५६३३४
	८७८१४८६२७०	८१७९२०६३८८
वजा :- विनियोग		
i) यापूर्वीच्या वर्षाचा आयकर	२०२९०८४९	--
ii) समता भागधारकांना लाभांश वितरण	७००००००	३९७५००००
iii) लाभांशावरील कर	--	८१७२१००
iv) व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवनासाठी भांडवली संचिती	२३०२९८७८२	२३४६११६६७
आधिक्याची अखेरची शिल्लक (ब)	**८५२३८९६६३९**	**७८९६६७२६२१**
एकूण बेरीज (अ+ब)	**१४९५०६१६१७१**	**१३९७०९०६८५६**

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी ११ - ऋण

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
प्रतिभूत व अप्रतिभूत ऋण	निरंक	निरंक
एकूण बेरीज	--	--

टिपणी १२ - व्यापारी देणे

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
व्यापारी देणे :		
अ) व्यापारी देणे (इतरांना देय) (लघुउद्योग उपक्रमा व्यतिरिक्त)	२१८७०१०	२३५३३५१
एकूण बेरीज	२१८७०१०	२३५३३५१

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी १३ - इतर चल देयता

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
अ) पुरवठाधारक / कंत्राटदार यांचेकडून व्यापारी ठेवी	३८८३२४५७	३५५०६४८०
ब) ग्राहक व इतरांकडून अग्रिम	७२४४३११८२	६७१४५२९४३
क) संविधीक / इतर भरणा करावयाची रक्कम	८४६३२८५२	६७२०९७८३
ड) इतर देणे	८९५३०८१४०	९४९११४०३९
इ) इतर ठेवी	९७०१२६०३८	१०३५६५३०८८
एकूण बेरीज	**२७१३३३०६६९**	**२७५८९३६३३३**

टिपणी १४ - चालू कर संपत्ती (निव्वळ)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
आयकर संपत्ती (निव्वळ)	**१९९७८३२२८**	**१९०६५९०५९**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी १५ - कार्यापासून महसूल

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे रुपये
अ) उत्पादनाची विक्री	१९६७०४२७४६	१५१९७३१५९२
वजा : माल परत	--	२२२२००
उत्पादनाची विक्री (निव्वळ)	**१९६७०४२७४६**	**१५१९५०९३९२**
ब) टर्न की रोपवन प्राप्ती	१२०४७५७६२	२४८०६२४८
क) कार्यापासून इतर महसूल	१५८०८९४९	२०४९२७८५
ड) निसर्ग पर्यटनापासून प्राप्ती	३५९०९७७	८१८१६६७
एकूण बेरीज	**२१०६९१८४३४**	**१५७२९९००९३**

टिपणी १६ - इतर उत्पन्न

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे रुपये
अ) व्याजाचे उत्पन्न	१४७०७१३८७	२२८८१८७६३
ब) क्षतीपूर्ती दावे प्राप्ती	९८३८९०	७६६३३०४
क) कार्याव्यतिरिक्त इतर उत्पन्न	९७३८५४२	३७०७३९४४
एकूण बेरीज	**१५७७९३८१९**	**२७३५५६०१०**

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - १७ वापरलेल्या मालाची किंमत

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
	रुपये	रुपये
विरलन कार्यक्रम	४८६११०७५४	४७२५५८५८१
कापणी कार्यक्रम	६७२०१५७६	८९९६६९०७
वृक्ष काढणी कार्यक्रम	२८५५६७९७६	३७८६१९१४३
विभाजनीय व्ययाची वाटणी :-		
i) विरलन कार्यक्रमावर	११३०४००७५	९७८६७५६८
ii) कापणी कार्यक्रमावर	८३९२९२०	१६१८१३८८
iii) वृक्ष काढणी कार्यक्रमावर	५८१४७९६२	९३५६१७३५
बिज संकलन कार्यविधी	८४८९४७०	७४७७२०९
गांडूळ खत / मिश्र खत कार्यविधी	१५९६०५३	१८९०२९२
औषधी वनस्पती कार्यविधी	७५७१०२२	१०५३८५२९
टर्नकी रोपवन खर्च	८०६२२८४४	२९५८३९३०
सागी जड्या / रोपे / पॉलीपॉट इत्यादि	९९२८५०१	११२३४१८५
<u>वजा:- विभागीय कामासाठी वापर</u>		
i) बियाणे	(९१७५९२३)	(५४१२९०६)
ii) मिश्र खत / गांडूळ खत	(१२८५८६८)	(१५२८४९०)
iii) विरलन माल	(२६६९१)	(५१२६६१)
iv) कापणी कार्यक्रमाचा माल	(२८१४)	--
v) वृक्ष काढणी कार्यक्रमाचा माल	--	(२६४९३)
एकूण वापरलेल्या मालाची किंमत	**१११६१७७८५७**	**१२०१९९८९१८**

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी १७ - (i) तयार मालाची वस्तुसूची (FG) व प्रगती पथावरील कामे (WIP) यातील बदल

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे ----------------------- रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे -------------------------- रुपये
प्रगतीपथावरील कामे (WIP)		
सुरवातीची शिल्लक (अ)	१३१७२८०२२	५३०९४९०२
अखेरची शिल्लक (ब)	८४०२१४०६	१३१७२८०२२
प्रगतीपथावरील कामातील बदल क = (अ - ब)	**४७७०६६१६**	**(७८६३३१२०)**
तयार माल (FG)		
सुरवातीची शिल्लक (ड)	८३२१३४९७६	८९७०३५७४७
अखेरची शिल्लक (इ)	९६७६७९६९४	८३२१३४९७६
तयार मालाचे वस्तुसूचीतील बदल फ = (ड - इ)	**(१३५५४४७१८)**	**६४९००७७१**
तयार मालाची वस्तुसूची व प्रगतीपथावरील कामातील बदल ग = क + फ	**(८७८३८१०२)**	**(१३७३२३४९)**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - १८ कर्मचारी लाभ खर्च

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
	रुपये	रुपये
अ) विभाजनीय व्यय		
१) वेतन व मजुरी	२००३४९०७५	२५१७८९८१२
२) अंशदान :-		
i) सेवा उपदान	२२९९५८०	१५०१३५३२
ii) रजा रोखीकरण निवृत्ती लाभ	८८३१०६	१८७८९८
iii) निवृत्ती / रजा वेतन अंशदान	४७९९१०३	४०३२२२१
iv) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि इतर अंशदान	२२३३१९११	२७६०८६८७
३) कर्मचारी कल्याण खर्च	४५०२	१०३९८१६
एकूण सकल कर्मचारी लाभ खर्च	**२३०६६७२७७**	**२९९६७१९६६**
वजा : ९०% विभाजनीय व्यय स्थानांतरीत	**२०७६००५५०**	**२६९७०४७६९**
निव्वळ विभाजनीय व्यय (अ)	**२३०६६७२७**	**२९९६७१९७**
ब) अविभाजनीय व्यय		
कर्मचा-यांना प्रोत्साहन पर रक्कम	**७५००००००**	**६०००००००**
एकूण बेरीज (अ+ब)	**९८०६६७२७**	**८९९६७१९७**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

टिपणी - १९ घसारा व परिशोधन खर्च

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
	रुपये	रुपये
अ) विभाजनीय व्यय		
घसारा टिपणी क्र. १ अ नुसार	२३२८७७३८	२३०१९०७९
वजा : इतर कार्यविधीला स्थानांतरण	२९४३४१४	३४७९५४०
निव्वळ घसारा	**२०३४४३२४**	**१९५३९५३९**
वजा : ९०% विभाजनीय व्यय स्थानांतरीत	**१८३०९८९०**	**१७५८५५८५**
घसारा व परिशोधन खर्च	**२०३४४३४**	**१९५३९५४**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी - २० इतर खर्च

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
	रुपये	रुपये
अ) विभाजनीय व्यय		
प्रशासकीय खर्च		
व्यवस्थापकीय संचालकांचे पारिश्रमिक	२३०९७८८	३२५४९२४
संचालकांना बैठक शुल्क	५९००	१००३०
प्रवास व वाहतूक खर्च	३२२२५३६	३९७४५१५
भाटक	११३३७४७	११०९५१६
कर व सारा	१२४१८७३	९७७३३१
जाहिरात	१५१०५८	२५३३३५
पुस्तके आणि नियतकालीके	७९१९४	११७९३४
छपाई व लेखन - सामुग्री	३३५२१०८	२५३५२४५
टपाल, दूरध्वनी व दूरसंदेश	१४२१३६२	१५७१६४४
कार्यालयीन खर्च	१७७२१७६२	२३६२८५६८
अधिकोष आकार / वर्तन	४१५३०६	२९०८०१
कर्मचा-यांकरीता गणवेष खर्च	८०५१६६	३९१०३२
संपत्तीवरील विमा	८७०१८२	९७२२६९
प्रशिक्षण खर्च	५७९१४९६	८१६६२५९
<u>दुरुस्ती व देखभाल खर्च :-</u>		
रस्ते व इमारती	२६१५२८२०	६३९०२००५
यंत्रे व संयंत्रे	६८५८०६	६००७१०
वाहने	९५६२४९४	९८६६६०२
एकूण विभाजनीय व्यय (अ)	**७४९२२५९८**	**१२१६२२७१९**
वजा : ९०% विभाजनिय व्यय स्थानांतरीत	६७४३०३४०	१०९४६०४४८
निव्वळ विभाजनीय व्यय (अ)	**७४९२२५८**	**१२१६२२७१**

ब) अविभाजनीय व्यय		
प्रशासकीय खर्च :		
अध्यक्षांना मानधन	--	१२३९००
लेखा परीक्षकांना शोधन :-		
लेखा परीक्षण शुल्क	३२५६८०	३२५६८०
कर लेखा परीक्षण शुल्क	७०८००	७०८००
वस्तू व सेवा कर लेखा परिक्षण शुल्क	२३६०००	२३६०००
लेखा परीक्षकांनी केलेला खर्च (प्रवास खर्चाची प्रतिपूर्ती)	--	१७७७९
व्यवसाय कर	२०००	२०००
महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर / वस्तु व सेवा कर खर्च	५५०५१०२	१०१६९८२
दाखल शुल्क व नोंदणी शुल्क	१९३६८५	२६५४०
विधी व्यय	४१९७५०	८३९३३५
निसर्ग पर्यटन कार्यविधी	१३६६८७९९	१७५६०५२३
संशोधन व विकास	४४४०	२५२३४
संयुक्त सामाजिक जबाबदारी (CSR) खर्च	२१२०००००	२५४६२०००
डॉ. एपीजे कलाम उद्यान खर्च	२५०६०६९	२८१७१४६
निर्लेखित केलेली रक्कम	२३१३२५०	८३७४८८१
मेडीक्लेम व सेवा समाप्ती क्षतीपूर्ती	३६७४६००	२१८४७०८
वन्यप्राणी हल्ल्याकरिता क्षतीपूर्ती इ.	१६६८६५७०	१५०१०९३९
संदिग्ध ऋण व अग्रिमा करीता तरतूद	३०७१३१३४	११९५१८२
एकूण अविभाजनीय व्यय (ब)	**९७५१९८७९**	**७५२८९६२९**
एकूण बेरीज (अ +ब)	**१०५०१२१३७**	**८७४५१९००**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे

टिपणी क्र. - २१

विभाजनीय व्ययाची विभागणी

अ. क्र.	तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे रुपये
	अ) ठराविक दीर्घ मुदती रोपवन कार्यविधीवर :-		
१)	चालू साग रोपवन कार्यक्रम	७८४०३६७	१२६७४९६५
२)	व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवन कार्यक्रम	८६१७७८९८	१०९३८८८८२
३)	टर्न की रोपवने (प्रगतीपथावरील कार्य)	१६७५५१०४	६६४८२४६२
४)	औषधी वनस्पती		
	एनएमपीबी अंतर्गत	--	२४१५८२
	एकूण (अ)	**११०७७३३६९**	**१८८७८७८९१**
	ब) विक्री केलेल्या मालाचे किंमतीवर :-		
५)	विरलन कार्यक्रम	११३०४००७५	९७८६७५६८
६)	कापणी कार्यक्रम	८३९२९२०	१६१८१३८८
७)	वृक्ष काढणी कार्यविधी	५८१४७९६२	९३५६१७३५
८)	टर्नकी रोपवने (पूर्ण झालेले प्रकल्प)	२९८६४५४	३५२२२०
	एकूण (ब)	**१८२५६७४११**	**२०७९६२९११**
	एकूण बेरीज (अ+ब)	**२९३३४०७८०**	**३९६७५०८०२**

महाराष्ट्र वनविकास महामडळ मर्यादित

दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाचे स्वतंत्र वित्तीय विवरण पत्राशी संबंधित असलेली टिपणी

टिपणी - २२ : महत्वाच्या लेखाविषयक धोरणांचा सारांश.

ए) वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्याचा आधार.

कार्पोरेट कार्य मंत्रालय (MCA) यांचेव्दारे निर्गमित अधिसूचनेनुसार कंपनीने दिनांक १ एप्रिल २०१६ पासून कंपनी नियम (भारतीय लखांकन मानक) २०१५ अंतर्गत अधिसूचीत भारतीय लेखांकन मानक ("Ind AS") स्विकृत केले आहे. ही वित्तीय विवरणपत्रे कंपनी (भारतीय लेखांकन मानक) नियम २०१५ अन्वये अधिसूचीत भारतीय लेखांकन मानक ("Ind AS") नुसार तयार करण्यात आली आहेत, कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १३३ सह वाचावे.

ज्यांचे मूल्यांकन संबंधित भारतीय लेखांकन मानकानुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे रास्त मूल्याने करण्यात आले आहे अशा ठराविक वित्तीय संपत्ती व देयता वगळता वित्तीय विवरणपत्रे लेखांकनाच्या अर्जित संकल्पनेवर आधारित ऐतिहासिक मूल्य संकेतांतर्गत तयार करुन सादर करण्यात आली आहेत.

सदर वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना अनुसरलेली लेखाविषयक धोरणे मागील वर्षी अनुसरलेल्या धोरणाशी सुसंगत आहेत.

बी) प्राक्कलनाचा उपयोग

सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वांनुसार (जीएएपी) लेखाविषयक पध्दतीशी अनुरुप अशी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना व्यवस्थापनास अंदाज आणि अनुमान करावे लागतात, त्याचा परिणाम वित्तीय विवरणपत्राचे दिनांकास प्रतिवेदित केलेल्या संपत्ती व देयतेच्या रकमा आणि त्या प्रतिवेदित कालावधीतील प्रतिवेदित महसूल आणि खर्चाच्या रकमांवर होत असतो. सोबतच्या विवरणपत्रात उपयोगात आणलेले अंदाज आणि अनुमान व्यवस्थापनाने त्या दिवशी संबंधित वस्तुस्थितीचे व परिस्थितीचे केलेल्या मूल्यांकनावर आधारित आहेत, प्रत्यक्ष परिणाम अशा अंदाजापेक्षा भिन्न राहू शकतील.

वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना उपयोगात आणलेले अंदाज हे दूरदर्शी असून वाजवी आहेत असा व्यवस्थापनास विश्वास आहे. लेखाविषयक अंदाजात काही सुधारणा झाल्यास त्या भावी प्रभावाने भविष्यातील कालावधीत विचारात घेण्यात येतात.

अशा अंदाजाचे उदाहरणा अंतर्गत संदिग्ध ऋणाकरिता तरतूद, आयकर, संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचा वापरायोग्य कालावधी इत्यादिचा अंतर्भाव आहे.

सी) रोख आणि रोख सममूल्य व बँकेतील शिल्लक

ताळेबंदातील रोख आणि रोख सममूल्य यात बँकेतील शिल्लक, रोख आणि हस्तस्थ धनादेश/धनाकर्ष, हस्तस्थ पोष्टाची तिकीटे इत्यादि अंतर्भूत आहेत. यामध्ये तीन महिने किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधीचे मूळ परिपक्वता असलेलेल्या मुदती ठेवीचा समावेश आहे.

ताळेबंदात दर्शविलेली बँकेतील शिल्लक यामध्ये तीन महिन्यापेक्षा जास्त परंतु बारा महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीची परिपक्वता नसलेल्या मुदती ठेवीचा अंतर्भाव आहे.

डी) विभाजनीय व्यय

व्यवस्थापनाचे अंदाज आणि गृहीतक यांचे आधारावर ठराविक कर्मचारी लाभ खर्च घसारा व इतर खर्च विभाजनीय व्यय म्हणून संबोधण्यात येतो. अशा खर्चापैकी ९०% खर्च राबविण्यात येणा-या निश्चित केलेल्या दीर्घमुदती रोपवन कार्यविधी अंतर्गत भांडवलीकरण आणि उर्वरित विक्री केलेल्या मालाची किंमत अशा कार्यविधी अंतर्गत चालू वर्षातील क्षेत्रीय कामावरील खर्चाचे प्रमाणात वाटणी करण्यात आला आहे.

ई) प्रत्यक्ष खर्च

कार्यक्रमाशी प्रत्यक्ष संबंध असलेला आणि त्या कार्यक्रमांकरिता झालेला खर्च साधारणपणे अशा संबंधित कार्यक्रमावर खर्ची टाकण्यात येतो. अशा खर्चात मजुरी, साहित्य, आस्थापना व इतर वरकड खर्चाचा अंतर्भाव असतो.

भांडार साहित्य व सुट्या भागाचे खरेदीवरील या वर्षातील खर्च हा संबंधित लेखा शिर्षाअंतर्गत चालू वर्षात खर्ची टाकण्यात आला आहे.

एफ) जैविक संपत्ती

वानिकी रोपवनाचे बाजारमूल्य उपलब्ध नसून त्यांचे पर्यायी रास्त किंमतीने मूल्यांकन करणे विश्वसनीय नसल्यामुळे रोपवाटीका, वानिकी रोपवने अशा जैविक संपत्तीचे मूल्यांकन परिव्यय मूल्याने करण्यात आले आहे.

जैविक संपत्तीचे भौतिक अस्तित्व / पडताळणी आणि अखंडित सनियंत्रण यासाठी व्यवस्थापनाने पदनिर्देशित क्षेत्रीय कर्मचारी / अधिकारी यांचेकडे जैविक संपत्तीच्या संरक्षणाची जबाबदारी सोपविली असल्याने त्यांचेवर पूर्ण विश्वास ठेवला आहे. रोपवन व रोपवाटीका यांच्या नैसर्गिक वाढीतील भर / घट यांचे मूल्यांकन शक्य नसल्यामुळे प्रत्येक संवर्गातील जैविक संपत्तीत भर विल्हेवाट आणि इतर समायोजन दर्शविणारे, प्रतिवेदन कालावधीच्या सुरुवातीस आणि अखेरीस वहनक्षम मूल्य याबाबत ताळमेळ स्वतंत्रपणे प्रकट करण्यात आलेला नाही.

रोपवाटिका आस्थापना या लेखा शिर्षाअंतर्गत आरंभीचे आधिक्य अधिक चालू वर्षातील खर्च यामधून १०% खर्च आणि रुट ट्रेनर / क्लोनल रोपवाटिका आस्थापना या लेखा शिर्षाअंतर्गत एकूण खर्चामधून २०% खर्च अनुक्रमे साग रोपवाटीका आणि रुट ट्रेनर व क्लोनल रोपवाटिका या लेखा शिर्षाअंतर्गत स्थानांतरित करण्यात आलेले आहे. ज्या रोपवाटिकेत कामे सुरु नाहीत अशा रोपवाटिकांचे बाबतीत अशा प्रकारचा १०% / २०% खर्च नफातोट्याचे हिशेबात निर्लेखित करण्यात आला आहे. तथापि, ज्या रोपवाटिकेत आंशिक स्वरुपात कामे सुरु आहेत अशा रोपवाटिकांच्या बाबतीत अशा १०% / २०% खर्चापैकी उद्दिष्टांच्या तुलनेत क्षमतेच्या प्रत्यक्ष वापराचे प्रमाणात खर्च निर्लेखित करण्यात आला आहे.

जी) रोपवन खर्च व बीज भूखंड विकास खर्चाचे निर्लेखन

i) वेगवेगळ्या क्षेत्रातील जिवंत रोपांची वेगवेगळी टक्केवारी लक्षात घेता, विरलना लगत पूर्वी उभ्या असलेल्या एकूण झाडावरील प्रमाणशीर रोपवन खर्चाचे प्रमाणात विरलन कामात संबधित क्षेत्रातून तोडलेल्या झाडावरील प्रमाणशीर रोपवन खर्च निर्लेखित करण्यात आला आहे. बांबू रोपवन खर्चाचे निर्लेखन एकूण आठ कापणीमध्ये करण्यात आले आहे. औषधी वनस्पती रोपवन खर्चाचे निर्लेखन भिन्न रोपासाठी भिन्न कालावधी विचारात घेता उत्पादनाच्या वर्षात करण्यात आले आहे. प्रकल्प प्राधिकरणास किंवा शासनास आदेशानुसार हस्तांतरित करण्यात आलेल्या रोपवनाचे बाबतीत एकूण रोपवन खर्च लेख्यात निर्लेखित / समायोजित करण्यात आला आहे. बीज घटकाअंतर्गत बीज भूखंडा संबंधाने विकास कामावरील खर्च त्या शिर्षाअंतर्गत सुरुवातीच्या आधिक्याचे २०% या दराने निर्लेखित करण्यात आला आहे.

ii) ताळेबंदात जैविक संपत्ती म्हणून अंतर्भूत केलेल्या रोपवन खर्चाची चालू वसुली योग्य एकूण किंमत जोपर्यंत अंदाजित केलेल्या एक अथवा अधिक भागातील नुकसान भरुन काढण्यासाठी पुरेशी आहे तोपर्यंत अशा काही भागातील अयशस्वी रोपवने निर्लेखित करण्यात आलेली नाहीत.

एच) संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे आणि प्रगतीपथावरील भांडवली कामे

भारतीय लेखांकन मानंकाकडे (Ind AS) संक्रमण करतांना कंपनीने आपली सर्व संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचे मूल्यांकन दिनांक १ एप्रिल २०१५ रोजी पूर्वीचे सर्व साधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार (GAAP) विचारात घेवून असे वहनक्षम मूल्य संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचे मानीव मूल्य म्हणून उपयोगात आणण्याचे ठरविले आहे.

मूर्त आणि अमूर्त अशा दोन्ही प्रकारच्या संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे संपादित मूल्य / बांधकाम मूल्य यातून संचित घसारा कमी करुन दर्शविण्यात आले आहे. संपत्ती मूल्यात खरेदी किंमत, कर, शुल्क, भाटक व संपत्ती उद्देशित उपयोगासाठी चालू स्थितीत आणण्यासाठी लागणा-या इतर प्रत्यक्ष खर्चाचा समावेश आहे. महत्वाच्या प्रकल्पाकरिता पूर्व तयारी वरील इतर खर्चाचे सुध्दा उचित ठिकाणी भांडवलीकरण करण्यात आले आहे.

प्रगतीपथावरील भांडवली कामात संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे संपादित करण्यासाठी दिलेले अग्रिम तसेच जी संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे त्यांच्या उद्देशित उपयोगासाठी वर्षअखेर अजून तयार नाहीत त्यावरील खर्च समाविष्ट आहे.

ताळेबंदाच्या दिवशी हस्तस्थ आणि उपयोगात न आलेल्या बांधकाम साहित्याची किंमत "प्रगतीपथावरील भांडवली कामे" या स्वतंत्र लेखाशिर्षा अंतर्गत अंतर्भूत आहे.

आय) घसारा आणि परिशोधन

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या परिशिष्ट II मध्ये विहित केल्यानुसार मूर्त संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचे वापरायोग्य आयुष्य विचारात घेवून त्याआधारे घसा-यांची तरतूद करण्यात आली आहे.

कंपनी अधिनियम २०१३, लागू झाल्यानंतर कंपनीने परिशिष्ट II मध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार अंदाजित वापरायोग्य कालावधीचे प्रयोजन केले आहे. त्यानुसार संपत्तीचे शिल्लक वहनक्षम मूल्य सुधारीत उर्वरित वापरायोग्य कालावधी मध्ये अवक्षयित करण्यात येत आहे.

संपत्तीची भर किंवा घट यासबंधाने पूर्ण महिना आधारभूत धरुन भर / घटीचे संबंधात प्रमाणशीर घसा-याची परिगणना करण्यात आली आहे. वापरास अयोग्य घोषित परंतु विक्री न झालेल्या संपत्तीवर वापरास अयोग्य घोषित केल्यानंतर घसा-याची आकारणी करण्यात आलेली नाही. तसेच प्रकल्प प्राधिकरणास किंवा शासनास, आदेशानुसार स्थानांतरीत केलेली संपत्ती यंत्रे व उपकरणे यांचे निर्लेखन अवक्षयित मूल्याने करण्यात आले आहे.

प्रत्येकी रु.५०००/- (पांच हजार) पर्यंत किंमतीच्या संपत्ती, खरेदीचे वर्षात पूर्णपणे अवक्षयित करण्यात येतात.

जे) संपत्तीचे नुकसान

प्रत्येक ताळेबंदाच्या दिवशी संपत्तीच्या वहनक्षम मूल्यात काही नुकसान झाले किंवा कसे हे ठरविण्यासाठी अशा वहनक्षम मूल्याचा आढावा घेण्यात येतो त्यात काही संपत्तीचे वहनक्षम मूल्य वसुलीयोग्य मूल्यापेक्षा अधिक असल्यास त्या मर्यादेपर्यंत नुकसान वगैरे असल्यास नुकसानीसाठी तरतूद करण्यात येते. संपत्तीचे वसुलीयोग्य मूल्य हे निव्वळ विक्रीमूल्य तसेच वापरातील मूल्यापेक्षा जास्त आहे. संपत्तीच्या सतत वापरानंतर आणि वापरायोग्य कालावधी संपल्यानंतर अशा संपत्तीच्या विल्हेवाटीपासून प्राप्त होणारा भविष्यातील अंदाजित अपेक्षित रोख प्रवाह हे संपत्तीचे वापरातील सध्याचे मूल्य आहे. बिघाडामुळे झालेले नुकसान नफातोट्याचे हिशेबात अथवा पुर्नमूल्यांकन संचिती मधून, जे लागू असेल त्याप्रमाणे विचारात घेण्यात येते.

के) अनुदानाचे लेखांकन

शासकीय अनुदानाशी संबंधित संलग्न अटींचे अनुपालन करण्यात येईल आणि अनुदान प्राप्त होईल यासंबंधाने पुरेशी खात्री असेल तरच असे अनुदान कंपनीव्दारे मान्य करण्यात येते.

प्रवर्तकाचे अंशदान या स्वरुपातील शासन अनुदान हे संचिती अंतर्गत जमा करण्यात येते व भागधारकाच्या निधीचा भाग म्हणून संबोधण्यात येते.

उत्पनाशी संबंधित शासकीय अनुदान, ज्या संबंधित खर्चाची भरपाई उद्देशित आहे त्या मर्यादेपर्यंत आवश्यक कालावधी मध्ये नफा तोटा पत्रकात पध्दतशीर आधारावर दर्शविण्यात येते. असे अनुदान

एकतर उत्पन्नांतर्गत स्वतंत्रपणे दर्शविण्यात येते किंवा संबंधित खर्च प्रतिवेदित करतांना त्यातून कमी करण्यात येते.

विनिर्दिष्ट कार्यविधीसाठी शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी अशा संबंधित कार्यविधीच्या निधी लेख्यात जमा करण्यात आला आहे.

एल) गुंतवणूक

चालू गुंतवणूक अशी गुंतवणूक आहे की, ज्याचे स्वरुप त्वरीत वसुलीयोग्य आहे आणि गुंतवणूक केल्याचे दिनांकापासून एक वर्षापेक्षा अधिक कालावधीसाठी ठेवण्यात येणार नाही असे उद्देशित आहे.

एम) संशोधन व विकास खर्च

कंपनी अंतर्गत किंवा अन्यथा प्रायोगिक तत्वावर "**संशोधन व विकास**" या लेखाशिर्षाअंतर्गत करण्यात आलेला खर्च ज्या वर्षात करण्यात आला त्याच वर्षी पूर्णपणे नफातोटयाचे हिशेबात सदर लेखाशिर्षाअंतर्गत खर्ची टाकण्यात आला आहे.

एन) महसूल मान्यता

मालाच्या विक्रीपासूनचे उत्पन्न सर्व महत्वाच्या जोखीम व स्वामित्वाचा मोबदला खरेदीदारांकडे स्थानांतरीत केल्यानंतरच मान्य करण्यात येते, आणि व्यापारी कसर व सूट विचारात घेवून निव्वळ रकमेने दर्शविण्यात आले आहे.

शासन/ इतर यंत्रणा यांचेकडून प्राप्त झालेल्या निधीवर अर्जित व्याज निधी पुरविणा-या यंत्रणाकडून स्पष्ट सूचना अभावी कंपनीचे उत्पन्न म्हणून संबोधण्यात आले आहे.

" टर्न की " आधारावर घेतलेल्या रोपवन प्रकल्पाचे बाबतीत लाभ किंवा हानीची परिगणना कंपनीव्दारे ज्या वर्षात प्रकल्प पूर्ण झाला / करार समाप्त झाला त्या वर्षात करण्यात आली आहे.

ओ) रजा रोखीकरण

कंपनीव्दारे कर्मचा-यांकरिता रजा रोखीकरण निवृत्ती लाभाकरिता तरतूद करण्यात येते. कर्मचा-यांना भविष्यात रोखीकरण करण्यासाठी ठराविक मर्यादेच्या अधिन राहून रजा संचय करण्याचा हक्क आहे. भारतीय आयुर्विमा महामंडळाने कळविलेल्या वार्षिक रकमेच्या आधारावर देयतेची तरतूद करण्यात आली आहे.

पी) सेवा उपदान

भाविष्यात देय असलेल्या सेवा उपदानाच्या लाभाची प्रत्येक ताळेबंदाच्या दिनांकाची देयता भारतीय आयुर्विमा महामंडळातर्फे प्रक्षेपित एकक पत (Projected Unit credit Method) पध्दतीचा उपयोग करुन ठरविली जाते. विमागणित शास्त्रानुसार गृहीतकातील बदलामुळे उत्पन्न होणारा लाभ अथवा हानी निर्मितीच्या कालावधीचे नफातोटयाचे विवरणपत्रात दर्शविण्यात आली आहे.

सेवा उपदानासाठी भारतीय आयुर्विमा महामंडळाच्या गट सेवाउपदान विमा योजनेमार्फत निधी उपलब्ध होत आहे.

आयुर्विमा महामंडळाने केलेल्या मूल्यांकनाचे आधारे कंपनीच्या पात्र समयश्रेणी कर्मचा-यांकरिता सेवा उपदानाची तरतूद करण्यात आली आहे. तथापि भारतीय आयुर्विमा महामंडळाने लेखांकन

मानक-१५ सुधारित २००५ विमागणितीय अधिनियम २००६ सह वाचावे, याअंतर्गत 'प्रमाणीकरण' करण्यासाठी त्यांची असमर्थता कळविली आहे. कंपनी आयुर्विमा महामंडळाने लेखांकन मानक-१५ सुधारित २००५ अंतर्गत पुरविलेल्या सेवा उपदान अहवालावर प्रतिवेदन व प्रकटन या प्रयोजनासाठी पूर्ण विश्वास ठेवत आहे.

क्यू) वस्तू व सेवा कराची (GST) वसुली आणि शोधन

वस्तू व सेवा कराची (GST) वसुली आणि भरणा याची नोंद त्या प्रयोजनासाठी ठेवलेल्या वेगळया लेख्यात करण्यात आली आहे. यापूर्वीच्या निर्धारण वर्षाशी संबंधित, यापूर्वी निश्चित करता येण्यासारखी नसलेली कोणतीही निर्विवाद कर मागणी ज्या वर्षात शोधन झाले किंवा आदेश प्राप्त झाले त्या वर्षात हिशेबात घेण्यात आली आहे.

आर) शासकीय विभाग/यंत्रणाकडे क्षेत्राचे हस्तांतरणापोटी क्षतिपूर्ती दावे

शासकीय विभाग/यंत्रणांकडे स्थानांतरीत करावयाच्या रोपवन व इतर संपत्तीचे क्षतिपूर्ती दाव्याची रक्कम, प्रकल्प प्रस्तावास शासनाकडून मान्यता मिळाल्यानंतर कंपनीने सादर केलेल्या दाव्याच्या आधारे करण्यात आली आहे. कंपनीची रोपवन व इतर संपत्ती शासकीय विभागास समर्पित केल्याचे प्रकरणी क्षतिपूर्तीच्या दाव्याची रक्कम खर्चाचे आधारावर दर्शविण्यात आली आहे. येणे असलेल्या क्षतिपूर्ती दाव्याची रक्कम शासन आणि शासकीय यंत्रणाकडे प्रलंबित असल्याने कोणत्याहि तरतूदीसाठी संदिग्ध म्हणून संबोधण्यात आलेली नाही.

एस) तरतूद आणि संभाव्य देयता.

भूतकाळातील घटनांपासून निर्मित संभवनीय दायित्व परंतु ज्याचे अस्तित्व घडणे किंवा न घडणे यावरुन निश्चित करता येईल, एक किंवा अधिक भविष्यकालीन घटना ज्या पूर्णपणे कंपनीच्या नियंत्रणात नाहीत किंवा ज्या प्रकरणात भविष्यकालीन साधनांच्या विल्हेवाटीसंबंधाने सध्याचे दायित्व मोजता येवू शकत नाही किंवा दायित्वाबाबत विश्वसनीय अंदाज करता येत नाही अशा संभाव्य देयता दर्शविण्यात आल्या आहेत.

साधनांच्या विल्हेवाटीत अंतर्भूत आर्थिक लाभामुळे दायित्व निकाली काढता येणे शक्य असेल आणि ज्या संबंधाने निश्चित अंदाज करता येतील अशा विश्वसनीय अंदाजाचे आधारावर तरतूद करण्यात आली आहे. केलेली तरतूद आवश्यकतेपेक्षा कमी नाही तसेच वर्षाचे शेवटचे दिनांकास असलेले दायित्व निकाली काढण्यासाठी आवश्यक तरतूद योग्य अशा अंदाजाचे आधारावर ठरविण्यात आली आहे.

संभाव्य संपत्ती विचारात घेण्यात आलेल्या नाहीत किंवा वित्तीय विवरणपत्रात प्रकटन करण्यात आलेले नाही.

टी) उत्पन्नावरील करांचे लेखांकन

करासंबंधाने खर्चात चालू आयकर आणि लांबणीवर टाकलेला कर भार/जमा यांचा अंतर्भाव आहे. आयकर अधिनियम १९६१ च्या तरतूदीनुसार कर देयतेची परिगणना करुन त्या आधारावर दरवर्षी चालू कराची तरतूद करण्यात येते.

ताळेबंदाच्या दिनांकास अधिनियमित किंवा कायम अधिनियमित कर दर तसेच कर नियम यांचा उपयोग करुन कर देय उत्पन्न आणि लेख्यानुसार उत्पन्न यामधील कालावधीतील फरकामुळे लांबणीवर

टाकलेल्या देयतेची नोंद करण्यात आली आहे. लांबणीवर टाकलेल्या संपत्तीच्या वसुलीची वाजवी निश्चितता असल्यानंतरच त्याचा विचार करण्यात येतो.

यु) रोख प्रवाह विवरणपत्र

रोखप्रवाह अप्रत्यक्ष पध्दतीचा उपयोग करुन प्रतिवेदित करण्यात आला आहे. ज्याव्दारे रोख स्वरुपात नसलेले व्यवहार कोणतेही पुढे ढकललेले किंवा उपार्जित भूत किंवा भविष्यातील कामांपासून रोख प्राप्ती किंवा शोधन आणि गुंतवणूकीच्या किंवा वित्तीय रोख प्रवाहाशी संबंधित उत्पन्न किंवा खर्चाच्या बाबी याच्या प्रभावाकरिता आयकरापूर्वीचा नफा समायोजित करण्यात आला आहे. कंपनीचे कार्य, गुंतवणूक तसेच वित्तीय कार्यविधीपासूनचा रोखप्रवाह स्वतंत्रपणे दर्शविण्यात आला आहे.

व्ही) वस्तुसूची

कृषी विषयक कार्यविधी आणि कापणीचे ठिकाणी असलेले कृषी उत्पादन / वनोपज यांना भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS–2) (वस्तूसूची) चे परिच्छेद ३ (अ) अन्वये जैविक संपत्तीमधून विनिर्दिष्टपणे वगळण्यात आल्यामुळे ते कंपनीला लागू नाही.

वस्तुसूची मध्ये अंतर्भूत प्रगतीपथावरील कामांचे मूल्यांकन परिव्यय मूल्यावर आधारीत आहे. कापणी प्रक्रियेच्या परिणाम स्वरुप प्राप्त उत्पादन म्हणजे विक्रीसाठी तयार वनोपज मालाच्या संवरण स्कंधाचे मूल्यांकन निव्वळ वसूलीयोग्य मूल्य / रास्त मूल्याने करण्यात आले असून अशा मूल्यातील बदल त्या बदलाच्या कालावधीच्या नफा किंवा तोट्यात विचारात घेण्यात आला आहे.

डब्ल्यू) प्रतिभाग मिळकत

समता भागधारकाचा संबंध असलेल्या चालू वर्षाकरिता निव्वळ नफा किंवा तोटयास या वर्षात शिल्लक असलेल्या समता भागाचे भारित सरासरीने भागून मूळ प्रतिभाग मिळकतीची परिगणना करण्यात आली आहे.

एक्स) प्रस्तावित लाभांश

वार्षिक सर्वसाधारण सभेची मान्यता प्रलंबित असल्याने संचालक मंडळाने शिफारस केलेल्या लाभांशाची तरतूद लेख्यात करण्यात आली नाही. भागधारकांनी मान्यता दिलेल्या दिनांकास भागावरील लाभांशाची नोंद देयता म्हणून करण्यात येते.

टिपणी - २३ बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणीशास्त्र उद्यान

एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड ही फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेड (FDCM) ची सहाय्यक कंपनी असून ती बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणिशास्त्र उद्यानाच्या विकासासाठी दि १४.११.२०१८ रोजी संस्थापित करण्यात आली आहे.

एफडीसीएम लि. ने सहाय्यक कंपनीत रु. ५१००००/- चे ५१% समता भाग (५१००० भाग प्रत्येकी रु. १० दर्शनीमूल्याचे) धारण केले आहेत. कंपनीने सहाय्यक कंपनीत केलेली गुंतवणूक महाराष्ट्र शासनाकडून गोरेवाडा प्रकल्पासाठी प्रात निधीतून करण्यात आली असल्यामुळे एक रुपया सांकेतिक मूल्याने अभिलिखित करण्यात आली आहे.

टिपणी - २४ कंपनीकडे वनक्षेत्राचे हस्तांतरण

चालू वर्षात कंपनीला वन विभागाकडून क्षेत्र स्थानांतरित करण्यात आलेले नाही.

टिपणी - २५ कंपनीकडून वनविभागास क्षेत्राचे हस्तांतरण

चालू वर्षात कंपनीकडून वन विभागास कोणतेही क्षेत्र हस्तांतरीत करण्यात आलेले नाही.

टिपणी - २६ स्थिर संपत्ती

पूर्ण स्वामित्व असलेल्या जमिनीवरील कंपनीच्या मालकीच्या अचल संपत्तीचे हक्क विलेख (Title Deeds) कंपनीच्या नावे आहेत. तथापी भाडेपट्टीने घेतलेल्या जमिनीवर बांधलेल्या ईमारतीच्या स्वरुपातील अचल संपत्तीची मालकी जरी कंपनीकडे असली तरी हक्क विलेख कंपनीच्या नावाने नाहीत.

स्थिर संपत्ती नोंदवही ठेवण्यात आली आहे. तथापी संपत्तीला अनुक्रमिक कोडींग / लेबल लावणे (टॅगींग) ई. कामे प्रगतीपथावर आहेत.

नाशिक प्रदेशातील तत्कालीन यावल विभागातील चोपडा येथील रु. २१.९० लाख (मागील वर्षी रु. २१.९० लाख) रकमेची जमीन व ईमारती वन विभागाच्या ताब्यात आहेत. तथापी ही संपत्ती पूर्णपणे अवक्षयीत झालेली आहे. यासंबंधीचा मोबदला किंवा इतर काही असल्यास त्याबाबत अजून अंतीम निर्णय झालेला नाही, आणि त्यामुळे सदर संपत्तीची मालकी अजूनही कंपनीकडे आहे.

टिपणी - २७ सेवा उपदान व रजा रोखीकरण लाभ

अ-१) एफडीसीएम लिमी., कर्मचा-यांचे संबंधाने सेवाउपदान :-

(रक्कम रुपयात)

१	**गृहीतक (Assumption)**	**दि.३१.०३.२०२० रोजी**	**दि.३१.०३.२०२१ रोजी**
	सवलत दर	७.२५%	७.००%
	वेतन वृध्दी	७.००%	७.००%
२	**दायित्वाचे वर्तमान मूल्यातील बदल दर्शविणारा तक्ता**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्षाच्या सुरुवातीस दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	४५८७७८८४३.००	४५७३४६९१३.००
	व्याज खर्च	३४४०८४१३.००	३३१५७६५१.००
	चालू सेवा खर्च	२०९३८०७१.००	२२५२९७६४.००
	शोधन केलेले लाभ	(९६८६७८४५.००)	(९९५०८७२४.००)
	दायित्वावर विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
	वर्ष अखेर दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	४५७३४६९१३.००	३८७७६५४८२.००
३	**योजनांतर्गत मालमत्तेच्या रास्त मूल्यातील बदल दर्शविणारा तक्ता**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्षाच्या सुरुवातीस योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४७५३६८२२५.१३	४०८८२८९१९.७०
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर अपेक्षित प्राप्ती	३०३२८५३९.५७	२८८१२३१३.१०
	अंशदान	--	१०४२८२९४९.१४

	शोधन केलेले लाभ	(९६८६७८४५.००)	(९९५०८७२४.००)
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर विमागणितीय प्राप्ती/(नुकसान)	निरंक	निरंक
	वर्ष अखेर योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४०८८२८९१९.७०	४४२४१५४५७.९४
४	**योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य दर्शविणारा तक्ता**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्षाच्या सुरुवातीस योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४७५३६८२२५.१३	४०८८२८९१९.७०
	योजनेअंतर्गत संपत्तीची प्रत्यक्ष प्राप्ती	३०३२८५३९.५७	२८८१२३१३.१०
	अंशदान	निरंक	१०४२८२९४९.१४
	शोधन केलेले लाभ	(९६८६७८४५.००)	(९९५०८७२४.००)
	वर्ष अखेर योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४०८८२८९१९.७०	४४२४१५४५७.९४
	निधीची स्थिती	(४८५१७९९३.३०)	५४६४९८७५.९४
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर अंदाजित प्राप्ती पेक्षा जास्तीची प्राप्ती	निरंक	निरंक
	(प्रत्यक्ष प्राप्ती दर = अंदाजित प्राप्ती दर वार्षिक नूतनीकरण दिनांक ३१ मार्च रोजी आल्यामुळे)		
५	**विचारात घेतलेले विमागणितीय प्राप्ती / नुकसान**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	दायित्वावर विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	(४००८९४३१.००)	२५७६००२२.००
	वर्षाकरिता विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान योजनेअंतर्गत संपत्ती	निरंक	निरंक
	दायित्वावर विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
	या वर्षातील विचारात घेतलेली विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
६	**ताळेबंद आणि नफातोटयाचे विवरणपत्रात विचारात घ्यावयाची रक्कम**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्ष अखेर दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	४५७३४६९१३.००	३८७७६५५८२.००
	वर्ष अखेर योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४०८८२८९१९.७०	४४२४१५४५७.९४
	निधीची स्थिती	(४८५१७९९३.३०)	५४६४९८७५.९४
	ताळेबंदात विचारात घेतलेली निव्वळ संपत्ती / (देयता)	(४८५१७९९३.३०)	५४६४९८७५.९४
७	**नफातोटयाच्या विवरणपत्रात विचारात घेतलेले खर्च**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	चालू सेवा मूल्य	२०९३८०७१.००	२२५२९७६४.००

	व्याज खर्च	३४४०८४१३.००	३३१५७६५१.००
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर अपेक्षित प्राप्ती	(३०३२८५३९.५७)	(२८८१२३१३.१०)
	वर्षात विचारात घेतलेले निव्वळ विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
	नफा तोटयाचे विवरणपत्रात विचारात घेतलेला खर्च	६५१०७३७५.००	१११५०८०.००

ब) कर्मचा-यांचे रजा रोखीकरण निवृत्ती लाभ भारतीय आर्युविमा महामंडळाशी संलग्न करण्यात आले आहे. तथापि यासंबंधाने प्रकटीकरण करण्यासाठी आवश्यक माहिती पुरविण्यास आयुर्विमा महामंडळाने असमर्थता दर्शविली आहे. त्यामुळे भारतीय लेखांकन मानक १९ नुसार प्रकटीकरण करता येवू शकले नाही.

टिपणी - २८ कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर)

कंपनीने कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायीत्व कार्यविधी (CSR) व्यवस्थापनासाठी “एफडीसीएम सी एस आर” ट्रस्टची स्थापना केली आहे. एफडीसीएम सीएसआर ट्रस्ट ला केलेल्या अंशदानाचे स्वरुपात सीएसआर खर्चाचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

(रु कोटीत)

तपशील	३१ मार्च २०२१ रोजी	३१ मार्च २०२० रोजी
चालू वर्षात खर्च करावयाची रक्कम	२.१२	२.५५
मागील वर्षातील उपलब्ध रक्कम	--	--
एकूण	२.१२	२.५५
चालू वर्षात एफडीसीएम सीएसआर ट्रस्ट ला केलेल्या अंशदान स्वरुपात खर्च	२.१२	२.५५

टिपणी - २९ सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उपक्रम विकास कायदा २००६

कंपनीकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीवर आधारीत दि. ३१.३.२०२१ रोजी सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उपक्रम विकास कायदा २००६ अंतर्गत नोंदणीकृत कोणतेही सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम कंत्राटदार / पुरवठाधारक व सेवा देणारे नाहीत.

टिपणी - ३० खंड प्रतिवेदन —

कंपनीची मुख्य कार्यविधी ही रोपवन निर्मिती असल्यामुळे लेखांकनासंबंधी स्वतंत्र प्रतिवेदन देण्यायोग्य खंड नाही.

टिपणी - ३१ संबंधित पक्षकार व्यवहार प्रकटन -

(अ) संबंधित पक्षकारांची यादी

(I) सहाय्यक कंपनी

एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमिटेड.

(II) **व्यवस्थापकीय प्रमुख व त्यांचे संबंधित नातेवाईक**

श्री एन. वासुदेवन, व्यवस्थापकीय संचालक

डॉ. एन. रामबाबू, तत्कालीन व्यवस्थापकीय संचालक

(III) इतर (Entities) अस्तित्व

अ) एफडीसीएम लि एम्प्लाइज जी.जी.सि.ए. स्किम

ब) एफडीसीएम सीएसआर ट्रस्ट

(ब) वरील संबंधित पक्षकारांसोबत केलेल्या व्यवहाराचे स्वरुप खालील प्रमाणे आहे.

सहाय्यक कंपनीत केलेली गुंतवणूक

अ.क्र.	तपशील	वर्ष २०२०-२१	वर्ष २०१९-२०
१	एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड	रुपये १.००	रुपये १.००

व्यवस्थापकीय प्रमुख व त्यांचे नातेवाईकांसोबत केलेले व्यवहार:-

व्यवस्थापकीय संचालक हे कंपनीचे व्यवस्थापकीय प्रमुख म्हणून संबंधित पक्षकार आहेत. व्यवस्थापकीय संचालक यांना वेतन व भत्यांच्या शोधना व्यतिरिक्त संबंधित पक्षकार संबंधाने या वर्षात कोणतेही व्यवहार नाहीत.

अ.क्र.	वर्ष २०१९-२०	व्यवस्थापकीय प्रमुख	कालावधी	वेतन व भत्ते (रुपये लाखात)
१	डॉ. एन. रामबाबू	व्यवस्थापकीय संचालक	१.०४.२०१९ ते ३१.०३.२०२०	३२.५५

अ.क्र.	वर्ष २०२०-२१	व्यवस्थापकीय प्रमुख	कालावधी	वेतन व भत्ते (रुपये लाखात)
१	डॉ. एन. रामबाबू	व्यवस्थापकीय संचालक	१.०४.२०१९ ते ०४.१०.२०२०	७.९८
२	श्री एन वासुदेवन	व्यवस्थापकीय संचालक	०५.१०.२०२०ते ३१.०३.२०२१	१५.१२

सामाईक नियंत्रणा अंतर्गत (Entity) अस्तित्व सोबत व्यवहार **(रु कोटीत)**

अ.क्र.	वर्ष	एफडीसीएम सी एस आर ट्रस्ट	एफ. डी. सी. एम. लि. एम्प्लॉइज जी.जी.सी.ए. स्किम
	२०१९-२०		
१	वित्तीय वर्षा करिता अंशदान	२.५५	२०.५०
	२०२०-२१		**(रु कोटीत)**
१	वित्तीय वर्षाकरिता अंशदान	२.१२	--

अ.क्र.	एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लि.	२०२०-२१	२०१९-२०
१	व्हीजीएफ निधी (रु. कोटीत)	१.७८	१०.००
२	विद्युत खर्च आणि इतर (रुपयात)	रु ९९५२७/-	रु ६०९९१/-

टिपणी - ३२ प्रती भाग मिळकत

समता भाग धारकांचा संबंध असलेल्या कालावधीकरीता निव्वळ नफ्यास या कालावधीत शिल्लक असलेल्या समता भागाचे भारित सरासरीने भागून मूळ प्रतिभाग मिळकतीची परिगणना करण्यात आली आहे. तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

प्रती भाग मिळकत	२०२०-२१	२०१९-२०
करानंतरचा आणि अनिवार्य संचिती चे तरतूदीनंतर निव्वळ नफा	रु.६५४५.१५लाख	रु.१३७०.४४ लाख
भारित सरासरी समता भाग (संख्या)	३२३१२३४८	३२३१२३४८
प्रती भाग मूळ / मिश्रीत मिळकत	रु. २०.२६	रु. ४.२४

टिपणी - ३३ लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती (निव्वळ)

(रु.लाखात)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१.०३.२०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१.०३.२०२० अखेरचे आकडे
लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती		
संदिग्ध ऋणाकरिता तरतूद	२.३५	१.८३
कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी अंशदान तरतूद	४३.९०	६.७९
संपत्ती, यंत्रे व उपकरणावरील घसारा	२.८२	४.९०
एकूण	**४९.०७**	**१३.५२**
लांबणीवर टाकलेली कर देयता		
लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती / देयता (निव्वळ)	**४९.०७**	**१३.५२**
चालू वर्षी लांबणीवर टाकलेला कर	**३५.५५**	**२२.५०**

टिपणी — ३४ बॅकेतील शिल्लक / बँक हमी

अल्पमुदती ठेवी रु. ७१.३८ लाख रकमेच्या (मागील वर्षी रु.७६.९८ लाख) बँक हमी घेण्यासाठी बँकांकडे तारण ठेवण्यात आलेल्या आहेत.

टिपणी - ३५ संपत्तीची हानी

संपत्तीचे बिघाड / नुकसान याबाबत सूचना आहे किंवा कसे यासंबंधाने ताळेबंदाचे दिवशी कंपनीने संपत्तीचे निर्धारण केले आहे. ताळेबंदाच्या दिवशी संपत्तीला बिघाड /हानी झाल्याबाबत कोणतीही सूचना नाही.

टिपणी - ३६ संभाव्य देयता

तरतूद न केलेली संभाव्य देयता आणि कंपनी विरुध्द केलेल्या दाव्याचे संबंधात न स्विकारलेल्या देयता :-

ए) i) कंपनीच्या मालकीची/कंपनीचे ताब्यात असलेली काही जमीन, ईमारती इत्यादी वरील नगरपालिका आणि इतर स्थानिक करासंबंधी, निर्धारण प्रलंबित असल्यामुळे तसेच काही प्रकरणात देयता स्विकृत न केल्यामुळे :- याबाबत देयता रक्कम स्पष्ट करण्यासारखी नाही.

ii) सन २०१८-१९ ते २०२०-२१ या वर्षाकरिता आगार विभाग बल्लारशाचे बाबतीत नगर परिषद कर देयते वरील रु. १४.३७ लाख व्याजाची देयता समुचित प्राधिका-यांकडे अपील प्रलंबित असल्यामुळे कंपनीने स्विकृत केलेली नाही.

iii) जमीन महसूल जर काही असल्यास.

बी) ताळेबंदाचे दिवशी भांडवली कार्यावरील अंमलबजावणीस शिल्लक असलेल्या कराराची तरतूद न केलेली अंदाजित रक्कम :- निरंक.

सी) i) पात्र मजूरांसाठी या अगोदरच्या वर्षाची भविष्य निर्वाह निधीचे संबंधात जर काही देयता असल्यास.

ii) विविध वनप्रकल्प विभागाअंतर्गत कंपनीव्दारे मजूरांच्या भविष्य निर्वाह निधीचे शोधनात अनियमितता /शोधन न करणे या संबंधाने भविष्य निर्वाह निधी आयुक्त, नागपूर यांनी आकारलेल्या नुकसान भरपाई बाबत अंदाजित देयता रु. २०८६.९८ लाख (मागील वर्षी रु.२०८६.९८ लाख) सदरहू प्रकरणी कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी अपील न्यायाधिकरण, नवी दिल्ली यांचे निर्देशानुसार पुढील निर्णयाचे अधिन राहून कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे. तसेच भविष्य निर्वाह आयुक्त अकोला यांनी यवतमाळ वन प्रकल्प विभागात भविष्य निर्वाह निधी अंशदाना संबंधाने अपीलावर / याचिकेवर निर्णय प्रलंबित असल्याने आकारलेल्या नुकसान भरपाईबाबत देयता रु. २०२.७४ लाख.

iii) मजूरांचे संबंधाने उपदानाबाबत जर काही देयता असल्यास.

iv) मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ यांचे आदेशान्वये किनवट वनप्रकल्प विभागातील मजुरांना कामावरुन कमी करण्याचे प्रकरणाचे बाबतीत देयता रु.२६.३४ लाख (मागील वर्षी रु.२६.३४ लाख) आणि श्री. के.डी. चव्हाण वनमजूर यांच्यावर झालेल्या वन्य प्राण्याच्या हल्ल्यात जखमी झाल्यामुळे नुकसान भरपाई संबंधाने श्रम न्यायालय नांदेड यांनी प्रकरण क्रमांक डब्ल्यूसीए /११/२००० मध्ये नुकसान भरपाई संबंधाने पारित केलेल्या आदेशावर कंपनीने दाखल केलेले अपील प्रलंबीत असल्याने देयता रु. ०.८३ लाख (मागील वर्षी रु.०.८३ लाख).

v) मूल्य वर्धित कर निर्धारणामधील कर निर्धारण वर्ष २०१०-११ व २०११-१२ संबंधाने देयता रु. १९.५४ लाख (मागील वर्षी रु. १९.५४ लाख).

डी) विक्रीकर / मूल्यवर्धीत कर, वस्तू व सेवा कर / आयकर निर्धारण प्रलंबित असल्यामुळे/लांबणीवर टाकल्यामुळे भूर्दंड, व्याज इ. बाबत जर काही देयता असल्यास.

ई) कर्मचारी आणि मजूर यांच्या विविध मागण्या अभिनिर्णयासाठी प्रलंबित असल्यामुळे, त्याबाबत देयता निश्चित करता येण्यासारखी नाही.

एफ) रोपवन क्षेत्रातील उभ्या झाडांची प्रत्यक्ष पडताळणी न झाल्यामुळे काही संभाव्य नुकसान इत्यादी असल्यास.

जी) भूपट्याचे भाटका (Patta rent) संबंधाने काही देयता इ. असल्यास.

एच) नाशिक प्रदेशातील तत्कालिन नंदूरबार विभागातील श्री एस.जे. बारजिभे, वनरक्षक यांना वैद्यकीय कारणास्तव सेवानिवृत्त केल्याने मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद खंडपीठ यांनी याचिका क्र. ६७६/२००० मध्ये पारित केलेल्या आदेशावर कंपनीने दाखल केलेले अपील प्रलंबीत असल्यान वेतन व भत्यासंबंधाने देयता रु. २१.६१ लाख (मागील वर्षी रु. २१.६१ लाख) (अंदाजे).

आय) मा. श्रम न्यायालय तृतीय नागपूर यांनी प्रकरण क्र. पीजीए/३/२०१३ मध्ये दि. २८.९.२०१५ रोजी पारीत केलेल्या आदेशानुसार श्री. के.जी.सहारे मजूर नागपूर वन प्रकल्प विभाग यांना सेवा उपदानाचे संबंधाने, कंपनीने दाखल केलेले अपील प्रलंबीत असल्याने देयता रु ०.९७ लाख (मागील वर्षी रु.०.९७ लाख).

जे) एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लि. (सहाय्यक कंपनी) ने मागणी केलेल्या रु. ४४६४५८४५/- खर्चाची प्रतिपूर्ती अजूनपर्यंत कंपनीने स्विकृत केलेली नाही.

के) आगार विभाग बल्लारशाह येथील नैमत्तिक कामगारांना कामावरुन कमी केल्यामुळे मा. उच्च न्यायालय नागपूर खंडपीठात याचिका ३२१६/२०१८ मध्ये कंपनीने दाखल केलेल्या अपीलावर निर्णय प्रलंबित असल्याने अंदाजित देयता रु. ३२.५७ लाख (मागिल वर्षी रु. ३२.५७ लाख).

एल) भंडारा वन प्रकल्प विभागातील नैमत्तिक कामगार श्री एल.एच. बडोले यांना कामावरुन कमी करण्याचे प्रकरणात न्यायालयात अपीलावर निर्णय प्रलंबीत असल्याने देयता रु. ७.६२ लाख.

टिपणी - ३७ संकीर्ण / इतर महत्वाच्या बाबी

अ) व्यापारी येणे अंतर्गत विविध लेख्यातील वैयक्तिक शिल्लक, येणे रकमा आणि इतर येणे विकलनाधिक्य यांस पुष्टी मिळालेली नाही.

ब) रोख व रोख सममूल्य यात गोंदिया वन प्रकल्प विभागातील रोख रकमेची लुटमार झालेल्या रु.३.२२ लाख (मागील वर्षी रु.३.२२ लाख) भरणा न केलेल्या महसूलाचा समावेश आहे. सदर प्रकरणी विभागीय चौकशीची कार्यवाही अजूनपर्यंत पूर्ण झालेली नाही.

क) ऋणा अंतर्गत कर्मचा-यांकडून नामंजूर प्रमाणकापोटी वसुलीयोग्य रक्कम रु.६२.३३ लाख (मागील वर्षी रु.१०८.२९ लाख) चा समावेश आहे.

ड) कंपनीच्या आधीच ताब्यात असलेल्या जमिनीच्या संबंधाने जमीन महसूल इ. तर कांही असल्यास त्याकरिता कोणतीही तरतूद केलेली नाही.

ई) जनहित याचिका क्रमांक ३४२१५ तत्कालीन खामगाव वन प्रकल्प विभागातील रोजगार हमी योजना संबंधाने प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्याने जर कांही देयता असल्यास.

फ) वितरकांना खर्चासाठी दिलेले अग्रिम वितरकाचे पदनामाने बँकेत खाते उघडून हाताळण्यात येत असून ऋण व अग्रिमा अंतर्गत वर्गीकृत करण्यात आले आहे.

ग) सातव्या वेतन आयोगानुसार थकबाकीपोटी लेख्यात रु. ३७.०० कोटीं (मागील वर्षी रु. २५.०० कोटी) (अंदाजे) तरतूद करण्यात आलेली आहे.

ह) चालू वर्षी कर्मचा-यांसाठी प्रोत्साहनात्मक रकमेचे शोधनासाठी अंदाजे रु. ७.५० कोटीची (मागील वर्षी रु. ६.०० कोटी) तदर्थ तरतूद करण्यात आलेली आहे.

य) कोविड-१९ महामारी मुळे दि. २५ मार्च, २०२० रोजी सुरु झालेल्या टाळेबंदी मुळे देशभरातील आर्थिक कार्यविधीत महत्वपूर्ण घट होउन त्याचे परिणाम स्वरुप कंपनीचे व्यावसायिक कार्य प्रभावित झाल्यामुळे अखेर त्याचा परिणाम वित्तीय विवरणपत्रावर झाला आहे.

टिपणी क्र. ३८ पुनःर्गट आणि फेर मांडणी

ताळेबंद, समावेशक उत्पन्नासह नफातोटापत्रक आणि रोख प्रवाह विवरणपत्र व भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र व त्यांचेशी संबंधित असलेल्या टिपणीमधील मागील वर्षाचे आकडे आवश्यक त्या ठिकाणी पुनर्गट आणि फेर मांडणी करुन घेतलेले आहेत. वित्तीय विवरण पत्रातील आकडे जवळच्या रुपयात दर्शविण्यात आलेले आहेत.

वित्तीय विवरणपत्राचा अविभाज्य भाग असलेल्या टिपणी क्र. १ ते ३८ करिता स्वाक्षरी.

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
UDIN 21135038AAACQ6182

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
UDIN 21109974AAAAGK5831

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(साईप्रकाश संकरराव गंटी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०९११३८०८

स्वाक्षरित
(एन. वासुदेवन)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८९४०३१९

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २५.११.२०२१

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

CIN : U45200MH1974SGC017206

एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे २०२०-२१

पंजियीत कार्यालय:एफडीसीएम भवन, प्लॉट नं. ३५९/ब, अंबाझरी, हिंगणा रोड, नागपूर-४४० ०३६

कार्यालय
महालेखाकार (लेखापरीक्षा)–II, महाराष्ट्र, नागपुर
OFFICE OF THE
ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT)-II, MAHARASHTRA, NAGPUR

सत्यमेव जयते

लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा
Dedicated to Truth in Public Interest

<u>गोपनीय</u>

डी.पी.सेल(ए एम जी-II)/एफडीसीएम/२०-२१/४०३
दिनांक १४/०३/२०२३

प्रति,
व्यवस्थापकीय संचालक
फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड
एफडीसीएम भवन, ३५९/ब, अंबाझरी, हिंगणा रोड,
नागपूर ४४० ०३६.

विषय: फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूर च्या दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या एकत्रिकृत लेख्यावर कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय.

महोदय / महोदया,

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूर च्या दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या एकत्रिकृत लेख्यावर कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे "**निरंक**" अभिप्राय **प्रमाणपत्र** (Nil Comment Certificate) सोबत जोडले आहेत.

वार्षिक सर्वसाधारण सभा (A.G.M.) झाल्यानंतर वार्षिक अहवालाच्या तीन छापील प्रती या कार्यालयास कृपया पाठविण्यात याव्यात, तसेच उपरोक्त वार्षिक अहवाल विधान सभेत सादर करण्याची तारीख या कार्यालयास कळवावी.

आपला विश्वासू,

स्वाक्षरीत
(**बी. मनीमोझी**)
व. उप महालेखाकार / AMG - II

सहपत्र : वरील प्रमाणे

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १४३ (६) (ब) अंतर्गत फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरण पत्रावरील अभिप्राय

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूर च्या दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षाकरिता वित्तीय विवरणपत्रे, कंपनी अधिनियम २०१३ नुसार विहीत केलेल्या अहवालाचे चौकटीत तयार करण्याची जबाबदारी ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची आहे. भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी कंपनी अधिनियम २०१३ चे कलम १३५ (५) नुसार नियुक्त केलेले सांविधिक लेखापरीक्षक हे अधिनियमाच्या कलम १४३ अंतर्गत त्यांनी स्वतंत्रपणे केलेल्या लेखापरीक्षणाचे आधारे व अधिनियमाच्या कलम १४३(१०) अंतर्गत विहित लेखापरीक्षण प्रमाणानुसार या वित्तीय विवरणपत्रावर अभिप्राय व्यक्त करण्यासाठी जबाबदार आहेत. त्यांनी ही जबाबदारी पार पाडल्याचे त्यांचे दिनांक ०३/१०/२०२२ रोजीच्या लेखापरीक्षकांच्या अहवालात नमूद केलेले आहे.

मी, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे वतीने कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३ (६) अधिनियमाच्या कलम १२९ (४) सोबत वाचावे त्यानुसार फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड, नागपूरच्या दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचे पूरक लेखा परीक्षण केलेले आहे. आम्ही फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लि. चे पुरवणी लेखापरीक्षण केले आहे, परंतु आम्ही एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमिटेड च्या (सहाय्यक कंपनी) त्याच दिवशी संपलेल्या वर्षाकरिता वित्तीय विवरणपत्राचे पुरवणी लेखापरीक्षण केलेले नाही. हे पूरक लेखापरीक्षण आम्ही सांविधिक लेखा परीक्षकांचे कामाची कागदपत्रे न पाहता आणि मूलत: सांविधिक लेखापरीक्षकांनी केलेल्या प्राथमिक तपासाला मर्यादित राहून स्वतंत्रपणे आणि कंपनीच्या अभिमत व्यक्ती व लेखांकनासंबंधी निवडक अभिलेख तपासून केले आहे.

माझ्या लेखा परीक्षणाच्या आधारावर सांविधीक लेखा परीक्षकांचे अहवालावर अधिनियमाच्या १४३ (६) (ब) अंतर्गत कोणतेही अभिप्राय किंवा पुरवणी देण्यायोग्य कोणतीही ठळक बाब माझे निदर्शनास आलेली नाही.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक
यांचे वतीने व करिता
स्वाक्षरीत
(थिरुपती वेंकटस्वामी)
महालेखाकार

स्थळ : नागपूर
दिनांक: १४/०३/२०२२

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,	**सी एन पटेल आणि कंपनी,**
सनदी लेखापाल,	**सनदी लेखापाल,**
२०५ घटाटे चेंबर,	**प्लॉट नं.१२, एसबीआय एम्प्लॉइज**
पंचशील चौक	**आराधना सोसायटी, काटोल रोड,**
नागपूर - ४४० ०१२.	**नागपूर - ४४० ०१३.**

"स्वतंत्र लेखा परीक्षकांचा अहवाल"

प्रति,
सभासद,
फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड

एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचे लेखा परीक्षणावर अहवाल

१. अभिप्राय

आम्ही फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड (यानंतर सूत्रधारी कंपनी म्हणून निर्दिष्ट) चे सोबतचे एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे ज्यात दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजीचा एकत्रिकृत ताळेबंद, एकत्रिकृत नफातोट्याचा हिशेब (इतर समावेशक उत्पन्न अंतर्भूत करुन) व रोख प्रवाह विवरण पत्र, वर्ष अखेर भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र तसेच महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणाचा सारांश आणि त्यासोबत जोडलेल्या इतर स्पष्टीकरणात्मक माहितीचे लेखापरीक्षण केले आहे.

आमच्या मते व संपूर्ण माहितीनुसार आणि आम्हाला देण्यात आलेल्या स्पष्टीकरणानुसार आणि टिपणी क्र. ३६ (जे) चे अधिन राहून पूर्वोक्त वित्तीय विवरणपत्रे कंपनी अधिनियम २०१३ ("अधिनियम") नुसार आवश्यक असलेली माहिती देत असून अधिनियमाच्या कलम १३३ सुधारित कंपनी (भारतीय लेखांकन मानक) नियम २०१५ सह वाचल्यास त्याअन्वये विहित केलेल्या भारतीय लेखांकन मानकाशी ("Ind AS") अनुरुप आणि भारतामध्ये सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार कंपनीची दि. ३१ मार्च २०२१ रोजीची स्थिती, एकत्रिकृत नफा व एकूण एकत्रिकृत समावेशक उत्पन्न, एकत्रिकृत भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र आणि त्या दिवशी संपणा-या वर्षाकरिता एकत्रिकृत रोख प्रवाह विवरणपत्र यांची खरी व वास्तववादी स्थिती दर्शवित आहेत.

२. अभिप्रायाकरिता आधार

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३(१०) अंतर्गत विनिर्दिष्ट लेखापरीक्षण मानकानुसार (SAs) आम्ही एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचे आमचे लेखापरीक्षण केले आहे. ह्या मानकांतर्गत आमच्या जबाबदा-या पुढे एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचे लेखापरीक्षणा करिता जबाबदा-या अंतर्गत वर्णन केल्या असून त्या आमच्या अहवालाचा भाग आहेत. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेव्दारे निर्गमित नीतितत्व संहितेनुसार तसेच कंपनी अधिनियम २०१३ च्या तरतूदी आणि त्यामधील नियमा अंतर्गत एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या आमच्या लेखापरीक्षणाशी सुसंबध्द असलेल्या नैतिक आवश्यकता सह आणि सदर आवश्यकता तसेच नितितत्व संहितेनुसार आम्ही आमच्या इतर नैतिक जबाबदा-या पार पाडल्या असून त्यानुसार आम्ही कंपनीपासून स्वतंत्र आहोत. आम्ही प्राप्त केलेला लेखापरीक्षण विषयक पुरावा एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रावर आमचे अभिप्राय व्यक्त करण्यासाठी पुरेसा व समर्पक आधार आहे असा आम्हाला विश्वास आहे.

३. लेखापरीक्षण विषयक महत्वाच्या बाबी

असूचीबध्द कंपनी असल्यामुळे एसए ७०१ नुसार लेखापरीक्षण विषयक महत्वाच्या बाबीवर प्रतिवेदन करणे कंपनीला लागू नाही.

४. महत्वपूर्ण बाब (Emphasis of Matter)

कंपनीने आपल्या कर्मचा-यासाठी रजा रोखीकरण लाभासंबंधाने सेवानिवृत्त लाभांचे विमागणितीय मूल्यांकन प्राप्त केलेले नाही.

कंपनीने देय बाकी रकमेची राज्य शासन तसेच इतर शासकीय विभागाकडून पुष्टी उपलब्ध करुन दिलेली नाही. अशा विभागाकडून पुष्टी अभावी देय बाकी रकमेच्या वहनक्षमतेच्या अचूकपणाबाबत खात्री करता येवू शकली नाही.

या बाबीसंबंधाने आमचे मनात फेरबदल झालेला नाही.

एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड, नांवाने ओळखली जाणारी) (यापुढे 'सहाय्यक कंपनी' म्हणून उल्लेखित) सूत्रधारी कंपनीच्या या सहाय्यक कंपनीच्या सांविधिक लेखापरीक्षकांनी त्यांच्या लेखापरीक्षा अहवालात खालील बाबी महत्वपूर्ण बाबी म्हणून प्रतिवेदित केल्या आहेत.

१. फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेड (एफडीसीएम) कडून व्हायबिलिटी गॅप फंड म्हणून रु. ४४६४५८४५/- ची रक्कम येणे दर्शविली आहे. एफडीसीएमलि कडून प्राप्त माहितीनुसार एफडीसीएम लिमीटेड च्या संचालक मंडळाने या प्रकरणात निर्णय घेतलेला नाही आणि म्हणून ही रक्कम एफडीसीएमलि च्या लेखा पुस्तकात समाविष्ट करण्यात आलेली नाही.
२. सहाय्यक कंपनीच्या लेखा परीक्षित वित्तीय विवरणपत्राच्या महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणातील टिपणी क्र. २० चे मुद्दा क्र. २ (डब्ल्यू) कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे, ज्यात व्यवस्थापनाने कंपनीच्या कार्यावर कोवीड १९ चा प्रभाव निर्धारित केला आहे.
३. सहाय्यक कंपनीच्या लेखा परीक्षित वित्तीय विवरणपत्राच्या महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणातील टिपणी क्र. २० चे मुद्दा क्र. (एस) कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे, व्यवस्थापनाने चालू संकल्पना आधाराचे (of going concern) निर्धारण केले आहे.
४. सहाय्यक कंपनीच्या महत्वाच्या लेखाविषयक धोरणातील टिपणी क्र.२० चे मुद्दा क्र.२ (व्ही) कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे ज्यात व्यवस्थापनाने "भागाचे हस्तांतरण आणि संयुक्त उपक्रम विघटन करार" यांचा प्रभाव निर्धारित केला आहे.

एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी) (सहाय्यक कंपनी) च्या सांविधिक लेखा परीक्षकांनी ह्या प्रकरणा संबंधाने त्यांचे निष्कर्षात सुधारणा नाही असे प्रतिवेदित केले आहे.

५. वित्तीय विवरणपत्रे आणि त्यावर लेखा परीक्षकांच्या अहवाला व्यतिरिक्त इतर माहिती

कंपनीचे संचालक मंडळ इतर माहिती तयार करण्यासाठी जबाबदार आहे. इतर माहितीमध्ये संचालक मंडळाच्या अहवालात समाविष्ट केलेल्या माहितीसह संचालक मंडळाच्या अहवालास सहपत्रे, व्यवसाय जबाबदारी अहवाल यांचा समावेश आहे परंतु त्यामध्ये वित्तीय विवरणपत्रे आणि त्यावरील आमचा लेखा परीक्षण अहवाल समाविष्ट नाही.

वित्तीय विवरणपत्रावरील आमचे मत इतर माहितीचा समावेश करत नाही आणि आम्ही त्यावर कोणत्याही आश्वासन प्रकाराचे निष्कर्ष व्यक्त करत नाही.

वित्तीय विवरणपत्राच्या आमच्या लेखापरीक्षणा संदर्भाने, आमची जबाबदारी ही इतर माहितीचे वाचन करण्याची आहे आणि असे करतांना इतर माहिती एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राशी बरीच विसंगत आहे किंवा आमच्या लेखा परीक्षणा दरम्यान मिळविलेली आमची माहिती किंवा अन्यथा विशेषकरुन चुकीची असल्याचे दिसून येत आहे यावर विचार करावयाचा आहे. आम्ही केलेल्या कामाच्या आधारावर या इतर माहितीमध्ये महत्वपूर्ण असत्यकथन असल्याबाबत आम्ही निष्कर्ष काढल्यास त्याबाबत वस्तुस्थिती प्रतिवेदित करणे आम्हाला आवश्यक आहे. यासंबंधाने आम्हाला कांहीही प्रतिवेदन करावयाचे नाही.

६. एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राकरिता व्यवस्थापनाची जबाबदारी

भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) आणि भारतामध्ये सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार एकत्रिकृत वित्तीय स्थिती, एकत्रिकृत वित्तीय कार्य, एकत्रिकृत एकूण समावेशक उत्पन्न, एकत्रिकृत भाग भांडवलातील बदलाचे विवरणपत्र आणि समूहाचे एकत्रिकृत रोख प्रवाह विवरणपत्र याबाबत कंपनी अधिनियम २०१३ ("अधिनियम") च्या कलम १३४ (५) मध्ये नमूद केलेल्या बाबी संबंधाने खरी व वास्तववादी स्थिती दर्शविणारे स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्यासाठी कंपनीचे संचालक मंडळ जबाबदार आहे. या जबाबदारीमध्ये अधिनियमातील तरतूदीनुसार कंपनीच्या मालमत्तेच्या सुरक्षिततेसाठी पुरेसे लेखांकन दस्तऐवज ठेवणे तसेच फसवणूक आणि इतर अनियमितताचा तपास करणे व प्रतिबंध करण्यासाठी योग्य लेखा विषयक धोरणाची निवड करुन लागू करणे, वाजवी आणि दूरदर्शी प्राक्कलन करणे आणि निर्णय घेणे, फसवणूक आणि चुका यामुळे महत्वपूर्ण असत्यकथनापासून मुक्त आणि खरी व वास्तववादी स्थिती दर्शविणारे वित्तीय विवरणपत्रे तयार करणे व सादर करण्यासंबंधाने लेखाकंन दस्तऐवजाची अचूकता व पूर्तता याची खात्री करण्यासाठी पुरेशा अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची आखणी, अंमलबजावणी व पालन करणे इत्यादिचा सुध्दा अंतर्भाव होतो.

जोपर्यंत व्यवस्थापन एकतर समूहाचे परिसमापन करीत नाही किंवा कार्य करणे थांबवित नाही किंवा तसे केल्याशिवाय वास्तववादी विकल्प उपलब्ध राहत नाही तोपर्यंत कार्य चालू ठेवण्यासाठी (Going Concern) समूहाच्या कार्यकुशलतेचे निर्धारण करणे, कार्य चालू ठेवण्यासाठी संबंधित बाबीचे प्रकटन करणे आणि लेखांकन कार्य चालू ठेवण्याबाबत (Going concern) आधाराचा उपयोग करणे यासाठी एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना समूहात समाविष्ट कंपनीचे संचालक मंडळ जबाबदार आहे.

ते संचालक मंडळ कंपनीच्या आर्थिक अहवाल प्रक्रियेवर देखरेख ठेवण्यासाठी देखील जबाबदार असतात.

७. लेखापरीक्षकांची जबाबदारी

संपूर्ण एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे फसवणूक किंवा चुका यामुळे महत्वपूर्ण असत्यकथनापासून मुक्त आहेत यासंबंधाने वाजवी आश्वासन प्राप्त करणे आणि आमचे अभिप्राय अंतर्भूत असलेला लेखापरीक्षकांचा अहवाल निर्गमित करणे हे आमचे उद्देश आहेत. वाजवी आश्वासन हे आश्वासनाची वरिष्ट पातळी आहे. परंतु प्रमाण लेखांकन मानकानुसार केलेले लेखापरीक्षण अस्तित्वात असलेल्या महत्वपूर्ण असत्कथनाचा नेहमी तपास करेल याची

हमी नसते. असत्यकथन हे फसवणूक किंवा चुका पासून उद्‌भवू शकते आणि जर अशा एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचे आधारावर उपयोगकर्त्याचे आर्थिक निर्णय वैयक्तिकरित्या, एकूणात, संयुक्तपणे प्रभावित होणे अपेक्षित असल्यास सदर असत्यकथन हे महत्वपूर्ण मानण्यात येते.

प्रमाण लेखांकन मानकानुसार लेखापरीक्षणाचा भाग म्हणून आम्ही व्यावसायिक विवेकबुध्दीचा वापर करुन लेखा परीक्षणात संपूर्णपणे व्यावसायिक संशयी वृत्तीचे पालन केले आहे. आम्हाला देखील :-

- चुका किंवा फसवणूक यामुळे एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या महत्वपूर्ण असत्यकथनाच्या जबाबदा-यांची ओळख व अंदाज आहे. अशा जबाबदा-यास प्रतियोगी स्वरुपाच्या लेखापरीक्षा कार्यपध्दतीची आखणी करुन त्याप्रमाणे लेखापरीक्षणाचे कार्य केले जाते. आणि आमच्या अभिप्रायाबाबत आधार तयार करण्यासाठी योग्य व पुरेसे लेखापरीक्षण पुरावे प्राप्त केले जातात. फसवणुकीमध्ये संगनमत, बनावट दस्तऐवज तयार करणे उद्देशपूर्वक अकृती, विपर्यास करणे किंवा अंतर्गत नियंत्रण अधिभावी ठरणे यासारख्या बाबी अंतर्भूत होत असल्याने चुकामंळे उद्‌भवणा-या जबाबदारीपेक्षा फसवणूकीपासून महत्वपूर्ण असत्यकथनाचा तपास न होण्याची जबाबदारी जास्त असते.

- परिस्थितीशी अनुरुप अशा योग्य लेखापरीक्षा कार्यपध्दतीची आखणी करण्यासाठी लेखापरीक्षणाशी संबंधित अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची समज करुन घेण्यात येते. कंपनीकडे पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दती अस्तित्वात आहे काय, अशा नियंत्रण पध्दतीची परिणामकारकता यासंबंधाने कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (३) (i) अंतर्गत आमचे मत व्यक्त करण्यासाठी आम्ही जबाबदार आहोत.

- व्यवस्थापनाने उपयोगात आणलेल्या लेखाविषयक धोरणांची समुचितता, लेखांकन प्राक्कलने आणि केलेले संबंधित प्रकटन याचे मूल्यमापन केले जाते.

- समूहाच्या कार्य चालू ठेवण्याचे कार्यक्षमतेबाबत शंका उपस्थित करणा-या घटना किंवा परिस्थितीचे संबंधाने विशेष स्वरुपाची अनिश्चितता अस्तित्वात असल्यास लेखापरीक्षण पुराव्याचे आधारावर व्यवस्थापनाने उपयोगात आणलेल्या लेखांकनाचे कार्य चालू ठेवण्याचे आधाराबाबतच्या समुचिततेवर निष्कर्ष काढण्यात येतो. विशेष स्वरुपाची अनिश्चितता अस्तित्वात असल्याबाबत आम्ही निष्कर्ष काढल्यास आमच्या लेखापरीक्षकांच्या अहवालात वित्तीय विवरणपत्रातील संबंधित प्रकटनाकडे लक्ष वेधणे आम्हाला आवश्यक असते किंवा जर असे प्रकटन अपर्याप्त असेल तर आमचे अभिप्रायात दुरुस्ती करावी लागते. आम्ही काढलेले निष्कर्ष आमच्या लेखापरीक्षकांच्या अहवालाचे दिनांकापर्यंत लेखापरीक्षणातील प्राप्त पुराव्यावर आधारित आहेत. तथापि भविष्यातील घटना किंवा परिस्थिती समूहाचे चालू असलेले कार्य (Going concern) बंद करण्यास कारणीभूत ठरु शकते.

एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचे प्रकटनासह एकूण सादरीकरण, संरचना आणि आशय यांचे मूल्यमापन केले जाते. तसेच एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे महत्वाचे व्यवहार आणि घटनांचे प्रतिनिधीत्व अशा पध्दतीने करतात की, ज्यामुळे वाजवी सादरीकरण साध्य होते.

भौतिकता हा वित्तीय विवरणपत्रातील असत्यकथनाचा परिणाम आहे, ज्यामुळे वित्तीय विवरणपत्राची संमजसपणे चांगली माहिती असलेल्या उपयोगकर्त्याचे आर्थिक निर्णय प्रभावित

होऊ शकतात. आम्ही परिणामात्मक भौतिकता विचारात घेतो आणि उपरोक्त संयुक्तपणे नियंत्रित संस्थाच्या संबंधाने अधिनियमाच्या कलम १४३ च्या पोटकलम ३ व ११ चा संबंध केवळ अशा लेखापरीक्षित विवरणपत्रावर पूर्णपणे आधारित आहे. केलेल्या कामावरील आमचा विश्वास, इतर लेखापरीक्षकांचे अहवाल आणि व्यवस्थापनाव्दारे प्रमाणित वित्तीय विवरणपत्रासंबंधी वरील बाबीसंबंधाने एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रावरील आमचा अहवाल आणि खाली दिलेल्या विधीविषयक आणि विनियामक आवश्यकता याबाबी संबंधाने आमचे अभिप्रायात बदल नाही. ह्या बाबी संबंधाने आमचे मत बदललेले नाही.

आमच्या लेखापरीक्षणात इतर बाबीबरोबरच आम्ही ओळखलेल्या अंतर्गत नियंत्रणातील महत्वपूर्ण त्रृटी असल्यास त्यासह लेखापरीक्षणाची नियोजित व्याप्ती आणि वेळ तसेच लेखापरीक्षणाचे महत्वपूर्ण निष्कर्षासंबंधाने नियमनाचा कार्यभार असलेल्या सोबत आम्ही संवाद साधतो.

८. इतर बाबी

आम्ही सहाय्यक कंपनी एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेलवर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायवेट लिमीटेड नावाने ओळखली जाणारी) च्या वित्तीय विवरणपत्राचे लेखापरीक्षण केलेले नाही. त्याच दिवशी संपणा-या वर्षाकरिता या सहाय्यक कंपनीच्या वित्तीय विवरणपत्रात ताळेबंद, नफा तोट्याचा हिशेब, रोखप्रवाह आणि इतर वित्तीय विवरणपत्राचा अंतर्भाव असून त्यांचा एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रात विचार करण्यात आला आहे. एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रात समूहाचा निव्वळ नफा / तोट्याचा वाटा देखील अंतर्भूत असून त्याबाबत अहवाल व्यवस्थापनाव्दारे आम्हाला पुरविण्यात आला आहे आणि अधिनियमाच्या कलम १४३ पोटकलम (३) (११) च्या संबंधाने उपरोक्त सहाय्यक कंपनीचे संबंधात आमचा अहवाल केवळ इतर लेखापरीक्षकांच्या अहवालावर आधारित आहे.

९. इतर विधी विषयक आणि विनियामक आवश्यकतावर अहवाल

१. अधिनियमाच्या कलम १४३ चे पोटकलम ११ अन्वये केंद्र शासनाव्दारे निर्गमित कंपनी (लेखा परीक्षकांचा अहवाल) आदेश २०१६ ('आदेश') नुसार आवश्यक असलेल्या सदर आदेशाच्या परिच्छेद ३ आणि ४ मधील विनिर्दिष्ट बाबीसंबंधाने निवेदन आम्ही सहपत्र 'अ' मध्ये देत आहोत.

२. कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३(५) अंतर्गत आवश्यकतेनुसार, लेखापरीक्षणाच्या सुचविलेल्या पध्दतीचे अनुपालन करुन भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे व्दारा निर्गमित निर्देशावरील निवेदन आम्ही सहपत्र 'क' मध्ये देत आहोत.

३. कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (३) मधील आवश्यकतेनुसार आम्ही प्रतिवेदन करतो की:

अ) आमच्या माहिती आणि समजुतीप्रमाणे लेखापरीक्षणासाठी आवश्यक असलेली सर्व माहिती व स्पष्टीकरण आम्ही मागितले व प्राप्त केले आहेत.

ब) आमच्या मते आम्ही केलेल्या लेखापुस्तकाचे तपासणीवरुन दिसून येते की कायद्यानुसार आवश्यक असलेली योग्य ती लेखापुस्तके कंपनीव्दारे ठेवण्यात आली आहेत.

क) या अहवालाशी संबंधित एकत्रिकृत ताळेबंद, एकत्रिकृत नफातोटा पत्रक आणि एकत्रिकृत रोख प्रवाह विवरणपत्र यांचा एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्र तयार करण्यासाठी ठेवलेल्या संबंधित लेखापुस्तकाशी मेळ आहे.

ड) आमच्या मते उपरोक्त एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचे टिपणी २७ ब नुसार (Ind AS) भारतीय लेखांकन मानक १९ चे अपालनाचे अधिन राहून अधिनियमाच्या कलम १३३ अंतर्गत विनिर्दिष्ट लेखांकन मानकाचे (भारतीय लेखांकन मानके) नियम २००५ सुधारित केल्याप्रमाणे अनुपालन करीत आहेत.

ई) दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संचालक मंडळाने अभिलिखित केलेल्या संचालकाकडून मिळालेल्या लेखी निवेदनाच्या आधारावर नियुक्त केलेल्या संचालकापैकी दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी कोणीही संचालक कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १६४(२) अन्वये अपात्र ठरविण्यात आलेले नाही.

फ) कंपनीच्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील पुरेशा अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबंधाने आणि अशा नियंत्रणाचे प्रभावी अंमलबजावणी संबंधाने 'सहपत्र ब' मधील आमचा स्वतंत्र अहवाल पहावा.

ग) आमच्या मते दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता कंपनीने आपल्या संचालकांना अधिनियमाच्या कलम १९७ मधील तरतूदीनुसार अनुसूची V सह वाचल्यास व्यवस्थापकीय परिश्रमिकाचे शोधन केले आहे / तरतूद केली आहे.

४. लेखापरीक्षकांच्या अहवालात अंतर्भूत करावयाच्या इतर बाबीसंबंधाने कंपनी (लेखापरीक्षा व लेखापरीक्षक) नियम २०१४ च्या नियम ११ नुसार आमच्या मते आणि आमच्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे व आम्हाला देण्यात आलेल्या स्पष्टीकरणानुसार :-

i) कंपनीने आपल्या भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) वित्तीय विवरणपत्रात प्रलंबित न्यायालयीन वादामुळे आपल्या आर्थिक स्थितीवर पडणा-या प्रभावाचे प्रकटन केले आहे. भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) वित्तीय विवरणपत्रातील टिपणी क्र. ३६ कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे.

ii) कंपनीकडे विशेष अंदाजित नुकसान होण्याजोगे व्युत्पन्न करारासह कोणतेही दिर्घमुदती करार किंवा पोटकरार नाहीत.

iii) गुंतवणूकदार शिक्षण व संरक्षण निधीत स्थानांतरीत करावयाच्या रकमेचे स्थानांतरण करण्यास कंपनीव्दारे विलंब झालेला नाही.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
युडीआयएन:22135038AYCCEI6060

स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३.१०.२०२२

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलिंद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
युडीआयएन:22109974AYDZMK8045

स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३.१०.२०२२

लेखा परीक्षकांच्या अहवालाचे सहपत्र - अ

(आमचे सम दिनांकाचे अहवालात निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे) वित्तीय वर्ष २०२०-२१

(फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेडच्या सभासदांना प्रेषित केलेल्या दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या कंपनीच्या वित्तीय विवरण पत्रावरील आमचे सम दिनांकाचे अहवालात निर्दिष्ट)

१) अ) सख्यांत्मक तपशील व ठिकाण यासह स्थिर संपत्तीचे पूर्ण तपशील दर्शविणारी बाबवार यादी ठेवण्यात आली आहे.

ब) आम्हाला कळविल्याप्रमाणे व्यवस्थापनाने सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात स्थिर संपत्तीची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली आहे.

क) कंपनीच्या पूर्ण स्वामित्व असलेल्या (Free hold) जमीनीवरील अचल संपत्तीचे हक्क विलेख (Title-deeds) कंपनीचे नावे आहेत. तथापी भाडे पट्टीने घेतलेल्या जमिनीवर बांधकाम केलेल्या ईमारतीच्या स्वरुपातील अचल संपत्तीची मालकी जरी कंपनीची असली तरी हक्क विलेख कंपनीच्या नावे नाहीत. टिपणी क्र. २६ कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे.

२) अ) आम्हाला कळविल्याप्रमाणे सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात कच्चा माल, तयार मालाचा साठा व प्रगतीपथावरील कामाची प्रत्यक्ष पडताळणी व्यवस्थापनाने केलेली आहे. तथापि कंपनीने जैविक संपत्तीची भौतिक पडताळणी केलेली नाही.

३) अ) आम्हाला कळविल्याप्रमाणे कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १८९ अंतर्गत ठेवलेल्या नोंदवहीत समाविष्ट कंपन्या, संस्था, मर्यादित दायित्व भगिदारी व इतर पक्षास कंपनीने कोणतेही प्रतिभूत किंवा अप्रतिभूत ऋण मंजूर केलेले नाही. त्यामुळे यासंबंधी तरतूदी लागू नाहीत.

४) आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणाप्रमाणे कंपनीने ऋण, गुंतवणूक, हमी आणि प्रतिभूती यासंबंधाने कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १८५ व १८६ च्या तरतूदीचे अनुपालन केले आहे.

५) आम्हाला कळविल्याप्रमाणे कंपनीने जनतेकडून कोणत्याही प्रकारच्या ठेवी स्विकृत केलेल्या नाहीत, आणि परिणामत: भारतीय रिझर्व बँकेव्दारे निर्गमित केलेले निर्देश आणि कंपनी अधिनियम २०१३ कलम ७३ ते ७६ किंवा इतर संबंधित तरतूदी आणि त्याअंतर्गत तयार केलेले नियम लागू नाहीत.

६) आम्हाला कळविल्याप्रमाणे केंद्र शासनाने कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४८च्या पोटकलम (१) नुसार कंपनीला कंपनी राबवित असलेल्या कोणत्याही कार्यविधीसाठी परिव्यय लेखापुस्तके ठेवण्याबाबत विनिर्दिष्ट केलेले नाही.

७) अ) आम्हाला दिलेल्या माहीती व स्पष्टीकरणानुसार निर्विवाद सांविधानिक देणी, जसे भविष्य निर्वाह निधी, कर्मचारी राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, सीमाशुल्क, सेवाकर आणि उत्पादन शुल्क, मूल्यवर्धित कर, उपकर, वस्तु व सेवाकर आणि इतर कोणतीही लागू असलेली महत्वाची सांविधिक देणी याचा भरणा समुचित प्राधिका-याकडे चालू वर्षात नियमितपणे करण्यात आला आहे. अशा रकमा देय झालेल्या तारखेपासून सहा महीन्यापेक्षा जास्त कालावधीकरिता प्रलंबित नाहीत.

ब) आम्हाला दिलेल्या माहीती व स्पष्टीकरणानुसार आणि आम्ही तपासलेल्या कंपनीच्या नोंदीनुसार खाली दिलेली मूल्यवर्धितकर / आयकर थकबाकी विवादित असल्यामुळे जमा करण्यात आली नाही.

कायद्याचे नांव	थकबाकीचे स्वरुप	विवादित रक्कम (रुपये)	निषेधा अंतर्गत भरणा केलेली रक्कम	रकमेशी संबंधित कालावधी	विवाद प्रलंबित असलेले मंच
महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कायदा २००२	विक्रीकर प्रकरणे	१२१०६०९/-	२८००००/-	२०१०-११	**सह** आयुक्त (अपील) विक्रीकर, नागपूर
महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कायदा २००२	विक्रीकर प्रकरणे	७४३२६४/-	३२३२३२/-	२०११-१२	**सह** आयुक्त (अपील) विक्रीकर, नागपूर
आयकर अधिनियम १९६१	आयकर प्रकरणे	१८५६७५६७/-	३८८४५९४/-	कर निर्धारण वर्ष २०१६-१७	आयकर आयुक्त (अ), नागपूर
आयकर अधिनियम १९६१	आयकर प्रकरणे	८८६४१५४/-	१७७२८४०/-	कर निर्धारण वर्ष २०१७-१८	आयकर आयुक्त (अ), नागपूर

८) आम्हाला दिलेल्या माहीती आणि स्पष्टीकरणानुसार, आमच्या मते कंपनीने कोणतीही वित्तिय संस्था, बँका आणि ऋणपत्रधारक यांची देणी परत करण्यात कसूर केलेला नाही.

९) पार पाडलेल्या लेखापरीक्षण प्रक्रियेवर आधारित आणि व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहीती आणि स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीने प्रारंभिक सार्वजनिक मागणीव्दारे किंवा पुढील सार्वजनिक मागणीव्दारे ऋण विलेख आणि ऋणासह रक्कम उभारलेली नाही, परिणामत: आदेशाचे कलम ३ (ix) मधील तरतूदी कंपनीला लागू नाहीत आणि त्यामुळे त्याबाबत अभिप्राय नाही.

१०) पार पाडलेल्या लेखापरीक्षण प्रक्रियेवर आधारित आणि व्यवस्थापनाव्दारे दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आम्ही प्रतिवेदित करतो की, चालू आर्थिक वर्षात कंपनीव्दारे किंवा कंपनीमध्ये कोणतीही फसवणूक (Fraud) झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही किंवा प्रतिवेदीत करण्यात आलेले नाही.

११) कंपनी अधिनियम २०१३ च्या अनुसूची (v) ५ सह वाचल्यास कलम १९७ च्या आवश्यकतेनुसार आवश्यक मंजुरीनंतरच व्यवस्थापकीय पारिश्रमिकाचे शोधन केले किंवा तरतूद केली आहे.

१२) कंपनी निधी कंपनी नाही. त्यामुळे कलम (xii) मधील तरतूदी कंपनीला लागू नाही.

१३) कंपनी अधिनियम २०१३, कलम १७७ व १८८ मधील तरतूदींचे अनुपालन करुन भारतीय लेखांकन मानक (IndAS) २४ “संबंधित पक्षकार प्रकटन” नुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे संबंधित पक्षकारासोबतच्या सर्व व्यवहाराचे प्रकटन वित्तीय विवरणपत्रात करण्यात आले आहे. टिपणी क्र. ३१ पहावी.

१४) कंपनीने परीक्षणांतर्गत चालू आर्थिक वर्षात भागाचे कोणतेही अधिमान्य आवंटन किंवा खाजगी वाटप किंवा पूर्णत: अथवा अंशत: परिवर्तित ऋणपत्राचे वाटप केलेले नाही. परिणामत: आदेशाच्या कलम ३ (xiv) ची तरतूद कंपनीला लागू नाही.

१५) आम्हाला दिलेल्या माहिती प्रमाणे कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १९२ च्या व्याप्तीत समाविष्ट होणारे रोखीत नसलेले व्यवहार कंपनीने संचालक किंवा त्यांचेशी संबंधित व्यक्तिशी केलेले नाहीत. परिणामत: आदेशाच्या, कलम ३ (xv) च्या तरतूदी कंपनीला लागू नाही.

१६) भारतीय रिझर्व बँक कायदा १९३४ कलम ४५ आयए अंतर्गत कंपनीला नोंदणी करण्याची आवश्यकता नाही. परिणामत: आदेशाचे कलम ३ (xvi) च्या तरतूदी कंपनीला लागू नाही.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.१०९५१३ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
(स.क्र. १३५०३८)
UDIN : 22135038AYCCEI6060
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३/१०/२०२२

सी एन पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.११२५५२ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
(स.क्र. १०९९७४)
UDIN : 22109974AYDZMK8045
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३/१०/२०२२

लेखा परीक्षकांच्या अहवालाचे सहपत्र - "ब"
(आमचे सम दिनांकाचे अहवालात निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे) वित्तीय वर्ष २०२०-२१

कंपनी अधिनियम २०१३ ("कायदा") कलम १४३ पोटकलम ३ चे उपकलम (i) अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणावर अहवाल

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड **("कंपनी")** च्या दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता कंपनीच्या भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) वित्तीय विवरणपत्राच्या आम्ही केलेल्या लेखापरीक्षणाचे संबंधाने त्याच दिवशी संपलेल्या वर्षाकरिता आर्थिक प्रतिवेदनावर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणांचे आम्ही लेखापरीक्षण केले आहे.

अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाकरिता व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबंधाने (इंस्टीट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाऊन्टट्स ऑफ इंडिया) भारतीय सनदी लेखापालाच्या संस्थेने (ICAI) निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केल्यानुसार कंपनीने आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे आधारे स्थापित केलेले अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण सुस्थितीत ठेवण्यासाठी कंपनीचे व्यवस्थापन जबाबदार आहे. या जबाबदारीमध्ये कंपनी अधिनियम २०१३ अंतर्गत आवश्यक असल्याप्रमाणे कंपनीच्या व्यवसायाचे सुस्थितीत व कार्यक्षम संचालनाची खात्री करण्यासाठी प्रभावीपणे कार्यरत पुरेशा अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण योजनेची आखणी, अंमलबजावणी व परिचलन, कंपनीच्या धोरणांचा अवलंब, संपत्तीची सुरक्षा, फसवणूक आणि चुकांचा प्रतिबंध आणि तपास, लेखाविषयक अभिलेखाची अचूकता व पूर्णत्व आणि विश्वसनीय वित्तीय माहितीची वेळेवर तयारी इत्यादिचा अंतर्भाव आहे.

लेखापरीक्षकांची जबाबदारी :

आम्ही केलेल्या लेखापरीक्षणाचे आधारे आर्थिक प्रतिवेदनावरील कंपनीचे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणासंबंधाने अभिप्राय व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखापरीक्षणाबाबत भारतीय सनदी लेखापाल (ICAI) संस्थेव्दारे निर्गमित मार्गदर्शक टिपणीनुसार (''मार्गदर्शक टिपणी'') आणि कंपनी अधिनियम २०१३ कलम १४३ (१०) अंतर्गत विहित केल्याचे मानण्यात आल्यानुसार, दोन्ही अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखापरीक्षणास लागू असलेले तसेच दोन्ही भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने निर्गमित केलेले, अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणास लागू मर्यादेपर्यंत आम्ही आमचे लेखापरीक्षण केले आहे. त्यानुसार सदर मानके आणि मार्गदर्शक टिपणीनुसार आम्ही नैतीक मूल्यांचे अनुपालन व लेखापरीक्षणाचे नियोजन करुन आर्थिक प्रतिवेदनावर पुरेसे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण स्थापित असून त्याचे पालन होत आहे आणि असे नियंत्रण सर्व महत्वपूर्ण विषयात प्रभावीपणे चालू आहे याबाबत वाजवी आश्वासन प्राप्त केले आहे.

आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दती पुरेशी असून प्रभावीपणे चालू आहे, यासंबंधाने लेखापरीक्षण पुरावा प्राप्त करण्यासाठी कार्यपध्दतीचा आमच्या लेखापरीक्षणात अंतर्भाव आहे. आमच्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणात आर्थिक प्रतिवेदनावर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची जाणीव प्राप्त करणे, महत्वपूर्ण उणीवा असल्यास जबाबदारीचे निर्धारण करणे आणि निर्धारित जबाबदारीवर आधारित अंतर्गत नियंत्रणाचे प्रभावीपणे पालन होत असल्याबाबत चाचणी व मूल्यमापन करणे याचा अंतर्भाव आहे. निवड केलेली कार्यपध्दती लेखापरीक्षकांचे निर्णय तसेच वित्तीय विवरणपत्रे फसवणूक किंवा चुकामुळे महत्वपूर्ण असत्यकथन याबाबत जबाबदारीचे निर्धारण यावर अवलंबून आहे.

आर्थिक प्रतिवेदनावरील कंपनीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दती संबंधाने आमच्या अभिप्रायाच्या आधारासाठी आम्ही पुरेसा आणि योग्य लेखापरीक्षण पुरावा प्राप्त केला आहे असा आम्हाला विश्वास आहे.

आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचा अर्थ :

सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार आर्थिक प्रतिवेदन आणि वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्याची विश्वसनीयता बाह्य प्रयोजनासाठी वाजवी आश्वासन उपलब्ध करुन देण्यासाठी तयार केलेली आर्थिक प्रतिवेदनावरील कंपनीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण ही प्रक्रिया आहे. कंपनीच्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण यामध्ये अशी धोरणे व प्रक्रियाचा समावेश आहे की, १) व्यवहार अचूकपणे व योग्यप्रकारे प्रतिबिंबीत करणे आणि कंपनीच्या संपत्तीची विल्हेवाट यासंबंधाने वाजवी तपशीलासह अभिलेख ठेवणे, २) सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्यासाठी आवश्यक असल्याप्रमाणे व्यवहाराची नोंद केल्याबाबत वाजवी आश्वासन उपलब्ध करुन देणे आणि व्यवस्थापन तसेच फक्त कंपनीचे व्यवस्थापन आणि संचालकाच्या प्राधिकार पत्रानुसार कंपनीची प्राप्ती आणि खर्च करण्यात येत आहेत आणि ३) वित्तीय विवरणपत्रावर महत्वपूर्ण परिणाम करणा-या कंपनीच्या संपत्तीचे अनधिकृत संपादन, वापर आणि विल्हेवाट याबाबत वेळीच तपास करुन प्रतिबंध करणे यासाठी वाजवी आश्वासन उपलब्ध करुन देणे, असे धोरण व कार्यपध्दतीचा अंतर्भाव आहे.

<u>आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या अंगभूत मर्यादा :</u>

संगनमताची शक्यता किंवा अयोग्य व्यवस्थापन, नियंत्रणाचे अधिभावीकरण यासारख्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या अंगभूत मर्यादामुळे चुका किंवा फसवणुकीमुळे महत्वपूर्ण असत्यकथन घडून तपास न होण्याची शक्यता असते. तसेच परिस्थितीतील बदल, धोरण किंवा प्रक्रियेच्या अनुपालनाचा दर्जा इत्यादि मुळे आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत नियंत्रणाचे भविष्यकालीन कालावधीच्या प्रक्षेपणाचे कोणतेही मूल्यांकन अपूर्ण राहून बिघडण्याची शक्यता असते.

अभिप्राय :

आमच्या मते महत्वपूर्ण बाबतीत कंपनीकडे, आर्थिक प्रतिवेदनावरील पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दत अस्तित्वात आहे आणि भारतीय सनदी लेखापालाच्या संस्थेने निर्गमित केलेल्या आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणावरील मार्गदर्शक टिपणीत नमूद केल्यानुसार अंतर्गत नियंत्रणाचे आवश्यक घटक विचारात घेता कंपनीने आर्थिक प्रतिवेदनावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणा संबंधाने कसोटीवर आधारित अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण स्थापित केले असून असे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण दि. ३१.०३.२०२१ रोजी प्रभावीपणे कार्यरत होते.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.१०९५१३ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
(स.क्र. १३५०३८)
UDIN : 22135038AYCCEI6060
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३/१०/२०२२

सी एन पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.११२५५२ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
(स.क्र. १०९९७४)
UDIN : 22109974AYDZMK8045
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३/१०/२०२२

<u>**स्वतंत्र लेखा परीक्षकांच्या अहवालाचे सहपत्र - "क"**</u>

<u>**(आमचे सम दिनांकाचे अहवालात निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे) वित्तीय वर्ष २०२०-२१**</u>

<u>**कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३(५) अंतर्गत कंपन्याचे लेखापरीक्षणाकरिता निर्देश व उपनिर्देशानुसार अहवाल**</u>

अ.क्र.	तपशील / निदेश	अभिप्राय
१	कंपनीकडे माहिती तंत्रज्ञान यंत्रणे मार्फत लेखाविषयक सर्व व्यवहाराचे संस्करण करण्यासाठी प्रणाली आहे किंवा कसे? असल्यास माहिती तंत्रज्ञान यंत्रणेबाहेरील लेखाविषयक व्यवहार संस्करणाचे वित्तीय भारासह लेख्याचे साकल्यावर अपेक्षित भार जर कांही असल्यास नमूद करण्यात यावे.	कंपनीव्दारे हस्त (Mannul) लेखापुस्तके ठेवण्यात येत आहेत व लेखांकन प्रयोजनासाठी माहिती तंत्रज्ञान यंत्रणेचा वापर करण्यात येत नाही.
२	सावकाराने दिलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यास कंपनी असमर्थ असल्यामुळे विद्यमान कर्जाची पुनर्रचना किंवा ऋण / कर्ज / व्याज इत्यादिचे निर्लेखन / माफीची प्रकरणे आहेत किंवा कसे? असल्यास आर्थिक प्रभाव नमूद करण्यात यावा. अशा प्रकरणाचे योग्यरितीने लेखांकन करण्यात आले आहे किंवा कसे? (सावकार शासकीय कंपनी असल्यास अशा प्रकरणी हे निर्देश सावकार कंपनीच्या सांविधिक लेखापरीक्षकांना सुध्दा लागू आहेत)	आम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार सावकाराने दिलेल्या कर्जाची परतफेड करण्यास कंपनी असमर्थ असल्यामुळे अशाप्रकारची माफी / निर्लेखनाची प्रकरणे नाहीत.
३	केंद्र / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणेकडून विनिर्दिष्ट योजनांसाठी प्राप्त / प्राप्य निधीचे त्यातील शर्ती व अटीनुसार योग्यरितीने लेखांकन करण्यात आले आहे किंवा कसे? विचलनाच्या प्रकरणांची यादी देण्यात यावी.	माहितीनुसार केंद्र / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणेकडून विनिर्दिष्ट योजनासाठी प्राप्त / प्राप्य निधीचे शर्ती व अटीनुसार योग्यरितीने लेखांकन करण्यात आले आहे.
	<u>**विनिर्दिष्ट क्षेत्रात गुंतलेल्या कंपन्यांच्या लेखापरीक्षणाकरिता उपनिदेश**</u>	
	क्षेत्र विनिर्दिष्ट रोपवन	
१	आर्थिक आयुष्यमानानंतर तोड केलेल्या रबर रोपवनाकरिता लेखांकनाचे धोरण इतर समान उद्योगात स्विकृत केलेल्या प्रथेनुसार आहे काय? व्यवस्थापनाने उपउत्पादन/टाकाऊ माल प्रमाणपध्दती-च्या मर्यादेत आहे याबाबत सनियंत्रण केले आहे काय?	कंपनी रबर रोपवनाची कार्यविधी राबवित नाही.
२	पुनर्रोपवन संचिती चा वापर उद्देशित प्रयोजनासाठी करण्यात आला आहे आणि पर्यायी वनीकरणाच्या संबंधित विधीविधानांतर्गत आवश्यकताचे पालन झाले आहे काय?	आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कोणत्याहि विधीविधानांतर्गत निर्मित पुनर्रोपवन संचिती कंपनीने ठेवलेली नाही.
३	लेखा परीक्षण अहवालात नमूद नफा/तोटा कंपनीच्या नफातोटा विवरणपत्राप्रमाणे आहे काय?	नफा किवा तोटा लेखा परीक्षण अहवालात नमूद करणे आवश्यक नसल्याने आम्ही नफा किंवा तोटा लेखापरीक्षण अहवालात नमूद केलेला नाही.
	उत्खनन / वनकार्यपध्दतीचा वापर	
४	वन विभागास स्वामित्व शुल्क परिगणनेचा आधार व वेळेवर शोधनाची तपासणी करण्यासाठी कंपनीकडे योग्य पध्दत आहे काय? स्वामित्व शुल्काचे शोधन करण्यास विलंब झाल्यामुळे राज्य शासनास प्रदान केलेल्या व्याजाबाबत अभिप्राय देण्यात यावे.	आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार स्वामित्व शुल्काचे शोधनासाठी कंपनीने वन विभागासोबत करार केलेला नाही.
५	ईमारती मालाच्या विक्रीतील अडचणी टाळण्यासाय्ठी मागणी व पुरवठ्यातील अंतर कमी करण्यासाठी वस्तुसूची व्यवस्थापन प्रभावी आहे काय?	मागणी व पुरवठा याकरिता शासनाव्दारे तयार केलेल्या नियमांचे पालन करणे कंपनीला बंधनकारक आहे. चालू वर्षात ईमारतीमालाची विपत्तीदायक विक्री झालेली नाही.

६	ठराविक कार्यविधी राबविण्यासाठी केंद्र शासन / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणेकडून प्राप्त झालेले अनुदान / अर्थसहाय्य परिवर्तित प्रकरणाचा अहवाल देण्यात यावा.	आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे आणि स्पष्टीकरणानुसार केंद्र शासन / राज्य शासन किंवा त्यांच्या यंत्रणाकडून प्राप्त अनुदान / अर्थसहाय्य परिवर्तित प्रकरणे निदर्शनास आलेली नाहीत.
	सामान्य	
७	कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) कार्यविधीबाबत प्रतिवेदन आणि प्रकटन संदर्भाने कंपनी कायद्यातील तरतूदींचे पालन करण्यात आले आहे किंवा कसे.	कार्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) कार्यविधीच्या कंपनी अधिनियम २०१३ चे संदर्भाने प्रतिवेदन व प्रकटनाबाबत तरतूदीचे पालन करण्यात आले असल्याचे आम्हास आढळून आले आहे. टिपणी क्र. २८ पाहावी.

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.१०९५१३ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
(स.क्र. १३५०३८)
UDIN : 22135038AYCCEI6060
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३/१०/२०२२

सी. एन. पटेल आणि कंपनी,
सनदी लेखापाल, करिता
(संस्था नोंदणी क्र.११२५५२ डब्ल्यू)
स्वाक्षरित
(सीए मिलींद पटेल)
भागीदार
(स.क्र. १०९९७४)
UDIN : 22109974AYDZMK8045
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३/१०/२०२२

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
दिनांक ३१.०३.२०२१ रोजीचा एकत्रिकृत ताळेबंद

	तपशील	टिपणी क्र.	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
			रुपये	रुपये
	संपत्ती :-			
१	**अचल संपत्ती**			
	अ) संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे	१ (अ)	२७३८२८२४४	२३००१६७०१
	ब) प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	१ (ब)	८३३८१५२८	११९४१०३५९
	क) जैविक संपत्ती	४	११८५५८३९५६४	१११७८३५७३७१
	ड) वित्तीय संपत्ती			
	i) ऋण	२ अ	६२६८५०४३	५७५७६१८१
	ई) लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती (निव्वळ)	३३	४९०७४३७	१३५२९८९
	फ) इतर अचल संपत्ती	३	२९१८३३६७४५	२९१८३३६७४५
			१५१९८९७८५६१	**१४५०५०५०३४६**
२	**चल संपत्ती**			
	अ) वस्तुसूची	४ अ	१५६७५५१४७४	१४७१४७८२५८
	ब) वित्तीय संपत्ती			
	i) व्यापारी येणे	५	५२७१८६११८	४३९६५५७०९
	ii) रोख आणि रोख सममूल्य	६	५७८४९३३४६	४४१३७८५८६
	iii) बँकेतील शिल्लक वरील (ii) व्यतिरिक्त	६ अ	२६६५१८८४४१	२६८२५०११२७
	iv) ऋण	७	२२६८९५३०९	२२८५४५१११
	v) इतर वित्तीय संपत्ती	७ अ	८५२८२३५२	१३५०११०५५
	क) इतर चल संपत्ती	८	६७२२२५७०	७४६७३९७२
	ड) चालू कर संपत्ती (निव्वळ)	१४	१९९८५७१८२	१९०६५९०५९
			५९१७६७६७९२	**५६६३९०२८७७**
	एकूण		**२१११६६५५३५३**	**२०१६८९५३२२३**
	समता भाग आणि देयता			
१	**समता भाग**			
	अ) समता भाग भांडवल	९	३२३१२३४८००	३२३१२३४८००
	ब) इतर भाग / संचिती	१०	१५०३३३८६१३८	१४०४७६३९९७४
			१८२६४६२०९३८	**१७२७८८७४७७४**
	मालकाशी संबंधित समता भाग			
	क) अल्पसंख्य हितसंबंध		७९५३४७७०	७३७२८८७८
	एकूण समता भाग		**१८३४४१५५७०८**	**१७३५२६०३६५२**
२	**देयता**			
	चल देयता			
	अ) वित्तीय देयता			
	i) ऋण	११	-	-
	ii) व्यापारी देणे	१२	२१८७०१०	२३५३३५१
	iii) इतर वित्तीय देयता		४६३४४८००	४७८७४९०४
	ब) इतर चल देयता	१३	२७२३९६७८३५	२७६६१२१३१६
			२७७२४९९६४५	**२८१६३४९५७१**
	एकूण		**२१११६६५५३५३**	२०१६८९५३२२३
	महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणांचा सारांश	२२		
	वित्तीय विवरणपत्राचा अविभाज्य भाग असलेले टिपणी क्र. १ ते ४०			

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
युडीआयएन : 22135038AYCCEI6060

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलिंद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
युडीआयएन : 22109974AYDZMK8045

स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३.१०.२०२२

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(बी. वेणूगोपाल रेड्डी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०३६११८००

स्वाक्षरित
(कौशलेश प्रताप सिंग)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८५०४२८१

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २९.०९.२०२२

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणा-या वर्षाकरिता एकत्रिकृत नफा तोट्याचा हिशेब

	तपशील	टिपणी क्र.	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
			रुपये	रुपये
	उत्पन्न			
१	कार्यापासून महसूल	१५	२११०८८२९०४	१५७२९९००९३
२	इतर उत्पन्न	१६	१५९०६५०१२	२७३५५६०१०
३	**एकूण महसूल**		**२२६९९४७९१६**	**१८४६५४६१०३**
४	**खर्च**			
	वापरलेल्या मालाची किंमत	१७	१११६१७७८५६	१२०१९९८९१८
	तयार मालाची वस्तुसूची व प्रगतीपथावरील कामे यातील बदल	१७.१	(८७८३८१०२)	(१३७३२३४९)
	कर्मचारी लाभ खर्च	१८	९९८८४६९६	८९९६७१९७
	घसारा व परिशोधन खर्च	१९	३२५१३७७	१९५३९५४
	इतर खर्च	२०	१०७१४७१६६	८७४६३७००
	एकूण खर्च (४)		**१२३८६२२९९३**	**१३६७६५१४२०**
५	**अपवादात्मक बाबी आणि करापूर्वीचा नफा / (तोटा) (३-४)**		**१०३१३२४९२३**	**४७८८९४६८३**
६	**अधिक/वजा : अपवादात्मक बाबी**		--	--
७	**कर पूर्व नफा / (तोटा)**		**१०३१३२४९२३**	**४७८८९४६८३**
८	**करावरील खर्च**			
	अ) चालू कर		१५०००००००	१०५००००००
	ब) लांबणीवर टाकलेला कर	३३	(३५५४४४८)	२२५०१४९
	एकूण कर खर्च (८)		**१४६४४५५५२**	**१०७२५०१४९**
९	**चालू कार्यापासून या कालावधीचा नफा / (तोटा) (७-८)**		**८८४८७९३७१**	**३७१६४४५३४**
१०	**इतर समावेशक उत्पन्न**		--	--
११	**कालावधीचे एकूण समावेशक उत्पन्न (९+१०)**		**८८४८७९३७१**	**३७१६४४५३४**
	समावेशक नफा / (तोटा) व इतर समावेशक उत्पन्न			
१२	**नफ्याचा संबंध**			
	कंपनीचे मालक		८८४८४७१६७	३७१६५०३१६
	अल्पसंख्य हितसंबंध		३२२०४	(५७८२)
१३	**रु. १०० दर्शनी मूल्य असलेल्या प्रत्येक सम भागाची मिळकत (चालू कार्यापासून)**			
	i) मूळ	३२	**२०.२६**	**४.२४**
	ii) मिश्रीत	३२	**२०.२६**	**४.२४**
	महत्वाच्या लेखा विषयक धोरणांचा सारांश	२२		
	वित्तीय विवरणपत्राचा अविभाज्य भाग असलेले टिपणी क्र. १ ते ४०			

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
युडीआयएन : 22135038AYCCEI6060

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलिंद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
युडीआयएन : 22109974AYDZMK8045
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३.१०.२०२२

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(बी. वेणूगोपाल रेड्डी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०३६११८००

स्वाक्षरित
(कौशलेश प्रताप सिंग)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८५०४२८१

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २९.०९.२०२२

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
भाग भांडवलातील बदलाचे एकत्रिकृत विवरणपत्र

अ) समता भाग भांडवल (रक्कम रुपयात)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
कालावधीचे सुरुवातीस	३२३१२३४८००	३२३१२३४८००
भाग भांडवलातील बदल	--	--
वर्ष अखेरीस (टिपणी क्र. ९)	**३२३१२३४८००**	**३२३१२३४८००**

ब) इतर भाग (संचिती)

तपशील	संचिती व अतिरेक		एकूण इतर भाग रुपये	अल्पसंख्य हितसंबंध रुपये
	(अ) भांडवल संचिती रुपये	(ब) संचित नफा रुपये		
दि. ३१ मार्च २०१९ रोजीची शिल्लक	५६८०१५७७५२	७८०७५४४९५४	१३४८७७०२७०६	२४७३४६६०
अधिक :- निव्वळ स्थानांतरण / चालू वर्षातील प्राप्ती	४७०८२०७१९	--	४७०८२०७१९	४९००००००
अधिक :- चालू वर्षातील नफा (तोटा)	--	३७१६५०३१६	३७१६५०३१६	(५७८२)
वजा :-				
(i) लाभांश वितरण समायोजन	--	(३९७५००००)	(३९७५००००)	--
(ii) लाभांशा वरील कर - समायोजन	--	(८१७२१००)	(८१७२१००)	--
(iii) व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवनासाठी भांडवली संचिती -समायोजन	--	(२३४६११६६७)	(२३४६११६६७)	--
दि. ३१ मार्च २०२० रोजीची शिल्लक	६१५०९७८४७१	७८९६६६१५०३	१४०४७६३९९७४	७३७२८७८
अधिक :- निव्वळ स्थानांतरण / चालू वर्षातील प्राप्ती	३५८४८८६२८	--	३५८४८८६२८	५७७३६८८
अधिक :- चालू वर्षातील नफा / (तोटा)	--	८८४८४७१६७	८८४८४७१६७	३२२०४
वजा :-				
(i) लाभांश वितरण समायोजन	--	(७००००००)	(७००००००)	--
(ii) यापूर्वीच्या वर्षाकरिता आयकर समायोजन	--	(२०२९०८४९)	(२०२९०८४९)	--
(iii) व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवनासाठी भांडवली संचिती - समायोजन	--	(२३०२९८७८२)	(२३०२९८७८२)	--
दि. ३१ मार्च २०२१ रोजीची शिल्लक	६५०९४६७०९९	८५२३९१९०३९	१५०३३३८६१३८	७९५३४७७०

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
युडीआयएन : 22135038AYCCEI6060

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलिंद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
युडीआयएन : 22109974AYDZMK8045
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३.१०.२०२२

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(बी. वेणूगोपाल रेड्डी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०३६११८००

स्वाक्षरित
(कौशलेश प्रताप सिंग)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८५०४२८१

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २९.०९.२०२२

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
दिनांक ३१.०३.२०२१ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता एकत्रिकृत रोख प्रवाह विवरणपत्र

तपशील	**२०२०-२१ (रु)**		**२०१९-२० (रु)**	
(अ) चालू कार्यविधीपासून रोख प्रवाह				
नफातोटयाचे हिशेबानुसार नफा (करपूर्व)		**१०३१३२४९२३**		**४७८८९४६८३**
खालील बाबीकरिता समायोजन:-				
घसारा	१४६४६९६०		१११७१७०३	
संदिग्ध ऋणाकरीता तरतूद (निव्वळ)	३०७१३१३४		११९५१८२	
निर्लेखित केलेली रक्कम	२३१३२५०		८३७४८८१	
निर्लेखित रोपवन खर्च	४०२२६२७७		४२५७०९३४	
बीज भूखंड विकास खर्चाचे निर्लेखन	१५८६३४		१८९६५४	
व्याजाची प्राप्ती (वेगळयाने दर्शविलेली)	(१४७१२५६३७)		(२२८८१८७६३)	
नफातोटयाचे हिशेबात जमा केलेली जास्तीची तरतूद	(६३५१४४)		(२०४०२२१०)	
संपत्ती,यंत्रे व उपकरणाच्या विक्रीवरील नफा	(१२२०५)		-	
वनविभाग/इतर यंत्रणांना रोपवने हस्तांतरीत केल्यामुळे क्षतीपूर्ती दाव्याची प्राप्ती व त्याबाबत किंमतीचे निर्लेखन (निव्वळ)	(९८३८९०)		(७६६३३०४)	
		(६०६९८६२१)		**(१९३३८१९२२)**
खेळते भांडवलातील बदलापूर्वी चालू कार्यविधी पासून नफा		**९७०६२६३०२**		**२८५५१२७६१**
खालील बाबी करिता समायोजन				
व्यापारी येणे	(८७५३०४०९)		(२८०३१४१६)	
इतर चल/अचल संपत्ती	(४७९८१९८२)		(११३५१२३३४)	
वस्तुसूची (तयार माल/प्रगतीपथावरील कामे)	(९६०७३२१६)		(२११९८०६५८)	
रोपवने व रोपवाटिका	(६७७४८२१९४)		(७६१००६५७९)	
ऋण / गुंतवणूक	(३४५९०५९)		(१८७३३१७५०)	
व्यापारी देणे/इतर चल देयता	(४३८४९९२७)		४८३७८६७४९	
		(८६०४१२८२३)		**(८१८०७५९८७)**
चालू कार्यविधीपासून रोख उत्पन्न	--	**११०२१३४७९**		**(५३२५६३२२६)**
प्रत्यक्षकराचे शोधन		(१८१५६२९२२)		(२५४४४९२७५)
चालू कार्यविधील पासून निव्वळ रोख अंतप्रवाह / उत्प्रवाह		**(७१३४९४४३)**		**(७८७०१२५०१)**

(ब) गुंतवणूक कार्यविधीपासून रोख प्रवाह				
संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे खरेदी		(३६६६५२९३)		(११७७९५७९४)
मुदत ठेवीची खरेदी		(२६६५१८८४४१)		(२६८२५०११२७)
मुदत ठेवीपासून प्राप्ती		२६८२५०११२७		२६९६०२६६२८
संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे विक्रीपासून उत्पन्न		१२२०५		--
क्षतीपूर्ती दाव्याची प्राप्ती		९८३८९०		७६६३३०४
व्याजाची प्राप्ती		१४७१२५६३७		२२८८१८७६३
गुंतवणूक कार्यविधीत वापरलेली निव्वळ रोख		**१२८७६९१२५**		**१३२२११७७४**
(क) वित्तीय कार्यविधीपासून रोख प्रवाह				
महाराष्ट्र शासनाकडून भागभांडवल		--		--
महाराष्ट्र शासनाकडून/इतर यंत्रणा / कार्यविधी पासून निधी		८६६९५०७८		४१६८२०३७३
लाभांश आणि त्यावरील कराचे शोधन		७००००००		(४७९२२१००)
वित्तीय कार्यविधीत वापरलेली निव्वळ रोख		**७९६९५०७८**		**३६८८९८२७३**
रोख आणि रोख सममूल्य यामध्ये निव्वळ वाढ/(घट)		१३७११४७६०		(२८५९०२४५४)
रोख आणि रोख सममूल्य याचे सुरुवातीचे आधिक्य		**४४१३७८५८६**		**७२७२८१०४०**
रोख आणि रोख सममूल्य यांचे अखेरचे आधिक्य		**५७८४९३३४६**		**४४१३७८५८६**

रोख प्रवाह विवरण पत्रास टिपणी

(अ) लेखांकन मानक क्र. ७ 'रोख प्रवाह विवरणपत्र'मध्ये निर्देशित केल्यानुसार उपरोक्त 'रोख प्रवाह विवरण पत्र' हे अप्रत्यक्ष पध्दतीने तयार करण्यात आले आहे.

(ब) मागील वर्षाचे आकडे चालू वषातील वर्गवारीचे अनुरुप करण्यासाठी आवश्यक त्याठिकाणी पुर्न:मांडणी करुन घेण्यात आले आहेत.

(क) रोख आणि रोख सममूल्य यामध्ये रोख व बँकेतील शिल्लक अंतर्भूत आहे.

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार
शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू

स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
युडीआयएन : 22135038AYCCEI6060

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(बी. वेणूगोपाल रेड्डी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०३६११८००

स्वाक्षरित
(कौशलेश प्रताप सिंग)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८५०४२८१

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू

स्वाक्षरित
(सीए मिलिंद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
युडीआयएन : 22109974AYDZMK8045
स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३.१०.२०२२

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २९.०९.२०२२

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे
टिपणी - १ (अ) संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे (PPE)

(रक्कम रुपयात)

तपशील	सकल मूल्य				घसारा				निव्वळ मूल्य	
	दि.१ एप्रिल २०२० रोजीचे मूल्य	भर	विल्हे-वाट (विक्री/ समा-योजन)	दि.३१ मार्च २०२१ रोजी सकल मूल्य	दि.१ एप्रिल २०२० रोजी संचित घसारा	चालू वर्षा-करिता	विल्हेवाट (विक्री/ समा-योजन)	दि.३१ मार्च २०२१ रोजी संचित घसारा	३१ मार्च २०२१ रोजी	दि. ३१ मार्च २०२० रोजी
मूर्त संपत्ती										
(अ)जमीन - मुक्त हस्त	११०७३८	-	-	११०७३८	-	-	-	-	११०७३८	११०७३८
(ब) रस्ते	३६९४०२३	-	-	३६९४०२३	३३७४२०७	३१९८०२	-	३६९४००९	१४	३१९८१६
(क) इमारती										
i) आर.सीसी फ्रेम बांधकाम	१०९८१७१२३	-	-	१०९८१७१२३	१३७२००६२	१७४५३१७	-	१५४६५३७८	९४३५१७४४	९६०९७०६१
ii) आरसीसी फ्रेम शिवाय बांधकाम	९४९३२८०२	२३०७४८४	१५७३५६८	९५६६६७१८	५४४५५३६२	२८९४४७८	१५७३५६८	५५७७६२७१	३८८९०४४६	४०४७७४४०
iii) कुंपण, विहीर, कुपनलिका	१०३२५४४३	२९२८७०	-	१०६१८३१३	८७१५५६७	९६०८५८	-	९६७६४२५	९४१८८८	१६०९८७६
iv) इतर (अस्थायी बांधकामे इ.सह)	१३६६२०६५	१६३४८८९	--	१५२९६९५४	१३३८३५५६	२३१०७३	--	१३६१४६२८	१६८२३२६	२७८५०९
एकूण i ते iv	**२२८७३७४३३**	**४२३५२४३**	**१५७३५६८**	**२३१३९९१०८**	**९०२७४५४६**	**५८३१७२५**	**१५७३५६८**	**९४५३२७०३**	**१३६८६६४०४**	**१३८४६२८८६**
(ड)यंत्रे व संयंत्रे	३३५८५७१२	६६१५६५९३	४९५०	९९७३७३५६	८२१४९७३	४६८१४८५	५०८९४२	१२३८७५१५	८७३४९८४१	२५३७०७४०
(इ) उपस्कर व जोडकाम	४८७१८६२४	३०९६२३	६०५५२	४८९६७६९५	२२३८५८०२	४६२३४८२	४०५०८३	२६६०४२०१	२२३६३४९३	२६३३२८२१
(फ) वाहने										
i) मोटार गाडया	१०८४५०८७	-	-	१०८४५०८७	८०११४५१	६७१७९७	-	८६८३२४८	२१६१८४०	२८३३६३७
ii) इतर वाहने	४७५८८२२९	--	१२२७९६७	४६३६०२६२	३४०२८०९०	२८२९१२५	२५८२५३	३६५९८९६२	९७६१३००	१३५६०१३९
एकूण फ (i ते ii)	**५८४३३३१६**	**--**	**१२२७९६७**	**५७२०५३४९**	**४२०३९५४१**	**३५००९२२**	**२५८२५३**	**४५२८२२१०**	**११९२३१४०**	**१६३९३७७५**
(ग)कार्यालयीन उपकरणे										
i) कार्यालयीन उपकरणे	३३९०४११९	४८९९१२	२०७९४४	३४१८६०८७	१७५६६२६७	५७४०२६२	२०७९४०	२३०९८५८९	११०८७४९८	१६३३७८५२
ii) सर्वेक्षण व गणितीय उपकरणे	२४९५७४३	१५७६००	-	२६५३३४३	१६९६९१९	२६६०२४	-	१९६२९४३	६९०४००	७९८८२४
iii) बिनतारी संदेश उपकरणे	१०	-	-	१०	-	-	-	-	१०	१०
एकूण i ते iii	**३६३९९८७२**	**६४७५१२**	**२०७९४४**	**३६८३९४४०**	**१९२६३१८६**	**६००६२८६**	**२०७९४०**	**२५०६१५३२**	**११७७७९०८**	**१७१३६६८६**
(ह) संगणके	१६८९२०५९	२३८६०८	५०३०५०	१६६२७६१८	११००२८२३	२७२९२७४	५४११८२	१३१९०९१५	३४३६७०३	५८८९२३६
आय)जाखाका संपत्ती (नाममात्र मूल्याने)	१	-	-	१	-	-	-	-	१	१
जे) म.वा.प्र. अंतर्गत संगणक संपत्ती (नाममात्र मूल्याने)	१	-	-	१	-	-	-	-	१	१
एकूण बेरीज (अ ते जे)	**४२६५७१७८०**	**७१५८७५८०**	**३५७८०३१**	**४९४५८१३२८**	**१९६५५५०७९**	**२७६९२९७५**	**३४९४९६८**	**२२०७५३०८५**	**२७३८२८२४४**	**२३००१६७०१**
मागील वर्ष (वापरास अयोग्य घोषित परंतु विकल्या न गेलेली संपत्ती अंतर्भूत करुन	**३८४८९०८७९**	**४३७५९३७५**	**२०७८४७५**	**४२६५७१७८०**	**१७३४०७५६४**	**२५२७१२७७**	**२१२३७६२**	**१९६५५५०७९**	**२३००१६७०१**	**२११४८३३१७**
टिपणी - १ (ब) प्रगतीपथावरील भांडवली कामे										
प्रगतीपथावरील भांडवली कामे	**११९४१०३५९**	**(३४९२२२८६)**	**११०६५४५**	**८३३८१५२८**	**-**	**-**	**-**	**-**	**८३३८१५२८**	**११९४१०३५९**

टिपणी - २ अ ऋण

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अ) सुरक्षा ठेवी :- अप्रतिभूत, प्रतिप्राप्य	३१११४०२९	३१२१९२७४
अंतर्भूत : संचालकाकडून येणे	--	--
ब) कर्मचा-यांना ऋण व अग्रिम - प्रतिभूत व प्रतिप्राप्य		
i) वाहन अग्रीम	१५६९२०	२८८१७०
त्यावरील उपार्जित परंतु देय न झालेले व्याज	१२१६४४	११५६७१
ii) घर बांधणी अग्रीम	२५१५५७७१	२२१४५६१३
त्यावरील उपार्जित परंतु देय न झालेले व्याज	५९२२०७९	३३६०६५३
iii) संगणक अग्रीम	२१४६००	४४६८००
एकूण - उप बेरीज	**३१५७१०१४**	**२६३५६९०७**
अंतर्भूत : संचालकाकडून येणे	--	--
एकूण बेरीज	**६२६८५०४३**	**५७५७६१८१**

टिपणी - ३ इतर अचल संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अप्रतिभूत प्रतिप्राप्य		
अ) शासन / इतर यंत्रणा कडून रोपवन संपत्तीपोटी येणे क्षतीपूर्वी दावे	२९१३३०३७१०	२९१३३०३७१०
ब) इतर येणे रक्कम	५०३३०३५	५०३३०३५
अंतर्भूत : संचालकाकडून येणे	--	--
एकूण बेरीज	**२९१८३३६७४५**	**२९१८३३६७४५**

टिपणी - ४ जैविक संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अ) रोपवाटिका (परिव्यय मूल्याने)	५९३२१६५५	५४८५४६१४
ब) रोपवने (परिव्यय मूल्याने)	११७९६५१७९०९	१११२३५०२७५६
एकूण बेरीज	**११८५५८३९५६४**	**१११७८३५७३७१**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे
टिपणी - ४ (अ) वस्तुसूची

तपशील	**चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे** **रुपये**	**मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे** **रुपये**
अ) प्रगतीपथावरील कामे (परिव्यय मूल्याने)	५९९८७१७८०	६३९३४३२८२
ब) तयार माल (निव्वळ वसूलीयोग्य मूल्याने)	९६७६७९६९४	८३२१३४९७६
एकूण बेरीज	**१५६७५५१४७४**	**१४७१४७८२५८**

टिपणी - ५ व्यापारी येणे

तपशील	**चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे** **रुपये**	**मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे** **रुपये**
व्यापारी येणे	५८६६६१७०७	४६९८५४७०१
वजा : संदिग्ध व्यापारी येणे रकमाकरिता तरतूद	५९४७५५८८	३०१९८९९२
एकूण	**५२७१८६११८**	**४३९६५५७०९**
प्रतिभूत व प्रतिप्राप्य	२८९५०१०१३	२०२१३०१४२
अप्रतिभूत व प्रतिप्राप्य	२३७६८५१०५	२३७५२५५६७
अंतर्भूत : संचालकाकडून येणे	--	--

टिपणी - ६ रोख आणि रोख सममूल्य

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
अ) बँकेतील शिल्लक		
i) चल खाते	६५८५०१७६	८४२३६७७६
ii) बचत खाते	४७९८५४२१२	३५६४५५०२६
ब) हस्तस्थ धनादेश, धनाकर्ष	३२७८३५३४	६७८६६०
क) हस्तस्थ रोख व पोष्टाची तिकीटे	५४२४	८१२४
एकूण बेरीज	**५७८४९३३४६**	**४४१३७८५८६**

टिपणी - ६ (अ) बँकेतील शिल्लक वरील (ii) व्यतिरिक्त

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
मुदती ठेवी तीन महिन्याचे वर परंतु १२ महिन्याचे आत परिपक्वता असलेले	२६६५१८८४४१	२६८२५०११२७
एकूण बेरीज	**२६६५१८८४४१**	**२६८२५०११२७**

टिपणी - ७ ऋण

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
इतर ठिकाणी वेगळा उल्लेख नसल्यास अप्रतिभूत प्रतिप्राप्य		
अ) कर्मचारी / इतरांना ऋण व अग्रिम	२२६८९५३०९	२२८५४५१११
एकूण बेरीज	**२२६८९५३०९**	**२२८५४५१११**
अंतर्भूत : संचालकांकडून येणे	--	--

टिपणी - ७ अ इतर वित्तीय संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
अ) उपार्जित		
ठेवी वरील उपार्जित व्याज	४०५६२२९५	८५४२५७२२
ब) इतर	४४७२००५७	४९५८५३३३
एकूण बेरीज	**८५२८२३५२**	**१३५०११०५५**
अंतर्भूत : संचालकांकडून येणे	--	--

टिपणी - ८ इतर चल संपत्ती

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
इतर ठिकाणी वेगळा उल्लेख नसल्यास अप्रतिभूत प्रतिप्राप्य		
अ) विमा दाव्याची येणे रक्कम	१५३१९०४	२८६१३८७
ब) इतर येणे	२८२१०५५९	५३२०१३२९
क) पूर्वदत्त व्यय	१६५३००५१	२३१६४१४
ड) पुरवठाधारक / कंत्राटदार / इतर यंत्रणेकडे ठेवी	२०९५००५७	१६२९४८४३
एकूण बेरीज	**६७२२२५७०**	**७४६७३९७२**
अंतर्भूत : संचालकांकडून येणे	--	--

टिपणी - ९ समता भाग भांडवल

(रक्कम रुपये)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
अ) <u>अधिकृत</u>		
३३०००००० समता भाग प्रत्येकी रु. १०० चे मतदान अधिकारासह	३३०००००००००	३३०००००००००
ब) <u>निर्गमित व अभिदत्त व पूर्णदत्त</u>		
मतदान अधिकारासह प्रत्येकी रु. १०० चे समभाग (यापैकी १६६६३६ भाग रोखी व्यतिरिक्त मोबदल्याचे स्वरुपात निर्गमित)	३२३१२३४८००	३२३१२३४८००
एकूण बेरीज	**३२३१२३४८००**	**३२३१२३४८००**

अ) समता भागाशी संलग्न अधिकार व शर्ती

कंपनीकडे रु. १०० प्रति समभाग मूल्याचे फक्त एकाच वर्गवारीचे समभाग आहेत (मागील वर्ष रु. १०० प्रति समभाग)

ब) कंपनीच्या एकूण भागापैकी भागधारकांनी ५% पेक्षा अधिक धारण केलेले भाग :-

भागाची वर्गवारी	तपशील	दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी		दि. ३१ मार्च २०२० रोजी	
	भाग धारकाचे नांव आणि धारण केलेल्या भागाची संख्या	धारण केलेल्या भागाची संख्या	भागाच्या त्या वर्गवारीत धारण केलेली टक्केवारी	धारण केलेल्या भागाची संख्या	भागाच्या त्या वर्गवारीत धारण केलेली टक्केवारी
(अ) समताभाग मतदान अधिकारासह	महाराष्ट्राचे राज्यपाल (२ नामनिर्देशित व्यक्तीनी धारण केलेले २ भाग अंतर्भूत करुन)	३२३१२३४८	१००	३२३१२३४८	१००
(ब) अधिमान भाग	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

टिपणी

(क) प्रतिवेदन कालावधीचे सुरुवातीस आणि शेवटी भागाची संख्या व प्रलंबित रकमा यांचा ताळमेळ-

तपशील	सुरुवातीची शिल्लक	नवीन निर्गम	अधिलाभांश	इतर बदल	अखेरची शिल्लक
समताभाग मतदान अधिकारासह					
३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता					
भागांची संख्या	३२३१२३४८	--	--	--	३२३१२३४८
रक्कम रुपये	३२३१२३४८००	--	--	--	३२३१२३४८००
दि. ३१ मार्च २०२० रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता					
भागांची संख्या	३२३१२३४८	--	--	--	३२३१२३४८
रक्कम रुपये	३२३१२३४८००	--	--	--	३२३१२३४८००

ड) समभागाशी संलग्न अधिकार, अधिमान व निर्बंध :-

तपशील	चालू वर्ष ३१.३.२०२१	मागील वर्ष ३१.३.२०२०
मतदान हक्क	३२३१२३४८	३२३१२३४८
लाभांश हक्क	३२३१२३४८	३२३१२३४८
निर्बंध	--	--
अन्य बाबी	--	--
एकूण	३२३१२३४८	३२३१२३४८

इ) सूत्रधारी भागधारक कंपनी इत्यादीचा तपशील : लागू नाही

फ) समताभाग / अधिमान भागात परिवर्तनिय रोख्याबाबत तपशील : निरंक

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे
टिपणी - १० इतर भाग (संचिती)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
संचिती व अतिरेक		
अ) भांडवल संचिती		
प्रतिवेदन कालावधीच्या सुरुवातीस शिल्लक	६१५०९७८४७१	५६८०१५७७५२
अधिक : चालू वर्षातील बदल	३५८४८८६२८	४७०८२०७१९
प्रतिवेदन कालावधी अखेर शिल्लक	**६५०९४६७०९९**	**६१५०९७८४७१**
ब) संचित नफा		
सुरुवातीची शिल्लक	७८९६६६१५०३	७८०७५४४९५४
अधिक : चालू वर्षातील नफा	८८४८४७१६७	३७१६५०३१६
	८७८१५०८६७०	**८१७९१९५२७०**
वजा :- विनियोग		
i) यापूर्वीच्या वर्षाकरिता आयकर	२०२९०८४९	--
ii) समता भागधारकांना लाभांश वितरण	७००००००	३९७५००००
iii) लाभांशावरील कर	__	८१७२१००
iv) व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवनासाठी भांडवली संचिती	२३०२९८७८२	२३४६११६६७
आधिक्याची अखेरची शिल्लक (ब)	**८५२३९१९०३९**	**७८९६६६१५०३**
एकूण बेरीज (अ+ब)	**१५०३३३८६१३८**	**१४०४७६३९९७४**
अल्पसंख्य हितसंबंधाशी संबंधित (NCI)		
क) सुरवातीची शिल्लक	७३७२८८७८	२४७३४६६०
चालू वर्षातील स्थानांतरण	५७७३६८८	४९००००००
अधिक :- चालू वर्षाचा नफा / (तोटा)	३२२०४	(५७८२)
अल्पसंख्य हितसंबंध (क)	७९५३४७७०	७३७२८८७८
एकूण बेरीज (अ+ ब+ क)	**१५११२९२०९०८**	**१४१२१३६८८५२**

टिपणी - ११ ऋण

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
महाराष्ट्र शासनाकडून अप्रतिभूत ऋण	निरंक	निरंक
एकूण बेरीज	--	--

टिपणी - १२ व्यापारी देणे

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे
	रुपये	रुपये
व्यापारी देणे :		
अ) व्यापारी देणे (इतरांना देय) (लघुउद्योग उपक्रमा व्यतिरिक्त)	२१८७०१०	२३५३३५१
एकूण बेरीज	२१८७०१०	२३५३३५१

टिपणी - १३ इतर चल देयता

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
अ) पुरवठाधारक / कंत्राटदार यांचेकडून व्यापारी ठेवी	३८८३२४५७	३५५०६४८०
ब) ग्राहक व इतरांकडून अग्रीम	७२४४३११८२	६७१४५२९४३
क) संविधीक / इतर भरणा करावयाची रक्कम	८४६३२८५२	६७२०९७८३
ड) इतर देणे	९०५९३४१८८	९५६२९३९२१
इ) विविध शासन योजना अंतर्गत इतर ठेवी	९७०१३७१५६	१०३५६५८१८८
एकूण बेरीज	**२७२३९६७८३५**	**२७६६१२१३१६**

टिपणी - १४ चालू कर संपत्ती (निव्वळ)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ अखेरचे आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० अखेरचे आकडे रुपये
आयकर संपत्ती (निव्वळ)	**१९९८५७१८२**	**१९०६५९०५९**

टिपणी - १५ कार्यापासून महसूल

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे
	रुपये	रुपये
अ) उत्पादनाची विक्री	१९६७०४२७४६	१५१९७३१५९२
वजा : माल परत	--	२२२२००
उत्पादनाची विक्री (निव्वळ)	१९६७०४२७४६	१५१९५०९३९२
ब) टर्न की रोपवन प्राप्ती	१२०४७५७६२	२४८०६२४८
क) कार्यापासून इतर महसूल	१९७७३४१९	२०४९२७८५
ड) निसर्ग पर्यटनापासून प्राप्ती	३५९०९७७	८१८१६६७
एकूण बेरीज	**२११०८८२९०४**	**१५७२९९००९३**

टिपणी - १६ इतर उत्पन्न

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२०करिता आकडे
	रुपये	रुपये
अ) व्याजाचे उत्पन्न	१४७१२५६३७	२२८८१८७६३
ब) क्षतीपूर्ती दावे प्राप्त	९८३८९०	७६६३३०४
क) कार्याव्यतिरिक्त इतर उत्पन्न	१०९५५४८५	३७०७३९४४
एकूण बेरीज	**१५९०६५०१२**	**२७३५५६०१०**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे
टिपणी - १७ वापरलेल्या मालाची किंमत

तपशील	**चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे** **रुपये**	**मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे** **रुपये**
विरलन कार्यक्रम	४८६११०७५४	४७२५५८५८१
कापणी कार्यक्रम	६७२०१५७६	८९९६६९०७
वृक्ष काढणी कार्यक्रम	२८५५६७९७६	३७८६१९१४३
विभाजनीय व्ययाची वाटणी		
i) विरलन कार्यक्रम	११३०४००७५	९७८६७५६८
ii) कापणी कार्यक्रम	८३९२९२०	१६१८१३८८
iii) वृक्ष काढणी कार्यक्रम	५८१४७९६२	९३५६१७३५
बिज संकलन कार्यविधी	८४८९४७०	७४७७२०९
मिश्र खत / गांडूळ खत कार्यविधी	१५९६०५३	१८९०२९२
औषधी वनस्पती कार्यक्रम	७५७१०२२	१०५३८५२९
टर्नकी रोपवन खर्च	८०६२२८४४	२९५८३९३०
विक्री झालेल्या सागी जड्या / रोपे / पॉलीपॉट इत्यादिंची किंमत	९९२८५०१	११२३४१८५
वजा:- विभागीय कामासाठी वापर		
i) बियाण्यांची किंमत	(९१७५९२३)	(५४१२९०६)
ii) मिश्र खत / गांडूळ खताची किंमत	(१२८५८६८)	(१५२८४९०)
iii) विरलन मालाची किंमत	(२६६९१)	(५१२६६१)
iv) कापणी कार्यक्रम मालाची किंमत	(२८१४)	--
v) वृक्ष काढणी कार्यक्रम मालाची किंमत	--	(२६४९३)
एकूण वापरलेल्या मालाची किंमत	**१११६१७७८५६**	**१२०१९९८९१८**

टिपणी - १७ (i) तयार माल आणि प्रगतीपथावरील कामाचे वस्तुसूचीतील बदल

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे ---------------------- रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे ------------------------- रुपये
प्रगतीपथावरील कामे		
सुरवातीची शिल्लक (अ)	१३१७२८०२२	५३०९४९०२
अखेरची शिल्लक (ब)	८४०२१४०६	१३१७२८०२२
प्रगतीपथावरील कामातील बदल (क) = (अ - ब)	**४७७०६६१६**	**(७८६३३१२०)**
तयार माल		
सुरवातीची शिल्लक (ड)	८३२१३४९७६	८९७०३५७४७
अखेरची शिल्लक (इ)	९६७६७९६९४	८३२१३४९७६
तयार मालातील बदल (फ) = (ड - इ)	**(१३५५४४७१८)**	**६४९००७७१**
तयार माल आणि प्रगतीपथावरील कामाचे वस्तुसूचीतील बदल (ग) = (क + फ)	**(८७८३८१०२)**	**(१३७३२३४९)**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे
टिपणी - १८ कर्मचारी लाभ खर्च

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे रुपये
अ) विभाजनीय व्यय		
१) वेतन व मजुरी	२०२१६७०४४	२५१७८९८१२
२) भविष्य निर्वाह निधी आणि इतर निधीतील अंशदान		
i) सेवा उपदान	२२९९५८०	१५०१३५३२
ii) रजा रोखीकरण आणि निवृत्ती लाभ	८८३१०६	१८७८९८
iii) निवृत्ती / रजा वेतन अंशदान	४७९९१०३	४०३२२२१
iv) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि इतर अंशदान	२२३३१९११	२७६०८६८७
३) कर्मचारी कल्याण खर्च	४५०२	१०३९८१६
कर्मचारी लाभ खर्च एकूण (सकल)	२३२४८५२४६	२९९६७१९६६
वजा : ९०% विभाजनीय व्यय स्थानांतरीत	२०७६००५५०	२६९७०४७६९
निव्वळ विभाजनीय व्यय	२४८८४६९६	२९९६७१९७
ब) अविभाजनीय व्यय		
कर्मचा-यांना प्रोत्साहन पर रक्कम	७५००००००	६००००००
एकूण (अ+ब)	**९९८८४६९६**	**८९९६७१९७**

टिपणी - १९ घसारा व परिशोधन खर्च

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१करिता आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे रुपये
अ) विभाजनीय व्यय		
घसारा टिपणी क्र. १ अ नुसार	२७६९२९७५	२५२७१२७७
वजा : इतर कार्यक्रमातंर्गत स्थानांतरण / समायोजन	६१३१७०८	५७३१७३८
निव्वळ घसारा	२१५६१२६७	१९५३९५३९
वजा : ९०% विभाजनीय व्यय स्थानांतरीत	१८३०९८९०	१७५८५५८५
घसारा व परिशोधन खर्च	**३२५१३७७**	**१९५३९५४**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित (सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)
एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे
टिपणी - २० इतर खर्च

तपशील	**चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे**	**मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे**
	रुपये	**रुपये**
अ) विभाजनीय व्यय		
प्रशासकीय खर्च		
व्यवस्थापकीय संचालकांचे पारिश्रमिक	२३०९७८८	३२५४९२४
संचालकांना बैठक शुल्क	५९००	१००३०
प्रवास व वाहन खर्च	३२२२५३६	३९७४५१५
भाटक	११३३७४७	११०९५१६
कर व सारा	१२४१८७३	९७७३३१
जाहिरात	१५१०५८	२५३३३५
पुस्तके आणि नियतकालीके	७९१९४	११७९३४
छपाई व लेखन सामुग्री	३३५२१०८	२५३५२४५
टपाल, दूरध्वनी, दूरसंदेश	१४२१३६२	१५७१६४४
कार्यालयीन खर्च	१९७८१७९१	२३६२८५६८
अधिकोष आकार / वर्तन	४१५३०६	२९०८०१
कर्मचा-यांकरीता गणवेष खर्च	८०५१६६	३९१०३२
संपत्तीचा विमा	८७०१८२	९७२२६९
प्रशिक्षण खर्च	५७९१४९६	८१६६२५९
दुरुस्ती व देखभाल खर्च :-		
रस्ते व इमारती	२६१५२८२०	६३९०२००५
यंत्रे व संयंत्रे	६८५८०६	६००७१०
वाहने	९५६२४९४	९८६६६०२
	७६९८२६२७	**१२१६२२७१९**
वजा : विभाजनिय व्यय स्थानांतरीत	६७४३०३४०	१०९४६०४४८
निव्वळ विभाजनीय व्यय (अ)	**९५५२२८७**	**१२१६२२७१**

ब) अविभाजनीय व्यय		
प्रशासकीय खर्च		
अध्यक्षांना मानधन	--	१२३९००
लेखा परीक्षकांना खालील प्रमाणे शोधन :-		
लेखा परीक्षण शुल्क	४००६८०	३३७४८०
कर लेखा परीक्षण शुल्क	७०८००	७०८००
वस्तू व सेवा कर लेखा परीक्षण शुल्क	२३६०००	२३६०००
लेखा परीक्षकांनी केलेला खर्च (प्रवास खर्चाची प्रतिपूर्ती)	--	१७७७९
व्यवसाय कर	२०००	२०००
महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर / वस्तु व सेवा कर खर्च	५५०५१०२	१०१६९८२
दाखल शुल्क व नोंदणी शुल्क	१९३६८५	२६५४०
विधी व्यय	४१९७५०	८३९३३५
निसर्ग पर्यटन कार्यविधी खर्च	१३६६८७९९	१७५६०५२३
संशोधन व विकास	४४४०	२५२३४
संयुक्त सामाजिक जबाबदारी (CSR) खर्च	२१२०००००	२५४६२०००
डॉ. एपीजे कलाम उद्यान खर्च	२५०६०६९	२८१७१४६
निर्लेखित केलेली रक्कम	२३१३२५०	८३७४८८१
मेडीक्लेम (आरोग्य विमा) व सेवा समाप्ती क्षतीपूर्ती	३६७४६००	२१८४७०८
वन्यप्राणी हल्ल्यामुळे क्षतीपूर्ती इ.	१६६८६५७०	१५०१०९३९
संदिग्ध ऋण व अग्रिमा करीता तरतूद	३०७१३१३४	११९५१८२
एकूण अविभाजनिय व्ययाची उपबेरीज (ब)	**९७५९४८७९**	**७५३०१४२९**
एकूण बेरीज	**१०७१४७१६६**	**८७४६३७००**

टिपणी क्र. - २१
सन २०१९-२० या वर्षाकरिता ९०% विभाजनीय व्ययाची विभागणी

अ.क्र.	कार्यविधी	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२१ करिता आकडे रुपये	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१ मार्च, २०२० करिता आकडे रुपये
अ)	नियोजित दिर्घमुदती रोपवन कार्यविधीवर		
१)	चालू साग रोपवन कार्यक्रम	७८४०३६७	१२६७४९६५
२)	व्यवस्थापन आराखड्यानुसार (अनिवार्य) रोपवन कार्यक्रम	८६१७७८९८	१०९३८८८८२
३)	टर्न की रोपवने (प्रगतीपथावरील कार्य)	१६७५५१०४	६६४८२४६२
४)	औषधी वनस्पती एनएमपीबी अंतर्गत	--	२४१५८२
	एकूण (अ)	**११०७७३३६९**	**१८८७८७८९१**
ब)	वापरलेल्या मालाचे किंमतीवर		
५)	विरलन कार्यक्रम	११३०४००७५	९७८६७५६८
६)	कापणी कार्यक्रम	८३९२९२०	१६१८१३८८
७)	वृक्ष काढणी कार्यविधी	५८१४७९६२	९३५६१७३५
८)	टर्नकी रोपवने (पूर्ण झालेले प्रकल्प)	२९८६४५४	३५२२२०
	एकूण (ब)	**१८२५६७४११**	**२०७९६२९११**
	एकूण बेरीज (अ +ब)	**२९३३४०७८०**	**३९६७५०८०२**

महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ मर्यादित

(सीआयएन : यु४५२००एमएच१९७४एसजीसी०१७२०६)

दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेख्याशी संबंधित असलेली टिपणी

टिपणी - २२ : महत्वाच्या लेखाविषयक धोरणांचा सारांश.

पार्श्वभूमी :-

फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेड ("FDCM" किंवा दि कंपनी) ही भागाव्दारे मर्यादित कंपनी असून या कंपनीची स्थापना कंपनी अधिनियम १९५६ अंतर्गत दि. १६.०२.१९७४ रोजी झालेली आहे आणि वास्तव्य भारतात आहे. कंपनीचे पंजीयीत कार्यालय एफडीसीएम भवन, ३५९/ब, हिंगणा रोड, अंबाझरी, नागपूर, महाराष्ट्र ४४००३६ येथे आहे. कंपनी वनांचा विकास, वानिकी आणि संलग्न कामाच्या व्यवसायात कार्यरत आहे.

कंपनीची एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड या नांवाने ओळखली जाणारी) ही (सहाय्यक कंपनी) सहाय्यक कंपनी आहे. सहाय्यक कंपनीची स्थापना भारतात कंपनी अधिनियम २०१३ अंतर्गत दि. १४ नोव्हेबंर २०१८ रोजी झाली आहे.

ए) एकत्रीकरणाचा आधार :-

एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रात कंपनी आणि कंपनीव्दारे नियंत्रित सहाय्यक कंपनीच्या वित्तीय विवरणपत्राचा समावेश आहे. सहाय्यक कंपन्या कंपनीव्दारे नियंत्रित संस्था असतात. ज्यावेळी सूत्रधारी कंपनीस सहाय्यक कंपनीच्या चुका उघडकीस आणण्याचे अधिकार असतात किंवा सहाय्यक कंपनीसोबत असलेल्या संबंधामुळे परिवर्तनशील प्राप्तीवर अधिकार प्राप्त होतो आणि सहाय्यक कंपनीवर आपल्या अधिकाराचा वापर करुन अशा प्राप्तीवर परिणाम करण्याची क्षमता असते त्यावेळी नियंत्रण अस्तित्वात असते. अस्तित्वात असलेल्या अधिकारान्वये शक्तीचे प्रयोग निर्देशन होत असते ज्याव्दारे संबंधित कार्यविधी निर्देशित करण्याची क्षमता प्रदान केली जाते व जे संस्थेच्या प्राप्तीवर महत्वपूर्ण परिणाम करतात. नियंत्रण सुरु होण्याचे दिनांकापासून नियंत्रण समाप्त होण्याचे दिनांकापर्यंत सहाय्यक कंपन्याचे वित्तीय विवरणपत्रे एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रात समाविष्ट केली जातात.

सूत्रधारी कंपनीच्या आपल्या सहाय्यक कंपनीसोबत संपत्ती, देयता, समभाग, प्राप्ती, खर्च आणि रोखप्रवाह यासारख्या समान बाबी एकत्रित करुन सहाय्यक कंपन्याचे एकत्रिकरण करण्यात येते. कंपनी अंतर्गत आधिक्य आणि व्यवहार ज्यात अशा व्यवहारापासून अप्राप्त लाभ / हानी एकत्रिकरण करतांना वगळण्यात येतात. ही एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे कंपनीमध्ये उपयोगात असलेल्या एकरुप लेखा विषयक धोरणाचा अवलंब करुन तयार करण्यात आली आहेत. अल्पसंख्य हितसंबंध (Non Controlling Interest (NCI)) जे सहाय्यक कंपनीचा निव्वळ नफा किंवा तोटा किंवा निव्वळ संपत्तीच्या भागाचे प्रतिनिधित्व करते आणि ज्यावर प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे कंपनीची मालकी किवा नियंत्रण नाही ते वगळण्यात आले आहे.

एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १३३ अंतर्गत अधिसूचित भारतीय लेखांकन मानका (Ind-AS) नुसार तयार करण्यात आली आहेत. कपनी (भारतीय लेखांकन मानक)नियम २०१५ आणि अधिनियमाच्या इतर संबंधित तरतूदी आणि त्या अंतर्गत

नियम सोबत वाचावे. भारतीय लेखांकन मानक ११० "एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे" नुसार एफडीसीएम च्या सहाय्यक कंपनीचे एकत्रिकृत परिणाम, एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रात समाविष्ट आहेत.

एकत्रिकृत विवरणपत्रे तयार करताना उपयोगात आणलेले सहाय्यक कंपनीचे वित्तीय विवरणपत्रे एफडीसीएमलि च्या समान प्रतिवेदन दिनांकापर्यंत म्हणजेच ३१ मार्च २०२१ पर्यंत विचारात घेण्यात आले आहे.

ज्यांचे मूल्यांकन संबंधित भारतीय लेखांकन मानकानुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे उचित मूल्याने करण्यात आले आहे अशा ठराविक वित्तीय संपत्ती व देयता वगळता ही एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे लेखांकनाच्या अर्जित संकल्पनेवर आधारित ऐतिहासिक मूल्य संकेतांतर्गत तयार करुन सादर करण्यात आली आहेत.

बी) प्राक्कलनाचा उपयोग

सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वांनुसार (जीएएपी) लेखाविषयक पध्दतीशी अनुरुप अशी वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना व्यवस्थापनास अंदाज आणि अनुमान करावे लागतात, त्याचा परिणाम वित्तीय विवरणपत्राचे दिनांकास प्रतिवेदित केलेल्या संपत्ती व देयतेच्या रकमा आणि त्या प्रतिवेदित कालावधीतील प्रतिवेदित महसूल आणि खर्चाच्या रकमांवर होत असतो. सोबतच्या विवरणपत्रात उपयोगात आणलेले अंदाज आणि अनुमान व्यवस्थापनाने संबंधित वस्तुस्थितीचे व परिस्थितीचे केलेल्या मूल्यांकनावर आधारित आहेत, प्रत्यक्ष परिणाम अशा अंदाजापेक्षा भिन्न राहू शकतील.

वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना उपयोगात आणलेले अंदाज हे दूरदर्शी असून वाजवी आहेत असा व्यवस्थापनास विश्वास आहे. लेखाविषयक अंदाजात काही सुधारणा झाल्यास त्या भावी प्रभावाने भविष्यातील कालावधीत विचारात घेण्यात येतात.

अशा अंदाजाचे उदाहरणा अंतर्गत संदिग्ध ऋणाकरिता तरतूद, आयकर, संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचा वापरायोग्य कालावधी इत्यादिचा अंतर्भाव आहे.

सी) रोख आणि रोख सममूल्य

ताळेबंदातील रोख आणि रोख सममूल्य यात बँकेतील शिल्लक, रोख आणि हस्तस्थ धनादेश/धनाकर्ष, हस्तस्थ पोष्टाची तिकीटे इत्यादि अंतर्भूत आहेत. यामध्ये तीन महिने किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधीचे मूळ मुदती ठेवीचा समावेश आहे.

ताळेबंदात दर्शविलेली बँकेतील शिल्लक यामध्ये परिपक्वता तीन महिन्याचे वर परंतु बारा महिन्यापेक्षा जास्त नसलेल्या मुदती ठेवीचा अंतर्भाव आहे.

डी) विभाजनीय व्यय

व्यवस्थापनाचे अंदाज आणि गृहीतक यांचे आधारावर ठराविक कर्मचारी लाभ खर्च, घसारा व इतर खर्च विभाजनीय व्यय म्हणून संबोधण्यात येतो. अशा खर्चा पैकी ९०% खर्च राबविण्यात येणा-या निश्चित केलेल्या दिर्घमुदती रोपवन कार्यविधी अंतर्गत भांडवलीकरण आणि उर्वरित विक्री केलेल्या मालाची किंमत अशा कार्यविधी अंतर्गत चालू वर्षातील क्षेत्रीय कामावरील खर्चाचे प्रमाणात वाटणी करण्यात आला आहे.

ई) प्रत्यक्ष खर्च

कार्यक्रमांशी प्रत्यक्ष संबंध असलेला आणि त्या कार्यक्रमांकरिता झालेला खर्च साधारणपणे अशा संबंधित कार्यक्रमावर खर्ची टाकण्यात येतो. अशा खर्चात मजुरी, साहित्य, आस्थापना व इतर वरकड खर्चाचा अंतर्भाव आहे.

भांडार साहित्य व सुट्या भागाचे खरेदीवरील या वर्षातील खर्च हा संबंधित लेखा शिर्षाअंतर्गत चालू वर्षात खर्ची टाकण्यात आला आहे.

एफ) जैविक संपत्ती

वानिकी रोपवनाकरिता बाजारमूल्य उपलब्ध नसून त्यांचे पर्यायी रास्त किंमतीने मूल्यांकन करणे विश्वसनीय नसल्यामुळे रोपवाटीका, वानिकी रोपवने अशा जैविक संपत्तीचे मूल्यांकन परिव्यय मूल्याने करण्यात आले आहे.

जैविक संपत्तीचे भौतिक अस्तित्व / पडताळणी आणि अखंडित सनियंत्रण यासाठी व्यवस्थापनाने पदनिर्देशित क्षेत्रीय कर्मचारी / अधिकारी यांचेकडे जैविक संपत्तीच्या संरक्षणाची जबाबदारी सोपविली असल्याने त्यांचेवर पूर्ण विश्वास ठेवला आहे. रोपवन व रोपवाटीका यांच्या नैसर्गिक वाढीतील भर / घट यांचे मूल्यांकन शक्य नसल्यामुळे प्रत्येक संवर्गातील जैविक संपत्तीत भर विल्हेवाट आणि इतर समायोजन दर्शविणारे प्रतिवेदन कालावधीच्या सुरुवातीस आणि अखेरीस वहनक्षम मूल्य याबाबत ताळमेळ स्वतंत्रपणे प्रकट करण्यात आलेला नाही.

आर्थिक वर्षाचे सुरुवातीस आणि वर्ष अखेरीस प्रत्येक प्रकारच्या जैविक संपत्तीचे मूल्यांकन भर, विल्हेवाट / इतर समायोजन दर्शविणारे वहनक्षम मूल्य याबाबत ताळमेळ अहवाल स्वतंत्रपणे प्रकट करण्यात आलेला नाही. कारण रोपवाटिका व रोपवनातील भर / घटीचे नैसर्गिक वाढीचे मूल्यांकन शक्य नाही.

रोपवाटिका आस्थापना या लेखा शिर्षाअंतर्गत आरंभीचे आधिक्य अधिक चालू वर्षातील खर्च यामधून १०% खर्च आणि रुट ट्रेनर / क्लोनल रोपवाटिका आस्थापना या लेखा शिर्षाअंतर्गत एकूण खर्चामधून २०% खर्च अनुक्रमे साग रोपवाटीका आणि रुट ट्रेनर व क्लोनल रोपवाटिका या लेखा शिर्षाअंतर्गत स्थानांतरित करण्यात आला आहे. ज्या रोपवाटिकेत कामे सुरु नाहीत अशा रोपवाटिकांचे बाबतीत अशा प्रकारचा १०% / २०% खर्च नफातोटयाचे हिशेबात निर्लेखित करण्यात आला आहे. तथापि, ज्या रोपवाटिकेत आंशिक स्वरुपात कामे सुरु आहेत अशा

रोपवाटिकांच्या बाबतीत अशा १०% / २०% खर्चापैकी उद्दिष्टांच्या तुलनेत प्रत्यक्ष वापरलेल्या क्षमतेच्या प्रमाणात खर्च निर्लेखित करण्यात आला आहे.

जी) रोपवन खर्च व बीज भूखंड विकास खर्चाचे निर्लेखन

i) वेगवेगळया क्षेत्रातील जिवंत रोपांची वेगवेगळी टक्केवारी लक्षात घेता, विरलनापूर्वी उभ्या असलेल्या एकूण झाडावरील सुरुवातीच्या प्रमाणशीर रोपवन खर्चाचे प्रमाणात विरलन कामात संबंधित क्षेत्रातून तोडलेल्या झाडावरील सुरुवातीचा प्रमाणशीर रोपवन खर्च निर्लेखित करण्यात आला आहे. बांबू रोपवनाच्या सुरुवातीच्या प्रमाणशीर खर्चाचे निर्लेखन एकूण आठ कापणीमध्ये करण्यांत आले आहे. औषधी वनस्पती रोपवन खर्चाचे निर्लेखन भिन्न रोपासाठी भिन्न कालावधी विचारात घेवून उत्पादनाच्या वर्षात करण्यात आले आहे. शासनास किंवा प्रकल्प प्राधिकरणास आदेशानुसार हस्तांतरित करण्यात आलेल्या रोपवनाचे बाबतीत सुरुवातीचे एकूण रोपवन मूल्य लेख्यात निर्लेखित/समायोजित करण्यांत आले आहे. बीज घटकाअंतर्गत बीज भूखंडा संबंधाने विकास कामावरील खर्च त्या शिर्षाअंतर्गत सुरुवातीच्या आधिक्याचे २०% या दराने निर्लेखित करण्यांत आला आहे.

ii) ताळेबंदात जैविक संपत्ती म्हणून अंतर्भूत केलेल्या रोपवन खर्चाची चालू वसुली योग्य एकूण किंमत जोपर्यंत अंदाजित केलेल्या एक अथवा अधिक भागातील नुकसान भरुन काढण्यासाठी पुरेशी आहे तोपर्यंत अशा काही भागातील अयशस्वी रोपवने निर्लेखित करण्यात आलेली नाहीत.

एच) संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे आणि प्रगतीपथावरील भांडवली कामे

भारतीय लेखांकन मानंक (Ind AS) संक्रमण करतांना कंपनीने आपल्या सर्व संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचे मूल्यांकन दिनांक 1 एप्रील 2015 रोजी पूर्वीचे सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखांकन तत्वानुसार (GAAP)विचारात घेवून असे वहनक्षम मूल्य संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचे मानीव मूल्य म्हणून उपयोगात आणण्याचे ठरविले आहे.

मूर्त आणि अमूर्त अशा दोन्ही प्रकारच्या संपती, यंत्रे व उपकरणे संपादित मूल्य / बांधकाम मूल्य यातून संचित घसारा कमी करुन दर्शविण्यात आले आहे. संपत्ती मूल्यात खरेदी किंमत, कर, शुल्क, भाटक व संपत्ती उद्देशित उपयोगासाठी चालू स्थितीत आणण्यासाठी लागणा-या इतर प्रत्यक्ष खर्चाचा समावेश आहे. महत्वाच्या प्रकल्पाकरिता इतर पूर्व तयारी वरील खर्चाचे सुध्दा उचित ठिकाणी भांडवलीकरण करण्यात आले आहे.

प्रगतीपथावरील भांडवली कामात संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे संपादित करण्यासाठी दिलेल्या अग्रिमाचा तसेच ज्या संपत्ती यंत्रे व उपकरणे उद्देशित उपयोगासाठी वर्षअखेर अजून तयार नाहीत त्यावरील खर्चाचा अंतर्भाव आहे.

ताळेबंदाच्या दिवशी हस्तस्थ आणि उपयोगात न आलेल्या बांधकाम साहित्याची किंमत "प्रगतीपथावरील भांडवली कामे " या स्वतंत्र लेखाशिर्षाअंतर्गत समाविष्ट आहे.

आय) घसारा आणि परिशोधन

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या परिशिष्ट II मध्ये विहित केल्यानुसार मूर्त संपत्ती, यंत्रे व उपकरणांचे वापरायोग्य आयुष्य विचारात घेवून त्याआधारे घसाऱ्याची तरतूद करण्यात आली आहे.

कंपनी अधिनियम २०१३, लागू झाल्यानंतर कंपनीने परिशिष्ट II मध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार अंदाजित वापरायोग्य कालावधीचे प्रयोजन केले आहे. त्यानुसार संपत्तीचे शिल्लक वहनक्षम मूल्य सुधारीत उर्वरित वापरायोग्य कालावधीमध्ये अवक्षयित करण्यात येत आहे.

संपत्तीची भर किंवा घट या संबंधाने पूर्ण महिना आधारभूत धरुन भर/घटीचे संबंधात प्रमाणशीर घसाऱ्याची परिगणना करण्यात आली आहे. वापरास अयोग्य परंतु विक्री न झालेल्या संपत्तीवर वापरास अयोग्य घोषित केल्यानंतर घसाऱ्याची आकारणी करण्यात आलेली नाही. तसेच प्रकल्प प्राधिकरणास किंवा शासनास, आदेशानुसार स्थानांतरीत केलेल्या स्थिर संपत्तीचे निर्लेखन अवक्षयित मूल्याने करण्यात आले आहे.

प्रत्येकी रु. पांच हजार पर्यंत किंमतीच्या संपत्ती खरेदीचे वर्षात पूर्णपणे अवक्षयित करण्यात येतात.

<u>एफडीसीएम गोरयेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेलवर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी) संबंधाने-</u>

संपत्तीचे संपादन करतेवेळी किंवा त्यानंतरच्या पुनर्विलोकनानुसार उर्वरित वापरायोग्य अंदाजित आयुष्य उपरोक्त सूचीत अंतर्भूत वापरायोग्य आयुष्यापेक्षा कमी किंवा अधिक असेल अशावेळी व्यवस्थापनाचे अंदाजावर आधारित वापरायोग्य आयुष्य / उर्वरित वापरायोग्य आयुष्य विचारात घेवून कमी / अधिक दराने अवक्षयनाची तरतूद करण्यात आली आहे.

ह्या धोरणास अनुसरुन संपत्ती, यंत्रे व उपकरणे वापरायोग्य आयुष्यावर खालील प्रमाणे अवक्षयित करण्यात आली आहेत.

अवक्षयन योग्य संपत्ती	वापरायोग्य आयुष्य
ईमारती व रस्ते	३ ते ६० वर्ष
यंत्रे व संयंत्रे	३ ते १५ वर्ष
कार्यालयीन उपकरणे	३ ते ५ वर्ष
संगणके व आकडेवारी संस्करण घटक	३ ते ६ वर्ष
उपस्कर व जोडकाम	५ ते ८ वर्ष
वाहने	८ ते १० वर्ष
पशुधन / पक्षी	५ ते ७० वर्ष

जे) संपत्तीचे नुकसान

प्रत्येक ताळेबंदाच्या दिवशी संपत्तीच्या वहनक्षम मूल्यात कांही नुकसान झाले किंवा कसे हे ठरविण्यासाठी अशा वहनक्षम मूल्याचा आढावा घेण्यात येतो त्यात काही संपत्तीचे वहनक्षम मूल्य वसुलीयोग्य मूल्यापेक्षा अधिक असल्यास त्या मर्यादेपर्यंत झालेल्या नुकसानीची तरतूद करण्यात येते. संपत्तीचे वसुलीयोग्य मूल्य हे निव्वळ विक्रीमूल्य तसेच वापरातील मूल्यापेक्षा जास्त आहे.

संपत्तीच्या सतत वापरानंतर आणि वापरायोग्य कालावधी संपल्यानंतर अशा संपत्तीच्या विल्हेवाटीपासून प्राप्त होणारा भविष्यातील अंदाजित अपेक्षित रोख प्रवाह हे संपत्तीच्या वापरातील सध्याचे मूल्य आहे. बिघाडामुळे झालेले नुकसान नफातोट्याचे हिशेबात अथवा पुनर्मूल्यांकन संचिती मधून, जे लागू असेल त्याप्रमाणे विचारात घेण्यात येते.

के) अनुदानाचे लेखांकन

शासकीय अनुदानाशी संबंधित संलग्न अटींचे अनुपालन करण्यात येईल आणि अनुदान प्राप्त होईल यासंबंधाने पुरेशी खात्री असेल तरच असे अनुदान कंपनीव्दारे मान्य करण्यात येते.

प्रवर्तकाचे अंशदान या स्वरुपातील शासन अनुदान हे संचिती अंतर्गत जमा करण्यात येते व भागधारकाच्या निधीचा भाग म्हणून संबोधण्यात येते.

उत्पनाशी संबंधित शासकीय अनुदान, ज्या संबंधित खर्चाची भरपाई उद्देशित आहे त्या मर्यादेपर्यंत आवश्यक कालावधी मध्ये नफा तोटा पत्रकात पध्दतशीर आधारावर दर्शविण्यात येते. असे अनुदान एकतर उत्पनांतर्गत स्वतंत्रपणे दर्शविण्यात येते किंवा संबंधित खर्च प्रतिवेदित करतांना कमी करण्यात येते.

ठराविक कार्यक्रमासाठी शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी संबंधित कार्यक्रमाच्या निधी लेख्यात जमा करण्यात आला आहे.

एल) गुंतवणूक

चालू गुंतवणूक अशी गुंतवणूक आहे की, ज्याचे स्वरुप त्वरीत वसुलीयोग्य आहे आणि ज्या मागील हेतू गुंतवणूक केल्याचे दिनांकापासून एक वर्षापेक्षा अधिक कालावधीसाठी ठेवण्याचा नाही.

एम) संशोधन व विकास खर्च

प्रायोगिक तत्वावर घेण्यात आलेली सिंचित / उर्जा रोपवने इत्यादि सह कंपनीमध्ये किंवा अन्यथा "संशोधन व विकास" या लेखाशिर्षाअंतर्गत करण्यात आलेला खर्च ज्या वर्षात करण्यात आला त्याच वर्षी पूर्णपणे नफातोटयाचे हिशेबात सदर लेखाशिर्षाअंतर्गत खर्ची टाकण्यात आला आहे.

एन) महसूल मान्यता

मालाच्या विक्रीपासूनचे उत्पन्न महत्वाची जोखीम व स्वामित्वाचा मोबदला खरेदीदारांकडे स्थानांतरीत केल्यानंतरच मान्य करण्यात येते, आणि व्यापारी कसर व सूट विचारात घेवून निव्वळ रकमेने दर्शविण्यात आले आहे.

शासन / इतर यंत्रणा यांचेकडून प्राप्त झालेल्या निधीवर अर्जित व्याज निधी पुरविणा-या यंत्रणाकडून स्पष्ट सूचना अभावी कंपनीचे उत्पन्न म्हणून संबोधण्यात आले आहे.

" टर्न की " आधारावर घेतलेल्या रोपवन प्रकल्पाचे बाबतीत लाभ किंवा हानीची परिगणना कंपनीव्दारे ज्या वर्षात प्रकल्प पूर्ण झाला / करार समाप्त झाला त्या वर्षात करण्यात आली आहे.

एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी) संबंधाने:-

ग्राहकासोबत केलेल्या संविदापासून उत्पन्नात तिकीट विक्री, अन्न व पेय पदार्थाची विक्री आणि त्या सेवेशी संबंधित तरतूदीचा अंतर्भाव आहे.

खालीलपैकी एखाद्या निकषाची पूर्तता होत असल्यास कंपनी वेळेनुसार कार्याचे उत्तरदायित्व पूर्ण करुन उत्पन्नास मान्यता देते.

१) कंपनीच्या कार्यामुळे कंपनीसाठी पर्यायी वापरासह एखाद्या संपत्तीची निर्मिती होत नाही आणि विशिष्ट दिनांकापर्यंत केलेल्या कामाचे शोधन करण्यासाठी अंमलात आणण्याजोगा (प्रर्वतनीय) अधिकार आहे.
२) कंपनीच्या कार्यामुळे एखाद्या संपत्तीची निर्मिती होते किंवा त्यात वाढ होते ज्यामुळे ग्राहकाच्या नियंत्रणातील संपत्तीची निर्मिती होते किंवा त्यात वाढ होते.
३) कंपनी कार्य करीत असल्याने कंपनीच्या कार्यामुळे ग्राहकांना लाभ प्राप्त होऊन एकाचवेळी उपभोग घेता येतो.

ज्यावेळी कार्याचे उत्तरदायित्वाकरिता वरील पैकी एकाही अटीची पूर्तता होत नाही अशा वेळी ज्या बिंदुवर कार्याचे उत्तरदायित्वाची पूर्तता होते त्यावेळी उत्पन्नास मान्यता देण्यात येते.

जेंव्हा कंपनी वचन दिलेली वस्तू किंवा सेवा (म्हणजे तिकीट विक्री, अन्न व पेय पदार्थांची विक्री) प्रदान करुन कार्याचे उत्तरदायित्व पूर्ण करते त्यावेळी कार्याव्दारे मोबदल्याची रक्कम प्राप्त करुन करारावर आधारित संपत्तीची निर्मिती करते. जेथे ग्राहकांकडून मिळालेली मोबदल्याची रक्कम मान्य उत्पन्नापेक्षा अधिक असते तेथे कराराचे दायित्वात वाढ होते. बहुविध कार्यदायित्वाचे प्रकरणात प्रत्येक कार्याचे उत्तरदायित्व पूर्ण झाल्यानंतरच अशा कार्यात उत्पनास मान्यता देण्यात येते.

संविदेत निश्चित प्रदानाच्या अटी विचारात घेवून आणि कर व शुल्क वगळून प्राप्त झालेला किंवा येणे असलेला मोबदला रास्त मूल्याने विचारात घेवून उत्पन्नाचे मूल्यमापन करण्यात येते.

इतर प्रकरणात (अर्थात व्याजाचे उत्पन्न) कंपनीला आर्थिक लाभ प्राप्त होऊ शकतील आणि जर लागू असेल तर उत्पन्न व खर्चाचे मूल्यांकन विश्वसनीय रितीने करता येणे संभवनीय असेल त्या मर्यादे पर्यंत उत्पन्नास मान्यता देण्यात येते.

ओ) रजा रोखीकरण

कंपनीव्दारे कर्मचा-यांकरिता रजा रोखीकरण निवृत्ती लाभाकरिता तरतूद करण्यात येते. कर्मचा-यांना भविष्यात रोखीकरण करण्यासाठी ठराविक मर्यादेच्या अधिन राहून रजा संचय

करण्याचा हक्क आहे. भारतीय आयुर्विमा महामंडळाने कळविलेल्या वार्षिक रकमेच्या आधारावर देयतेची तरतूद करण्यात आली आहे.

पी) सेवा उपदान

भाविष्यात देय असलेल्या सेवा उपदानाच्या लाभाची प्रत्येक ताळेबंदाच्या दिनांकाची देयता भारतीय आयुर्विमा महामंडळातर्फे प्रक्षेपित एकक पत (Projected Unit credit Method) पध्दतीचा उपयोग करुन ठरविली जाते. विमागणित शास्त्रानुसार गृहीतकातील बदलामुळे उत्पन्न होणारा लाभ अथवा हानी निर्मितीच्या कालावधीचे नफातोटयाचे विवरणपत्रात दर्शविण्यात आली आहे.

सेवा उपदानासाठी भारतीय आयुर्विमा महामंडळाच्या गट सेवाउपदान विमा योजनेमार्फत निधी उपलब्ध होत आहे.

आयुर्विमा महामंडळाने केलेल्या मूल्यांकनाचे आधारे कंपनीच्या पात्र समयश्रेणी कर्मचा-यांकरिता सेवा उपदानाची तरतूद करण्यात आली आहे. तथापि भारतीय आयुर्विमा महामंडळाने लेखांकन मानक - १५ सुधारित २००५ विमागणितीय अधिनियम २००६ सह वाचावे. या अंतर्गत प्रमाणीकरण करण्यासाठी त्यांची असमर्थता कळविली आहे. कंपनी आयुर्विमा महामंडळाने लेखांकन मानक - १५ सुधारित २००५ अंतर्गत पुरविलेल्या सेवा उपदान अहवालावर प्रतिवेदन व प्रकटन या प्रयोजनासाठी पूर्ण विश्वास ठेवत आहे.

क्यू) वस्तू व सेवा कराची वसुली आणि शोधन

वस्तू व सेवा कराची वसुली आणि भरणा याची नोंद त्या प्रयोजनासाठी ठेवलेल्या वेगळया लेख्यात करण्यात आली आहे. यापूर्वीच्या निर्धारण वर्षाशी संबंधित, यापूर्वी निश्चित करता येण्यासारखी नसलेली कोणतीही निर्विवाद कर मागणी ज्या वर्षात शोधन झाले किंवा आदेश प्राप्त झाले त्या वर्षात हिशेबात घेण्यात आली आहे.

आर) शासकीय विभाग/यंत्रणाकडे स्थानांतरीत रोपवन व इतर संपत्तीचे क्षतिपूर्ती दावे

शासकीय विभाग/यंत्रणांकडे स्थानांतरीत करावयाच्या रोपवन व इतर संपत्तीचे क्षतिपूर्ती दाव्याची रक्कम, प्रकल्प प्रस्तावास शासनाकडून मान्यता मिळाल्यानंतर कंपनीने सादर केलेल्या दाव्याच्या आधारे करण्यात आली आहे. कंपनीची रोपवन व इतर संपत्ती शासकीय विभागास समर्पित केल्याचे प्रकरणी क्षतिपूर्तीच्या दाव्याची रक्कम खर्चाचे आधारावर दर्शविण्यात आली आहे. येणे असलेले क्षतिपूर्ती दावे शासन आणि शासकीय यंत्रणाकडे प्रलंबित असल्याने कोणत्याहि तरतूदीसाठी संदिग्ध म्हणून संबंधण्यात आलेले नाहीत.

एस) तरतूद आणि संभाव्य देयता.

भूतकाळातील घटनांपासून निर्मित संभवनीय दायित्व परंतु ज्याचे अस्तित्व घडणे किंवा न घडणे यावरुन निश्चित करता येईल, एक किंवा अधिक भविष्यकालीन घटना ज्या पूर्णपणे कंपनीच्या

नियंत्रणात नाहीत किंवा ज्या प्रकरणात भविष्यकालीन साधनांच्या विल्हेवाटीसंबंधाने सध्याचे दायित्व मोजता येवू शकत नाही किंवा दायित्वाबाबत विश्वसनीय अंदाज करता येत नाही अशा संभाव्य देयता दर्शविण्यात आल्या आहेत.

साधनांच्या विल्हेवाटीत अंतर्भूत आर्थिक लाभामुळे दायित्व निकाली काढता येणे शक्य असेल आणि ज्या संबंधाने निश्चित अंदाज करता येतील अशा विश्वसनीय अंदाजाचे आधारावर तरतूद करण्यात आली आहे. केलेली तरतूद आवश्यकतेपेक्षा कमी नाही तसेच वर्षाचे शेवटचे दिनांकास असलेले दायित्व निकाली काढण्यासाठी आवश्यक तरतूद योग्य अशा अंदाजाचे आधारावर ठरविण्यात आली आहे.

संभाव्य संपत्ती विचारात घेण्यात आलेल्या नाहीत किंवा वित्तीय विवरणपत्रात प्रकटन करण्यात आलेले नाही.

टी) उत्पन्नावरील करांचे लेखांकन

करासंबंधाने खर्चात चालू आयकर आणि लांबणीवर टाकलेला कर भार/जमा यांचा अंतर्भाव आहे. आयकर अधिनियम १९६१ च्या तरतूदीनुसार कर देयतेची परिगणना करुन त्या आधारावर दरवर्षी चालू कराची तरतूद करण्यात येते.

ताळेबंदाच्या दिनांकास अधिनियमित किंवा कायम अधिनियमित कर दर तसेच कर नियम यांचा उपयोग करुन कर देय उत्पन्न आणि लेख्यानुसार उत्पन्न यामधील कालावधीतील फरकामुळे लांबणीवर टाकलेल्या देयतेची नोंद करण्यात आली आहे. लांबणीवर टाकलेल्या संपत्तीच्या वसुलीची वाजवी निश्चिती असल्यानंतरच त्याचा विचार करण्यात येतो.

यु) रोख प्रवाह विवरणपत्र

रोखप्रवाह अप्रत्यक्ष पध्दतीचा उपयोग करुन प्रतिवेदित करण्यात आला आहे. ज्याव्दारे रोख स्वरुपात नसलेले व्यवहार पुढे ढकललेले किंवा उपार्जित भूत किंवा भविष्यातील कामापासून रोख प्राप्ती किंवा शोधन आणि गुंतवणूकीच्या किंवा वित्तीय रोख प्रवाहाशी संबंधित उत्पन्न किंवा खर्चाच्या कोणत्याही बाबी याच्या परिणामाकरिता आयकरापूर्वीचा नफा समायोजित करण्यात आला आहे. कंपनीचे कार्य, गुंतवणूक तसेच वित्तीय कार्यविधीपासूनचा रोखप्रवाह वेगवेगळा दर्शविण्यात आला आहे.

व्ही) वस्तुसूची

कृषी विषयक कार्यविधी आणि निष्काषित केलेले कृषी उत्पादन / वनोपज यांना भारतीय लेखांकन मानक (Ind AS) -२ (वस्तुसूची) चे परिच्छेद ३ (अ) अन्वये जैविक संपत्तीमधून विनिर्दिष्टपणे वगळण्यात आल्यामुळे ते कंपनीला लागू नाही.

वस्तुसूची मध्ये अंतर्भूत प्रगतीपथावरील कामांचे मूल्यांकन परिव्यय मूल्यावर आधारित आहे. कापणी प्रक्रियेच्या परिणामस्वरुप प्राप्त उत्पादन म्हणजे विक्रीसाठी तयार वनोपज मालाच्या

संवरण स्कंधाचे मूल्यांकन निव्वळ वसुलीयोग्य मूल्य / रास्त मूल्याने करण्यात आले असून अशा मूल्यातील बदल त्या कालावधीच्या नफा किंवा तोट्यात विचारात घेण्यात आला आहे.

डब्ल्यू) प्रतिभाग मिळकत

समता भागधारकाचा संबंध असलेल्या चालू वर्षाचे नफा किंवा तोटयास या वर्षात शिल्लक असलेल्या समता भागाचे भारित सरासरीने भागून मूळ प्रतिभाग मिळकतीची परिगणना करण्यात आली आहे.

एक्स) प्रस्तावित लाभांश

वार्षिक सर्वसाधारण सभेची मान्यता प्रलंबित असल्याने संचालक मंडळाने शिफारस केलेल्या लाभांशाची तरतूद लेख्यात करण्यात आली नाही. समता भागधारकांनी मान्यता दिलेल्या दिनांकास भागावरील लांभाशाची नोंद देयता म्हणून करण्यात येते.

टिपणी - २३ बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणीशास्त्र उद्यान

एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी) ही फॉरेस्ट डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमीटेड (FDCM) ची सहाय्यक कंपनी असून ती बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणीशास्त्र उद्यानाच्या विकासासाठी दि. १४.११.२०१८ रोजी संस्थापित करण्यात आली आहे.

एफडीसीएमलि ने सहाय्यक कंपनीत रु. ५१००००/- चे ५१% समता भाग (५१००० प्रत्येकी रु. १०/- दर्शनीमूल्याचे) धारण केले आहेत. कंपनीने सहाय्यक कंपनीत केलेली गुंतवणूक महाराष्ट्र शासनाकडून गोरेवाडा प्रकल्पासाठी प्राप्त निधीतून करण्यात आली असल्यामुळे एक रुपया सांकेतिक मूल्याने अभिलिखित करण्यात आली आहे.

टिपणी - २४ कंपनीकडे वनक्षेत्राचे हस्तांतरण

चालू आर्थिक वर्षात वन विभागाकडून कंपनीला कोणतेही क्षेत्र हस्तांतरित झालेले नाही.

टिपणी - २५ कंपनीकडून वनविभागास क्षेत्राचे हस्तांतरण

चालू आर्थिक वर्षात कंपनीने वन विभागास कोणतेही क्षेत्र हस्तांतरीत केलेले नाही.

टिपणी - २६ स्थिर संपत्ती

पूर्ण स्वामित्व असलेल्या जमिनीवरील कंपनीच्या मालकीच्या अचल संपत्तीचे हक्क विलेख Title deeds) कंपनीच्या नांवे आहेत. तथापि भाडेपट्टीने घेतलेल्या जमिनीवर बांधलेल्या ईमारतीच्या स्वरुपातील अचल संपत्तीची मालकी जरी कंपनीकडे असली तरी हक्क विलेख कंपनीच्या नांवाने नाहीत.

स्थिर संपत्ती नोंदवही ठेवण्यात आली आहे. तथापि संपत्तीला कोडींग / लेबल लावणे (टॅगींग) इ० कामे प्रगतीपथावर आहेत.

नाशिक प्रदेशातील तत्कालीन यावल विभागातील चोपडा येथील रु. २१.९० लाख (मागील वर्षी रु. २१.९० लाख) रकमेची जमीन व ईमारती वन विभागाच्या ताब्यात आहेत. तथापि ही संपत्ती पूर्णपणे अवक्षयित झालेली आहे. यासंबंधीचा मोबदला किंवा इतर काही असल्यास त्याबाबत अजून अंतीम निर्णय झालेला नाही. आणि त्यामुळे संपत्तीची मालकी अजूनहि कंपनीकडे आहे.

टिपणी - २७ सेवा उपदान व रजा रोखीकरण लाभ

अ-१) एफडीसीएम लिमी., कर्मचा-यांचे संबंधाने सेवाउपदान :-

(रक्कम रुपयात)

१	**गृहीतक (Assumption)**	**दि.३१.०३.२०२० रोजी**	**दि.३१.०३.२०२१ रोजी**
	सवलत दर	७.२५%	७.००%
	वेतन वृध्दी	७.००%	७.००%
२	**दायित्वाचे वर्तमान मूल्यातील बदल दर्शविणारा तक्ता**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्षाच्या सुरुवातीस दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	४५८७७८८४३.००	४५७३४६९१३.००
	व्याज खर्च	३४४०८४१३.००	३३१५७६५१.००
	चालू सेवा खर्च	२०९३८०७१.००	२२५२९७६४.००
	शोधन केलेले लाभ	(९६८६७८४५.००)	(९९५०८७२४.००)
	दायित्वावर विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
	वर्ष अखेर दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	४५७३४६९१३.००	३८७७६५४८२.००
३	**योजनांतर्गत मालमत्तेच्या रास्त मूल्यातील बदल दर्शविणारा तक्ता**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्षाच्या सुरुवातीस योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४७५३६८२२५.१३	४०८८२८९१९.७०
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर अपेक्षित प्राप्ती	३०३२८५३९.५७	२८८१२३१३.१०
	अंशदान	--	१०४२८२९४९.१४
	शोधन केलेले लाभ	(९६८६७८४५.००)	(९९५०८७२४.००)
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर विमागणितीय प्राप्ती/(नुकसान)	निरंक	निरंक
	वर्ष अखेर योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४०८८२८९१९.७०	४४२४१५४५७.९४
४	**योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य दर्शविणारा तक्ता**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्षाच्या सुरुवातीस योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४७५३६८२२५.१३	४०८८२८९१९.७०
	योजनेअंतर्गत संपत्तीची प्रत्यक्ष प्राप्ती	३०३२८५३९.५७	२८८१२३१३.१०
	अंशदान	निरंक	१०४२८२९४९.१४

	शोधन केलेले लाभ	(९६८६७८४५.००)	(९९५०८७२४.००)
	वर्ष अखेर योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४०८८२८९१९.७०	४४२४१५४५७.९४
	निधीची स्थिती	(४८५१७९९३.३०)	५४६४९८७५.९४
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर अंदाजित प्राप्ती पेक्षा जास्तीची प्राप्ती	निरंक	निरंक
	(प्रत्यक्ष प्राप्ती दर = अंदाजित प्राप्ती दर वार्षिक नूतनीकरण दिनांक ३१ मार्च रोजी आल्यामुळे)		
५	**विचारात घेतलेले विमागणितीय प्राप्ती / नुकसान**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	दायित्वावर विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	(४००८९४३१.००)	२५७६००२२.००
	वर्षाकरिता विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान योजनेअंतर्गत संपत्ती	निरंक	निरंक
	दायित्वावर विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
	या वर्षातील विचारात घेतलेली विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
६	**ताळेबंद आणि नफातोटयाचे विवरणपत्रात विचारात घ्यावयाची रक्कम**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	वर्ष अखेर दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	४५७३४६९१३.००	३८७७६५५८२.००
	वर्ष अखेर योजनेअंतर्गत संपत्तीचे रास्त मूल्य	४०८८२८९१९.७०	४४२४१५४५७.९४
	निधीची स्थिती	(४८५१७९९३.३०)	५४६४९८७५.९४
	ताळेबंदात विचारात घेतलेली निव्वळ संपत्ती / (देयता)	(४८५१७९९३.३०)	५४६४९८७५.९४
७	**नफातोटयाच्या विवरणपत्रात विचारात घेतलेले खर्च**	**दि.३१.०३.२०२०**	**दि.३१.०३.२०२१**
	चालू सेवा मूल्य	२०९३८०७१.००	२२५२९७६४.००
	व्याज खर्च	३४४०८४१३.००	३३१५७६५१.००
	योजनेअंतर्गत संपत्तीवर अपेक्षित प्राप्ती	(३०३२८५३९.५७)	(२८८१२३१३.१०)
	वर्षात विचारात घेतलेले निव्वळ विमागणितीय (प्राप्ती)/ नुकसान	४००८९४३१.००	(२५७६००२२.००)
	नफा तोटयाचे विवरणपत्रात विचारात घेतलेला खर्च	६५१०७३७५.००	१११५०८०.००

ब) कर्मचा-यांचे रजा रोखीकरण निवृत्ती लाभ भारतीय आर्युविमा महामंडळाशी संलग्न करण्यात आले आहे. तथापि यासंबंधाने प्रकटीकरण करण्यासाठी आवश्यक माहिती पुरविण्यास आयुर्विमा महामंडळाने असमर्थता दर्शविली आहे. त्यामुळे भारतीय लेखांकन मानक १९ नुसार प्रकटीकरण करता येवू शकले नाही.

टिपणी - २८ कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर)

कंपनीने कॉर्पोरेट सामाजीक उत्तरदायीत्व कार्यविधी (**CSR**) व्यवस्थापनासाठी एफडीसीएम सी एस आर ट्रस्टची स्थापना केली आहे. एफडीसीएम सीएसआर ट्रस्टला केलेले अंशदान व सीएसआर खर्चाचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

(रु.कोटीत)

तपशील	३१ मार्च २०२१ रोजी	३१ मार्च २०२० रोजी
चालू वर्षात खर्च करावयाची रक्कम	२.१२	२.५५
मागील वर्षातील उपलब्ध रक्कम	--	--
एकूण	२.१२	२.५५
चालू वर्षात एफडीसीएम सीएसआर ट्रस्ट ला केलेले अंशदाना पोटी खर्च	२.१२	२.५५

टिपणी - २९ सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उपक्रम विकास कायदा २००६

कंपनीकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीवर आधारित दि. ३१.३.२०२१ रोजी सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उपक्रम विकास कायदा २००६ अंतर्गत नोंदणीकृत कोणतेही सूक्ष्म, लघु, आणि मध्यम कंत्राटदार/ पुरवठाधारक व सेवा देणारे नाहीत.

टिपणी - ३० खंड प्रतिवेदन —

कंपनीची मुख्य कार्यविधी ही रोपवन निर्मिती असल्यामुळे लेखांकनासंबंधी स्वतंत्र प्रतिवेदन देण्यायोग्य खंड नाही.

टिपणी - ३१ संबंधित पक्षकार व्यवहार प्रकटन -

(अ) संबंधित पक्षकारांची यादी

(I) **व्यवस्थापकीय प्रमुख व त्यांचे संबंधित नातेवाईक**

श्री एन. वासुदेवन, व्यवस्थापकीय संचालक

डॉ. एन. रामबाबू, तत्कालीन व्यवस्थापकीय संचालक

(II) इतर (Entities) अस्तित्व

अ) एफडीसीएम लि एम्प्लाइज जी.जी.सि.ए. स्किम

ब) एफडीसीएम सीएसआर ट्रस्ट

(ब) वरील संबंधित पक्षकारांसोबत केलेल्या व्यवहाराचे स्वरुप खालील प्रमाणे आहे.

व्यवस्थापकीय प्रमुख व त्यांचे नातेवाईकांसोबत केलेले व्यवहार:-

व्यवस्थापकीय संचालक हे कंपनीचे व्यवस्थापकीय प्रमुख म्हणून संबंधित पक्षकार आहेत. व्यवस्थापकीय संचालक यांना वेतन व भत्यांच्या शोधना व्यतिरिक्त संबंधित पक्षकार संबंधाने या वर्षात कोणतेही व्यवहार नाहीत.

अ.क्र.	वर्ष २०१९-२०	व्यवस्थापकीय प्रमुख	कालावधी	वेतन व भत्ते (रुपये लाखात)
१	डॉ. एन. रामबाबू	व्यवस्थापकीय संचालक	१.०४.२०१९ ते ३१.०३.२०२०	३२.५५

अ.क्र.	वर्ष २०२०-२१	व्यवस्थापकीय प्रमुख	कालावधी	वेतन व भत्ते (रुपये लाखात)
१	डॉ. एन. रामबाबू	व्यवस्थापकीय संचालक	१.०४.२०१९ ते ०४.१०.२०२०	७.९८
२	श्री एन वासुदेवन	व्यवस्थापकीय संचालक	०५.१०.२०२०ते ३१.०३.२०२१	१५.१२

सामाईक नियंत्रणा अंतर्गत (Entity) अस्तित्व सोबत व्यवहार

(रु कोटीत)

अ.क्र.	वर्ष	एफडीसीएम सी एस आर ट्रस्ट	एफ. डी. सी. एम. लि. एम्प्लॉइज जी.जी.सी.ए. स्किम
	२०१९-२०		
१	वित्तीय वर्षा करिता अंशदान	२.५५	२०.५०

(रु कोटीत)

अ.क्र.	वर्ष	एफडीसीएम सी एस आर ट्रस्ट	एफ. डी. सी. एम. लि. एम्प्लॉइज जी.जी.सी.ए. स्किम
	२०२०-२१		
१	वित्तीय वर्षाकरिता अंशदान	२.१२	--

टिपणी - ३२ प्रती भाग मिळकत –

समता भाग धारकांचा संबंध असलेल्या कालावधीकरिता निव्वळ नफ्यास या कालावधीत शिल्लक असलेल्या समता भागाचे भारित सरासरीने भागून मूळ प्रतिभाग मिळकतीची परिगणना करण्यात आली आहे. तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

प्रती भाग मिळकत	२०२०-२१	२०१९-२०
कर आणि अनिवार्य संचिती चे तरतूदीनंतर निव्वळ नफा	रु.६५४५.१५ लाख	रु.१३७०.४४ लाख
भारित सरासरी समता भागाची संख्या	३२३१२३४८	३२३१२३४८
प्रती भाग मूळ / मिश्रीत मिळकत	रु. २०.२६	रु. ४.२४

टिपणी - ३३ लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती (निव्वळ)

(रु.लाखात)

तपशील	चालू वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१.०३.२०२१ अखेरचे आकडे	मागील वर्ष प्रतिवेदन कालावधी ३१.०३.२०२० अखेरचे आकडे
लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती		
संदिग्ध ऋणाकरिता तरतूद	२.३५	१.८३
कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी करिता तरतूद	४३.९०	६.७९
संपत्ती, यंत्रे व उपकरणावरील घसारा	२.८२	४.९०
एकूण	**४९.०७**	**१३.५२**
लांबणीवर टाकलेली कर देयता	--	--
लांबणीवर टाकलेली कर संपत्ती/(देयता) (निव्वळ)	४९.०७	१३.५२
चालू वर्षी लांबणीवर टाकलेला कर	३५.५५	२२.५०

टिपणी - ३४ बँकेतील शिल्लक / बँक हमी

अल्पमुदती ठेवी रु. ७१.३८ लाख रकमेच्या (मागील वर्षी रु. ७६.९८ लाख) बँक हमी घेण्यासाठी बँकांकडे तारण ठेवण्यात आलेल्या आहेत.

टिपणी - ३५ संपत्तीची हानी -

संपत्तीचे बिघाड / नुकसान याबाबत सूचना आहे किंवा कसे यासंबंधाने ताळेबंदाचे दिवशी कंपनीने संपत्तीचे निर्धारण केले आहे. ताळेबंदाच्या दिवशी संपत्तीला बिघाड /हानी झाल्याबाबत कोणतीही सूचना नाही.

टिपणी - ३६ संभाव्य देयता

तरतूद न केलेली संभाव्य देयता आणि कंपनी विरुध्द केलेल्या दाव्याचे संबंधात न स्विकारलेल्या देयता :-

ए) i) कंपनीच्या मालकीची/कंपनीचे ताब्यात असलेली काही जमीन, ईमारती इत्यादी वरील नगरपालिका आणि इतर स्थानिक करासंबंधी, निर्धारण प्रलंबित असल्यामुळे तसेच काही प्रकरणात देयता स्विकृत न केल्यामुळे :- याबाबत देयता रक्कम स्पष्ट करण्यासारखी नाही.

ii) सन २०१८-१९ ते २०२०-२१ या वर्षाकरिता आगार विभाग बल्लारशाचे बाबतीत नगर परिषद कर देयते वरील रु. १४.३७ लाख व्याजाची देयता समुचित प्राधिका-यांकडे अपील प्रलंबित असल्यामुळे कंपनीने स्विकृत केलेली नाही.

iii) जमीन महसूल जर काही असल्यास.

बी) ताळेबंदाचे दिवशी भांडवली कार्यावरील अंमलबजावणीस शिल्लक असलेल्या कराराची तरतूद न केलेली अंदाजित रक्कम :- निरंक.

सी) i) पात्र मजूरांसाठी या अगोदरच्या वर्षाची भविष्य निर्वाह निधीचे संबंधात जर काही देयता असल्यास.

ii) विविध वनप्रकल्प विभागाअंतर्गत कंपनीव्दारे मजूरांच्या भविष्य निर्वाह निधीचे शोधनात अनियमितता /शोधन न करणे या संबंधाने भविष्य निर्वाह निधी आयुक्त, नागपूर यांनी आकारलेल्या नुकसान भरपाई बाबत अंदाजित देयता रु. २०८६.९८ लाख (मागील वर्षी रु.२०८६.९८ लाख) सदरहू प्रकरणी कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी अपील न्यायाधिकरण, नवी दिल्ली यांचे निर्देशानुसार पुढील निर्णयाचे अधिन राहून कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे. तसेच भविष्य निर्वाह आयुक्त अकोला यांनी यवतमाळ वन प्रकल्प विभागात भविष्य निर्वाह निधी अंशदाना संबंधाने अपीलावर / याचिकेवर निर्णय प्रलंबित असल्याने आकारलेल्या नुकसान भरपाईबाबात देयता रु. २०२.७४ लाख.

iii) मजूरांचे संबंधाने उपदानाबाबत जर काही देयता असल्यास.

iv) मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ यांचे आदेशान्वये किनवट वनप्रकल्प विभागातील मजुरांना कामावरुन कमी करण्याचे प्रकरणाचे बाबतीत देयता रु.२६.३४ लाख (मागील वर्षी रु.२६.३४ लाख) आणि श्री. के.डी.चव्हाण वनमजूर यांच्यावर झालेल्या वन्य प्राण्याच्या हल्ल्यात जखमी झाल्यामुळे नुकसान भरपाई संबंधाने श्रम न्यायालय नांदेड यांनी प्रकरण क्रमांक डब्ल्यूसीए /११/२००० मध्ये नुकसान भरपाई संबंधाने पारित केलेल्या आदेशावर कंपनीने दाखल केलेले अपील प्रलंबीत असल्याने देयता रु. ०.८३ लाख (मागील वर्षी रु.०.८३ लाख).

v) मूल्य वर्धित कर निर्धारणामधील कर निर्धारण वर्ष २०१०-११ व २०११-१२ संबंधाने देयता रु. १९.५४ लाख (मागील वर्षी रु. १९.५४ लाख).

डी) विक्रीकर / मूल्यवर्धीत कर, वस्तू व सेवा कर / आयकर निर्धारण प्रलंबित असल्यामुळे/लांबणीवर टाकल्यामुळे भूर्दंड, व्याज इ. बाबत जर काही देयता असल्यास.

ई) कर्मचारी आणि मजूर यांच्या विविध मागण्या अभिनिर्णयासाठी प्रलंबित असल्यामुळे, त्याबाबत देयता निश्चित करता येण्यासारखी नाही.

एफ) रोपवन क्षेत्रातील उभ्या झाडांची प्रत्यक्ष पडताळणी न झाल्यामुळे काही संभाव्य नुकसान इत्यादी असल्यास.

जी) भूपट्याचे भाटका (Patta rent) संबंधाने काही देयता इ. असल्यास.

एच) नाशिक प्रदेशातील तत्कालिन नंदूरबार विभागातील श्री एस.जे. बारजिभे, वनरक्षक यांना वैद्यकीय कारणास्तव सेवानिवृत्त केल्याने मा. उच्च न्यायालय औरंगाबाद खंडपीठ यांनी याचिका क्र. ६७६/२००० मध्ये पारित केलेल्या आदेशावर कंपनीने दाखल केलेले अपील प्रलंबीत असल्याने वेतन व भत्यासंबंधाने देयता रु. २१.६१ लाख (मागील वर्षी रु. २१.६१ लाख) (अंदाजे).

आय) मा. श्रम न्यायालय तृतीय नागपूर यांनी प्रकरण क्र. पीजीए/३/२०१३ मध्ये दि. २८.९.२०१५ रोजी पारीत केलेल्या आदेशानुसार श्री. के.जी.सहारे मजूर नागपूर वन प्रकल्प विभाग यांना सेवा उपदानाचे संबंधाने, कंपनीने दाखल केलेले अपील प्रलंबीत असल्याने देयता रु ०.९७ लाख (मागील वर्षी रु.०.९७ लाख).

जे) एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लि. नांवाने ओळखली जाणारी) (सहाय्यक कंपनी) ने मागणी केलेल्या रु. ४४६४५८४५/- खर्चाची प्रतिपूर्ती अजूनपर्यंत कंपनीने स्विकृत केलेली नाही. कंपनी व कंपनीच्या सहाय्यक कंपनीची एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रे तयार करतांना वरील रक्कम रु. ४४६४५८४५/- सहाय्यक कंपनीच्या इतर वित्तीय संपतीअंतर्गत एफडीसीएम कडून येणे दर्शविली असली तरी ती कमी करण्याचे दृष्टीने line by line भर घालतांना विचारात घेतलेली नाही कारण खर्चाची प्रतिपूर्ती प्रक्रिया सुरु असल्याने कंपनीच्या लेखा पुस्तकात देयता म्हणून स्विकृत केलेली नाही. सदर रक्कम भाग म्हणून एकत्रित करुन एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रात दर्शविण्यात आली आहे.

के) आगार विभाग बल्लारशाह येथील नैमत्तिक कामगारांना कामावरुन कमी केल्यामुळे मा. उच्च न्यायालय नागपूर खंडपीठात याचिका ३२१६/२०१८ मध्ये कंपनीने दाखल केलेल्या अपीलावर निर्णय प्रलंबित असल्याने अंदाजित देयता रु. ३२.५७ लाख (मागिल वर्षी रु. ३२.५७ लाख).

एल) भंडारा वन प्रकल्प विभागातील नैमत्तिक कामगार श्री एल.एच. बडोले यांना कामावरुन कमी करण्याचे प्रकरणात न्यायालयात अपीलावर निर्णय प्रलंबीत असल्याने देयता रु. ७.६२ लाख.

एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेल वर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी) च्या बाबतीत :-

अ) एस्सेल वर्ल्ड लिझर प्रायव्हेट लि. (ELPL) ने कंपनीच्या वतीने केलेल्या रु. ७९८२०८९/- (वस्तू व सेवाकर वगळून) खर्चाचा दावा केलेला आहे. संचालक मंडळाने ठरविलेल्या कार्य पध्दतीनुसार अशा दाव्यांची तपासणी ह्या उद्देशासाठी संचालक मंडळाने स्थापन केलेल्या समितीकडून करावयाची आहे. अशा खर्चाचे लेखांकन आकस्मिक व मंजुरीवर अवलंबून आहे. (मागील वर्षी :- निरंक)

ब) भांडवली कार्यावरील अंमलबजावणीस शिल्लक असलेल्या कराराची तरतूद न केलेली अंदाजित रक्कम रु. ९७९४५३२९.१२ (मागील वर्षी ११९०५०९३६.१६) (कंपनीच्या स्थापनेनंतर कंपनीने पहिल्या टप्याशी संबंधित कामाच्या निविदा काढल्या. रु. २०१४८५९१६.८३ (मागील वर्षी २०१२५४४१३.७४) चे कार्य आदेश संबंधितांना देण्यात आले असून त्यापैकी रु. १०३५४०५८७.७१ (रु. मागील वर्षी ८२२०३४७८/-) चे शोधन संबंधितांना दि. ३१ मार्च २०२१ पर्यंत करण्यात आले आहे.)

टिपणी - ३७ संकिर्ण / इतर महत्वाच्या बाबी :-

अ) व्यापारी येणे अंतर्गत विविध लेख्यातील वैयक्तिक शिल्लक, येणे रकमा आणि इतर येणे विकलनाधिक्य यांस पुष्टी मिळालेली नाही.

ब) रोख व रोख सममूल्य यात गोंदिया वन प्रकल्प विभागातील रोख रकमेची लुटमार झालेल्या रु.३.२२ लाख (मागील वर्षी रु.३.२२ लाख) भरणा न केलेल्या महसूलाचा समावेश आहे. सदर प्रकरणी विभागीय चौकशीची कार्यवाही अजूनपर्यंत पूर्ण झालेली नाही.

क) ऋणा अंतर्गत कर्मचा-यांकडून नामंजूर प्रमाणकापोटी वसुलीयोग्य रक्कम रु.६२.३३ लाख (मागील वर्षी रु.१०८.२९ लाख) चा समावेश आहे.

ड) कंपनीच्या आधीच ताब्यात असलेल्या जमिनीच्या संबंधाने जमीन महसूल इ. तर कांही असल्यास त्याकरिता कोणतीही तरतूद केलेली नाही.

ई) जनहित याचिका क्रमांक ३४२१५ तत्कालीन खामगाव वन प्रकल्प विभागातील रोजगार हमी योजना संबंधाने प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्याने जर कांही देयता असल्यास.

फ) वितरकांना खर्चासाठी दिलेले अग्रिम वितरकाचे पदनामाने बँकेत खाते उघडून हाताळण्यात येत असून ऋण व अग्रिमा अंतर्गत वर्गीकृत करण्यात आले आहे.

ग) सातव्या वेतन आयोगानुसार थकबाकी पोटी दिनांक ३१/०२/२०२१ पर्यंतची लेख्यात रु. ३७.०० कोटीं (मागील वर्षी रु. २५.०० कोटी) (अंदाजे) तरतूद करण्यात आलेली आहे.

ह) चालू वर्षी कर्मचा-यांसाठी प्रोत्साहनात्मक रकमेचे शोधनासाठी अंदाजे रु. ७.५० कोटीची (मागील वर्षी रु. ६.०० कोटी) तदर्थ तरतूद करण्यात आलेली आहे.

य) कोविड-१९ महामारी मुळे दि. २५ मार्च, २०२० रोजी सुरु झालेल्या टाळेबंदी मुळे देशभरातील आर्थिक कार्यविधीत महत्वपूर्ण घट होउन त्याचे परिणाम स्वरुप कंपनीचे व्यावसायिक कार्य प्रभावित झाल्यामुळे अखेर त्याचा परिणाम वित्तीय विवरणपत्रावर झाला आहे.

ज) एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेलवर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी) ने त्यांच्या लेखा परीक्षित वित्तीय विवरणपत्रात त्यांच्या पातळीवर चालू संकल्पना आधार (going concern) ह्या गृहीतकाचे बाबतीत कोणतीहि अनिष्ट सूचना नसल्याचे प्रतिवेदीत केले आहे.

टिपणी क्र. ३८:- <u>सहाय्यक कंपन्या</u>

(अ) दि. ३१ मार्च २०२१ रोजी सहाय्यक कंपनीची यादी खालील प्रमाणे आहे:-

कंपनीचे नांव	**संस्थापन देश**	**एफडीसीएमलि चा धारणाधिकार दि. ३१ मार्च रोजी**		**अल्पसंख्य हितसंबंध दि. ३१ मार्च रोजी**		**एकत्रिकृत केल्याप्रमाणे**
		२०२१	**२०२०**	**२०२१**	**२०२०**	
एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेलवर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी)	भारत	५१%	५१%	४९%	४९%	सहाय्यक कंपनी

एफडीसीएम गोरेवाडा झू लिमीटेड (पूर्वी एफडीसीएम एस्सेलवर्ल्ड गोरेवाडा झू प्रायव्हेट लिमीटेड नांवाने ओळखली जाणारी) ही दि. १४.११.२०१८ रोजी स्थापन झालेली एकमेव सहाय्यक कंपनी आहे.

(ब) सहाय्यक कंपनीची संक्षिप्त वित्तीय माहिती खालील प्रमाणे आहे.
सहाय्यक कंपनीकरिता प्रकट केलेली रक्कम आंतर कंपनी कमी करण्यापूर्वीची आहे.

अ) सहाय्यक कंपनीचे व्यवसायाचे प्रमुख स्थान :- भारत

ब) धारण केलेल्या अल्पसंख्य हितसंबंधाव्दारे (NCI) स्वामित्वाचे प्रमाण:- ४९%

क) धारण केलेल्या अल्पसंख्य हितसंबंधाव्दारे (NCI) मतदान अधिकाराचे प्रमाण:- ४९%

तपशील	३१ मार्च २०२१ (रुपये)	३१ मार्च २०२० (रुपये)
अल्पसंख्य हितसंबंध %	४९%	४९%
सूत्रधारी कंपनीचे हितसंबंध	५१%	५१%
संक्षिप्त ताळेबंद		
अचल संपत्ती	१६३६७५८८२	१३८३५५८८०
चल संपत्ती	५५६१०८२२	६७२२६९९५
एकूण संपत्ती	२१९२८६७०४	२०५५८२८७५
चल देयता	५६९७०८४८	५५११५७७८
निव्वळ संपत्ती	१६२३१५८५६	१५०४६७०९७
समता भाग	१६२३१५८५६	१५०४६७०९७
संचित अल्पसंख्य हितसंबंध	७९५३४७७०	७३७२८८७८
सूत्रधारी कंपनीचे संचित हितसंबंध	८२७८१०८६	७६७३८२१९
अल्पसंख्य हितसंबंधाशी संबधित नफा/तोटा		
समावेशक उत्पन्न	निरंक	निरंक
सहाय्यक कंपनीचा नफा / (तोटा)	६५७२२	(११८००)
अल्पसंख्य हितसंबंधाशी संबंधित नफा/ (तोटा)	३२२०४	(५७८२)
सूत्रधारी कंपनीचे हितसंबंधाशी संबंधित नफा / (तोटा)	३३५१८	(६०१८)
सहाय्यक कंपनीचा रोख प्रवाह		
चालू कार्यापासून रोख प्रवाह	६८१०२८९	७५१६१५७
गुंतवणूक कार्यविधीपासून रोख प्रवाह	(२५३२०००१)	(९३०२९३६७)
वित्तीय कार्यविधीपासून रोख प्रवाह	११७८३०३७	१००००००००
रोख आणि रोख सममूल्य यामध्ये निव्वळ वाढ / घट	(६७२६६७५)	१४४८६७९०

टिपणी - ३९ ताळेबंद दिनांकानंतरच्या घटना

माहे मे २०२१ या महिन्यात सहाय्यक कंपनीच्या एका नामनिर्देशित संचालकाने (एस्सेलवर्ल्ड समूह) सहाय्यक कंपनीच्या संचालक पदाचा त्यांचा राजीनामा दिला. परिणामस्वरुप सहाय्यक कंपनीच्या संचालक मंडळात एस्सेलवर्ल्ड समूहाचे प्रतिनिधीत्व नव्हते.

पुढे सहाय्यक कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या दि. २९ जून २०२२ रोजीचे सभेत समता भागाचे हस्तांतरण आणि संयुक्त उपक्रमाचे विघटन बाबत करारनाम्याची नोंद घेण्यात आली.

त्यानुसार सहाय्यक कंपनीने एस्सेलवर्ल्ड समूहास ठरलेली रक्कम रु. ३.२१ कोटी (वस्तु व सेवाकर वगळून) चे शोधन आणि एस्सेलवर्ल्ड समूह त्यांचे कडील संयुक्त कंपनीतील ४९% चा धारणाधिकार एफडीसीएम लि. कडे हस्तांतरित करण्याच्या करारनाम्यात नमूद बाबीस (clauses) परिणाम दिला. ह्याचे परिणामस्वरुप सहाय्यक कंपनीत एफडीसीएम लि ने १००% भाग धारण केले आहेत.

टिपणी - ४०   पुन:र्गट आणि फेर मांडणी

ताळेबंद, समावेशक उत्पन्नासह नफातोटापत्रक आणि रोख प्रवाह विवरणपत्र व भाग भांडवलातील बदल व त्यांचेशी संबंधित असलेल्या टिपणीमधील मागील वर्षाचे आकडे आवश्यक त्या ठिकाणी पुनर्गट आणि फेर मांडणी करुन घेतलेले आहेत. आर्थिक विवरण पत्रातील आकडेवारी जवळच्या रुपयात दर्शविण्यात आली आहे.

एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचा अविभाज्य भाग असलेले टिपणी क्र. १ ते ४० करिता स्वाक्षरी.

आमचे सम दिनांकाचे संलग्न अहवालानुसार

शाह बाहेती चांडक आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. १०९५१३ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए जय पोपटानी)
भागीदार
स.क्र.१३५०३८
युडीआयएन : 22135038AYCCEI6060

सी.एन. पटेल आणि कंपनी
सनदी लेखापाल करिता
संस्था नोंदणी क्र. ११२५५२ डब्ल्यू
स्वाक्षरित
(सीए मिलिंद पटेल)
भागीदार
स.क्र.१०९९७४
युडीआयएन : 2109974AYDZMK8045

स्थळ : नागपूर
दिनांक : ०३.१०.२०२२

संचालक मंडळाचे वतीने व करिता

स्वाक्षरित
(बी. वेणूगोपाल रेड्डी)
संचालक
सं.ओ.क्र # ०३६११८००

स्वाक्षरित
(कौशलेश प्रताप सिंग)
व्यवस्थापकीय संचालक
सं.ओ.क्र # ०८५०४२८१

स्वाक्षरित
(सीएस सौरभ सिंह)
कंपनी सचिव
ए-२२०५३

स्थळ : नागपूर
दिनांक : २९.०९.२०२२